

Programmabegroting 2027

“Van keuze naar resultaat”

Raadsvergadering 10 november 2026

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Algemeen	5
1.2 Heroverwegingen met oog op het meerjarenperspectief	9
1.3 Financiële foto 2027-2030	15
2. Kerngegevens	19
3. Programma's	21
3.1 Samenwerking en algemeen bestuur	24
3.2 Sociale kracht van gemeenschappen	30
3.3 Volkshuisvesting en wonen	39
3.4 Zorg en gezondheid	42
3.5 Ontwikkeling fysieke leefomgeving	50
3.6 Beheer openbare ruimte	56
3.7 Economische ontwikkeling	63
3.8 Dienstverlening	70
3.9 Financiën	73
4. Paragrafen	78
4.1 Lokale heffingen	80
4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	88
4.3 Onderhoud kapitaalgoederen	98
4.4 Financiering	103
4.5 Bedrijfsvoering	110
4.6 Verbonden partijen	113
4.7 Grondbeleid	135
4.8 Openbaarheid	143
5. Financiële (meerjaren-) planning	144
5.1 Programmaplan: baten en lasten per programma	145
5.2 Overzicht incidentele baten en lasten	147
6. Bijlagen	150
6.1 Investeringsprogramma	151
6.2 Staat van reserves en voorzieningen 2027-2030	158
6.3 Begrotingssubsidies 2027	162
6.4 Beleidsindicatoren	163
6.5 Global Goals	168

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Programmabegroting 2027: “Van keuze naar resultaat”

Met deze programmabegroting 2027 zet Maasgouw een volgende stap in het realiseren van haar ambities voor de toekomst. Wij zijn er trots op dat het opnieuw is gelukt een sluitende begroting op te stellen én tegelijkertijd financiële ruimte te creëren voor investeringen in de strategische speerpunten die voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners van belang zijn voor de toekomst van Maasgouw. Samen bouwen we aan een sterke, duurzame en leefbare gemeente, waarin prettig wonen, werken, ondernemen en recreëren centraal staan. Daarbij investeren we gericht in onze gemeenschappen, de kwaliteit van de leefomgeving, woningbouw, duurzaamheid, onderwijs en voorzieningen. Zo geven we uitvoering aan de Strategische Visie Maasgouw 2035 en het coalitieprogramma 2026-2030.

Inspelen op actuele ontwikkelingen

Een blik op de toekomst van Nederland en Maasgouw gepaard met onzekerheden. Wij leven in een tijd van internationale spanningen, waarbij de oorlogen in Oekraïne en het Midden-Oosten een wereldwijde impact hebben. Fossiele brandstoffen worden schaarser en de prijzen staan onder druk. Daarnaast moet Nederland fors investeren in defensie, waardoor minder financiële ruimte beschikbaar is voor andere overheidstaken.

Ook de gevolgen van klimaatverandering worden steeds zichtbaarder. Langdurige perioden van droogte en hitte worden afgewisseld met hevige neerslag en wateroverlast. Dit vraagt om een klimaatbestendige inrichting van steden, dorpen, natuurgebieden, landbouwgronden en bedrijventerreinen. Tegelijkertijd blijft het noodzakelijk om de energietransitie voortvarend voort te zetten. Daarmee dragen we niet alleen bij aan het beperken van klimaatverandering, maar verkleinen we ook onze afhankelijkheid van olie en gas uit het buitenland.

Daarnaast is een doorbraak in het stikstofdossier noodzakelijk voor het herstel en behoud van natuur. Zonder structurele oplossingen blijven investeringen in infrastructuur, innovatie en woningbouw achter. Het tekort aan betaalbare woningen raakt veel inwoners, met name jongeren en starters. Wanneer jongeren noodgedwongen hun dorp verlaten, heeft dit negatieve gevolgen voor de sociale cohesie, het verenigingsleven en de leefbaarheid van onze kernen.

Van gemeenten wordt verwacht dat zij adequaat inspelen op deze ontwikkelingen. Maasgouw heeft deze ontwikkelingen vertaald in deze programmabegroting. Voor Maasgouw geldt daarnaast een bijzondere uitdaging rond de ontwikkeling van het energieknooppunt Maasbracht, waar nationale, provinciale en lokale belangen samenkomen.

Strategische speerpunten voor Maasgouw

In deze programmabegroting 2027 wordt inzichtelijk gemaakt hoe gemeente Maasgouw inspeelt op actuele ontwikkelingen en uitvoering geeft aan de ambities uit de Strategische Visie Maasgouw 2035 en het coalitieprogramma 2026-2030. In deze programmabegroting zijn de doelstellingen opgenomen die wij in 2027 willen realiseren, welke acties daarvoor nodig zijn en welke middelen daarvoor worden ingezet. Hiermee is de uitvoering van het coalitieprogramma 2026-2030 gekoppeld aan de planning- en controlcyclus van de gemeente. De indeling van hoofdstuk 3 van deze begroting volgt de indeling van het coalitieprogramma en beschrijft de volgende programma's:

1. Samenwerking en algemeen bestuur
2. Sociale kracht van gemeenschappen
3. Volkshuisvesting en wonen
4. Zorg en gezondheid
5. Ontwikkeling fysieke leefomgeving

6. Beheer openbare ruimte
7. Economische ontwikkeling
8. Dienstverlening
9. Financiën

Als gemeente willen wij ook in de toekomst een gezonde financiële positie behouden. Daarbij blijft het uitgangspunt dat gedurende de bestuursperiode 2026-2030 sprake is van sluitende begrotingen, waarin de uitgaven niet hoger zijn dan de inkomsten.

Voor ieder programma zijn de speerpunten uit het coalitieprogramma vertaald naar concrete beleidsdoelen voor 2027. Daarbij is aangegeven welke acties worden uitgevoerd om deze doelen te bereiken en welke middelen daarvoor beschikbaar worden gesteld.

In hoofdstuk 1.2 zijn de oplossingsrichtingen die verwerkt zijn in deze begroting beschreven. De uitgangspunten zoals deze zijn opgenomen in het coalitieprogramma zijn hierbij leidend geweest.

Gezonde financiële positie én ruimte voor investeringen

In het coalitieprogramma 2026-2030 is het volgende opgenomen:

Sluitende meerjarenbegroting 2027-2030

Als gemeente willen wij voor de toekomst een gezonde financiële positie behouden:

Het uitgangspunt is dat we in de bestuursperiode 2026-2030 sluitende begrotingen hebben waarin de uitgaven niet hoger zijn dan de inkomsten;

De programmabegroting laat voor alle jaren van de meerjarenraming een positief begrotingssaldo zien. Daarmee beschikt Maasgouw over een solide financiële basis om de ambities uit het coalitieprogramma te realiseren en tegelijkertijd verantwoord om te gaan met de beschikbare publieke middelen.

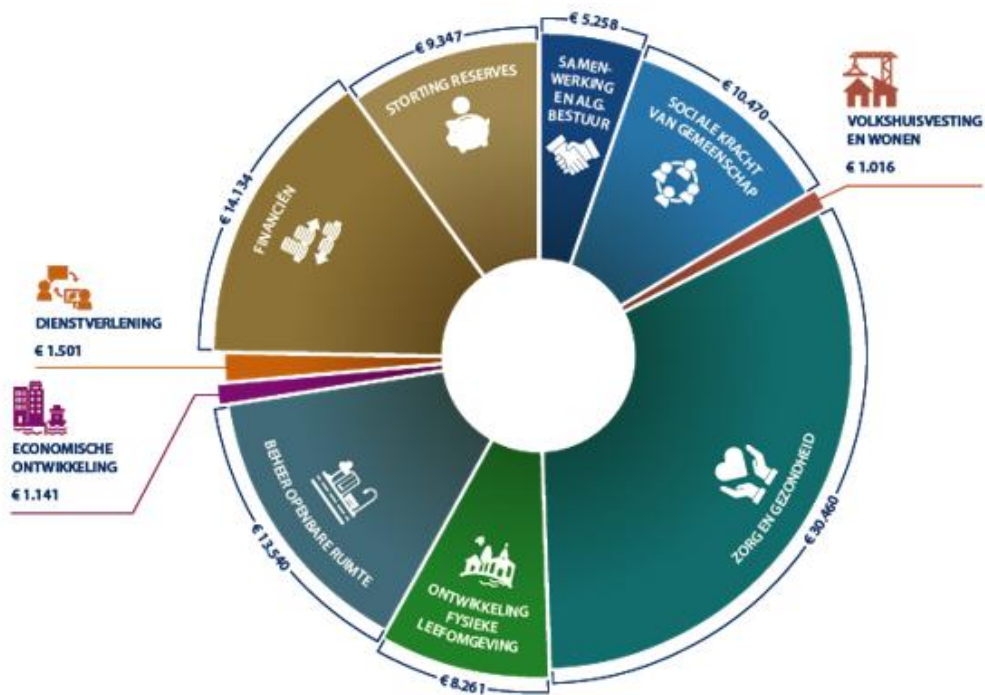
Financiële foto 2027-2030

(Bedragen x € 1.000)				
Programmabegroting 2027-2030	2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldo	619	283	130	462
	Voordelig	Voordelig	Voordelig	Voordelig

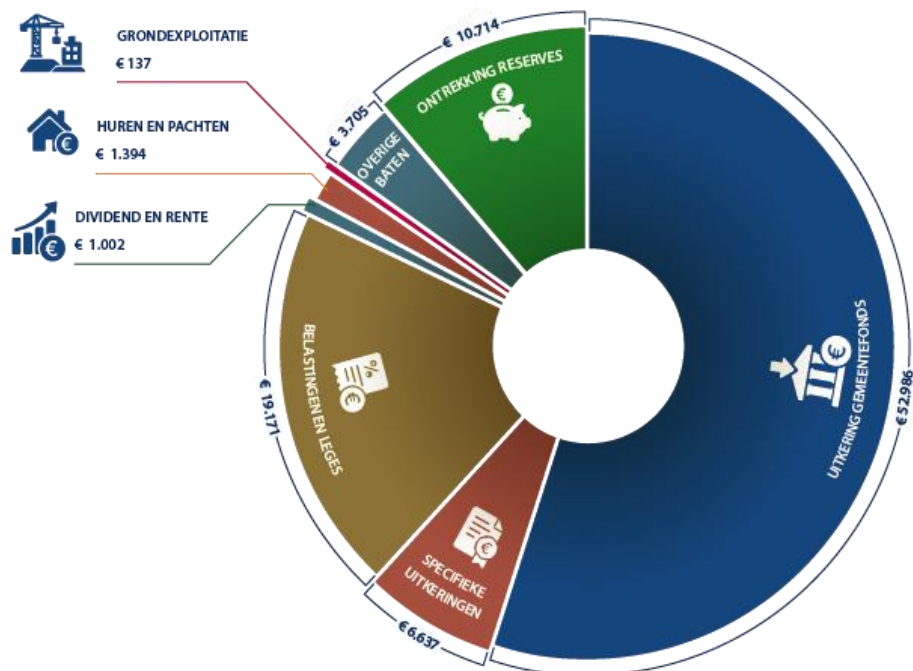
Programmabegroting op hoofdlijnen

Er is sprake van een positief saldo van € 619.000 voor 2027. In totaal is voor een bedrag van € 95.127.000 aan lasten begroot en een bedrag van € 95.747.000 aan baten. Verdeeld naar programma's (lasten) en opbrengsten categorieën ziet dit als volgt uit:

Lasten:

Baten:

Daarnaast is in deze programmabegroting een investeringsprogramma opgenomen van ruim € 51,8 miljoen. Met deze investeringen geven wij invulling aan de ambities van Maasgouw en versterken wij de kwaliteit van onze voorzieningen en leefomgeving.

De belangrijkste investeringen hebben betrekking op:

- de actualisatie en uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs, waaronder de scholen Medardus, 't Breerke en De Triangel;
- de realisatie van het Multifunctioneel Centrum Stevensweert;
- de verduurzaming van gemeenschapsaccommodaties;
- investeringen in veiligheid en handhaving;
- het behoud van de kwaliteit van de openbare ruimte;
- investeringen in groen, natuur en biodiversiteit.

Kortom, deze programmabegroting 2027 staat in het teken van het maken van bewuste keuzes, het behouden van financiële stabiliteit en het realiseren van concrete resultaten voor onze inwoners. Vanuit een gezonde financiële positie investeren wij in de toekomst van Maasgouw en werken wij verder aan een gemeente die aantrekkelijk, duurzaam, sociaal sterk en leefbaar blijft voor huidige en toekomstige generaties.

1.2 Heroverwegingen met oog op het meerjarenperspectief

Zoals in hoofdstuk 1.1 is aangegeven, staat onze financiële positie onder druk. In het coalitieprogramma 2026-2030 is als doelstelling opgenomen het behouden van een gezonde financiële positie, met een meerjarenbegroting die in evenwicht is en een stevige reservepositie. Vanuit deze uitgangspunten is een heroverwegingstraject gestart.

In dit heroverwegingstraject zijn de volgende oplossingsrichtingen toegepast:

1. Inzet reserves;
2. Verhoging van eigen inkomsten van gemeenten (belastingen en leges);
3. Uitvoeren nieuw beleid;
4. Besparen bestaand beleid; en
5. Realistisch begroten.

1. Inzet reserves

In het coalitieprogramma 2026-2030 is het volgende opgenomen ten aanzien van de financiële positie:

Als gemeente willen wij voor de toekomst een gezonde financiële positie behouden: wij willen als gemeente blijven beschikken over een robuuste reservepositie om in te kunnen spelen op toekomstige ontwikkelingen die wij nu nog niet kunnen voorzien.

In de begrotingscirculaire 2027 van de provincie Limburg is het volgende opgenomen:

In de basis zijn alle mutaties in de reserves incidenteel. Hierop zijn twee uitzonderingen, namelijk de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten alsmede de inzet van de “vrij aanwendbare deel” van de algemene reserve.

Voor de programmabegroting 2027 is ervoor gekozen de algemene reserve niet als dekkingsmiddel in te zetten. Hiermee wordt invulling gegeven aan de doelstelling zoals opgenomen in het coalitieprogramma 2026-2030. Op basis van de in deze programmabegroting opgenomen investeringen, zoals het Integraal Huisvesting Plan onderwijs, bedraagt de omvang van de algemene reserve ongeveer € 15,8 miljoen. In de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2025 is een minimale omvang van € 15 miljoen vastgesteld. Met de in de programmabegroting 2027 opgenomen oplossingsrichtingen wordt aan deze norm voldaan. Tegelijkertijd blijft voldoende financiële ruimte beschikbaar om eventuele tegenvallers op te vangen.

2. Verhogen inkomsten

Voor de opbrengsten uit belastingen en leges zijn de uitgangspunten zoals deze zijn opgenomen in het coalitieprogramma 2026-2030 toegepast. Hierin is het volgende opgenomen:

Concreet betekent dit het volgende:

Met het oog op het financiële meerjarenperspectief is het nodig om te verkenning welke opties er zijn om de gemeentelijke inkomsten te verhogen. Daarbij hanteren we de volgende vertrekpunten:

- *Het OZB-tarief voor woningeigenaren wordt in de bestuursperiode 2026-2030 niet verhoogd alleen maar geïndexeerd;*
- *We verhogen de tarieven voor toeristen- en forensenbelasting;*
- *Voor heffingen en leges blijft kostendekkendheid ons uitgangspunt.*

- De opbrengsten uit belastingen en leges zijn met 2,5% geïndexeerd in overeenstemming met de indexatie van de Meicirculaire 2026;
- Voor de opbrengsten OZB niet woningen eigenaar wordt de opbrengst jaarlijks, naast de indexering, met 2,5% cumulatief verhoogd voor een periode van vier jaar. Dit betekent:

Opbrengsten OZB niet woningen eigenaar	2027	2028	2029	2030
Reguliere indexering	2,5%	2,5%*	2,5%*	2,5%*
Extra verhoging	2,5%	5,0%	7,5%	10,0%
Totaal	5,0%	7,5%	10,0%	12,5%

*jaarlijks wordt de indexering gehanteerd zoals deze is opgenomen in de meicirculaire van het betreffende jaar.

De doelstelling is om toe te groeien naar het normtarief dat door het rijk wordt gehanteerd bij de uitkering uit het gemeentefonds. Het normtarief dat het rijk hanteert voor de OZB niet-woningen eigenaren is hoger dan het tarief dat de gemeente hanteert. De gemeente wordt dus tegen een hoger tarief gekort dan de werkelijk opbrengst.

- Voor riool- en afvalstoffenheffing geldt een maximaal kostendekkendheid tarief;
- Leegstandsheffing wordt nog niet opgelegd in 2027. De uitvoering is beoordeeld, waarbij wordt geadviseerd te wachten met uitvoering tot het moment dat de leegstandswet is aangepast. Voorts geldt dat de leegstandsheffing bedoeld is leegstand tegen te gaan en wordt niet gezien om inkomsten te genereren. Op basis van een analyse is de omvang van de leegstand in Maasgouw beperkt;
- Overige leges en heffingen: voor de overige leges en heffingen geldt als uitgangspunt kostendekkendheid;

- Op basis van benchmark worden de tarieven voor toeristenbelasting en forensenbelasting verhoogd.

Bij de toeristenbelasting worden twee tarieven gehanteerd. Het huidige tarief voor arbeidsmigranten en toeristische campingplaatsen en een verhoogd tarief voor de overige verblijven.

Voor de forensenbelasting wordt vanaf 2027 gewerkt met een staffel op basis van de WOZ-waarde van het object.

De verhoging van de inkomsten leidt tot het volgende beeld.

(bedragen x € 1.000)				
Verhoging belastinginkomsten en leges	2027	2028	2029	2030
Forensenbelasting	200	200	200	200
Toeristenbelasting	462	462	462	462
OZB niet-woningen eigenaar	39	81	121	162
Reguliere indexering belastingen en leges*	206	205	204	203
Totaal	907	948	987	1.027

*OZB woningen en niet woningen, hondenbelasting, lijkbezorgingsrechten, bouwleges en marktgelden.

Zie voor een nadere toelichting hoofdstuk 4.1 paragraaf lokale heffingen.

3. Uitvoeren nieuw beleid

In het coalitieprogramma 2026-2030 is ten aanzien van nieuw beleid of uitbreiding bestaand beleid het volgende opgenomen:

Wij zullen zeer terughoudend zijn met het beschikbaar stellen van financiële middelen voor nieuw beleid of uitbreiding van bestaand beleid dat niet gericht is op de doelen en resultaten in dit coalitieprogramma 2026-2030.

Het uitgangspunt voor de programmabegroting 2027-2030 is dat nieuw beleid of uitbreiding bestaand beleid uitgevoerd dient te worden binnen de bestaande budgetten.

De beleidsvoorstellen die opgenomen zijn in deze programmabegroting zijn gekoppeld aan de speerpunten zoals deze in het coalitieprogramma zijn opgenomen. Hierbij is kritisch gekeken naar de financiële middelen en ook de uitvoeringskracht van de gemeente. De uitvoering van de activiteiten zoals opgenomen in de voorstellen zal plaatsvinden in 2027, met doorloop naar volgende jaren.

Voor deze beleidsvoorstellen die niet direct gekoppeld kunnen worden aan het coalitieprogramma (overige doelstellingen) zijn de voorstellen beoordeeld op noodzakelijkheid (onder andere wettelijke taken en/of contractuele verplichtingen). Dit betreft zes beleidsvoorstellen voor een waarde van € 448.000 in 2027. In 2028 bedraagt dit € 344.000, oplopend naar € 351.000 in 2030.

(bedragen x € 1.000)				
Speerpunten op programmaniveau	2027	2028	2029	2030
Samenwerking en algemeen bestuur	30	-17	-17	-17
Sociale kracht van gemeenschappen	149	161	62	62
Volkshuisvestingsprogramma	-75	-	-	-
Zorg en gezondheid	-70	-70	-70	-70
Ontwikkeling fysieke leefomgeving	-560	-200	-200	-200
Beheer openbare ruimte	-361	-391	-376	-449
Dienstverlening	-65	-	-	-
Totaal	-953	-517	-601	-674
Overige doelstellingen op programmaniveau				
Samenwerking en algemeen bestuur	-20	-	-	-
Sociale kracht van gemeenschappen	-106	-106	-106	-106
Zorg en gezondheid	-247	-232	-232	-232
Ontwikkeling fysieke leefomgeving	-75	-	-	-
Beheer openbare ruimte	-	-6	-10	-13
Totaal	-448	-344	-348	-351
Overige doelstellingen op programmaniveau	-1.401	-861	-949	-1.026

Voor de inhoudelijke toelichting van de beleidsvoorstellen zoals hierboven financieel weergegeven op programmaniveau, zie hoofdstuk 3 van deze programmabegroting.

4. Besparen bestaand beleid

Vanuit de heroverwegingen zijn onderstaande beleidsthema's aangemerkt als thema's waarop bespaard kan worden. De sluiting van het gemeentehuis op vrijdagmiddag is opgenomen in het coalitieprogramma 2026-2030 als speerpunt.

(bedragen x € 1.000)				
Besparen bestaand beleid	2027	2028	2029	2030
Kosten RHIDOC	-	33	33	33
Sluiting gemeentehuis	23	23	23	23
Totaal	23	56	56	56

De besparing op het bestaande beleid zijn hieronder toegelicht:

- Kosten RHIDOC

In het Cultuurhuis Thorn is het Regionaal Historisch Informatie- en Documentatiecentrum (RHIDOC) gevestigd. Sinds 2008 maakt het RHIDOC officieel onderdeel uit van de organisatie van de gemeente Maasgouw. Tijdens de begrotingsvergadering van 12 november 2024 heeft de gemeenteraad, via een amendement, besloten de voorgenoemde bezuiniging op het RHIDOC in Thorn terug te draaien. Hieraan werd de voorwaarde verbonden dat het RHIDOC, de Geschied- en Heemkundige Kring (GHK) en het Museum Thorn vóór het tweede kwartaal van 2026 gezamenlijk zouden komen tot een sterkere profilering van het Thorns verleden, met als doel uiteindelijk een lagere exploitatielast te realiseren.

In de tussenliggende periode hebben gesprekken plaatsgevonden tussen het RHIDOC, de GHK en het Museum over gezamenlijke profilering en de bijbehorende huisvestingsmogelijkheden. Ondanks de inspanningen en de bereidheid om tot een constructieve samenwerking te komen, is gebleken dat een structurele verlaging van de exploitatielasten pas mogelijk is wanneer de

betrokken partijen gezamenlijk worden gehuisvest en er efficiënter gebruik kan worden gemaakt van ruimtes en faciliteiten. De gestelde termijn van vóór het tweede kwartaal van 2026 is echter niet gehaald. Daarnaast wordt het RHIDOC vanuit historisch perspectief gefaciliteerd, terwijl het aantal bezoekers beperkt is en de verwachting bestaat dat dit aantal verder zal afnemen. Ook bestaat de collectie voornamelijk uit kopieën en niet uit originele stukken. Gelet op het voorgaande wordt voorgesteld om in 2027 alsnog te zoeken naar een alternatieve oplossing voor het RHIDOC, zodat met ingang van 2028 een structurele besparing van € 32.500 per jaar kan worden gerealiseerd.

- **Sluiting gemeentehuis**

Met ingang van 1 januari 2027 wordt de vrijdagmiddagsluiting van het gemeentehuis ingevoerd. Dit betekent dat de receptie, de publieksbalies en het Klant Contact Centrum (KCC) vanaf 12.00 uur gesloten zijn voor bezoekers en telefonische dienstverlening. De maatregel levert een structurele besparing op van ongeveer € 23.000 per jaar. Dit is conform één van de speerpunten van het coalitieprogramma 2026-2030 binnen het programma dienstverlening.

5. Realistisch begroten

De huidige begroting is kritisch beoordeeld op reëel en risicovol begroten. Hierbij is onderzocht op welke 'gebieden' ofwel:

- bespaard kan worden doordat vanuit verleden blijkt dat geraamde bedragen niet worden gerealiseerd (budget te hoog);
- inkomsten verhoogd kunnen worden op basis van ervaringscijfers uit het verleden.

Het onderzoeken van de maatregelen levert een besparing van € 1.402.100 aan de lastenzijde en verhoging van de baten van € 209.000. Dit betreft een structurele besparing/verhoging. In onderstaand overzicht wordt de besparing/verhoging per programma weergegeven:

(bedragen x € 1.000)				
Reëel begroten op programmaniveau	2027	2028	2029	2030
Sociale kracht van de gemeenschappen				
- Onderwijs (lasten)	100	100	100	100
Zorg en gezondheid				
- Inkomensregelingen (lasten)	200	200	200	200
- Re-integratie inburgering (lasten)	60	60	60	60
- Arbeidsparticipatie (lasten)	70	70	70	70
- Wmo maatwerkvoorziening (lasten)	350	350	350	350
- Wmo Persoonsgebonden budget (lasten)	40	40	40	40
- Jeugdbescherming en – reclassering (lasten)	100	100	100	100
Beheer openbare ruimte				
- Wijziging afschrijvingstermijn wegen (lasten)	120	120	120	120
- Verkoop gronden (baten)	100	100	100	100
Economische ontwikkelingen				
- Opbrengsten pachten (baten)	9	9	9	9

bedragen x € 1.000)				
Reëel begroten op programmaniveau	2027	2028	2029	2030
Dienstverlening				
- Lijkschouwing (lasten)	13	13	13	13
Financiën				
- Rentekosten (lasten)	50	50	50	50
- Dividendopbrengsten (baten)	100	100	100	100
- Salarissen (lasten)	289	289	289	289
- Inhuurbudget (lasten)	-120	-120	-120	-120
- Gegevensveiligheid (lasten)	63	63	63	63
- Overig (lasten)	67	67	67	67
Totaal	1.611	1.611	1.611	1.611

1.3 Financiële foto 2027-2030

(bedragen x € 1.000)		Investering	2027	2028	2029	2030	Pagina
	Beginstand begroting 2027-2030 per 7 juli 2026		-1.184	-834	-659	-497	
	Inleiding		3.204	1.977	1.738	1.985	
	Verhogen inkomsten		907	948	987	1.027	10
	Besparen bestaand beleid		23	56	56	56	12
	Realistisch begroten		1.611	1.611	1.611	1.611	13
	Meicirculaire 2026		2.532	1.390	-2	561	16
	Stelposten		-	-	1.400	1.400	16
	Autonome ontwikkelingen		-1.869	-2.027	-2.314	-2.670	17
	Uitvoeren nieuw beleid	13.920	-1.401	-861	-949	-1.026	
3.1	Samenwerking en algemeen bestuur						
3.1.1	Bestuurlijke samenwerking		40	-	-	-	26
3.1.5	Bestuurskracht en professionaliteit gem. organisatie		-	-	-	-	27
3.1.7	Veiligheid, toezicht en handhaving	70	-10	-17	-17	-17	28
	Overige doelstellingen		-20	-	-	-	27
3.2	Sociale kracht van gemeenschappen						
3.2.1	Sterke sociale netwerken binnen gemeenschappen		-	-	-	-	31
3.2.2	Verenigingen en vrijwilligersorganisaties		-	-	-	-	32
3.2.3	Gemeenschapshuizen, sportaccommodaties en scholen	11.374	149	161	62	62	32/35
3.2.4	Limburgse dorpscultuur		-	-	-	-	33
	Overige doelstellingen		-106	-106	-106	-106	34
3.3	Volkshuisvesting en wonen						
3.3.1	Volkshuisvestingsprogramma		-75	-	-	-	40
3.4	Zorg en gezondheid						
3.4.1	Gezond en actief leven		-	-	-	-	44
3.4.2	Zorg en hulp binnen sociale netwerken		-	-	-	-	45
3.4.3	Voorzieningen voor zorg en ondersteuning		-70	-70	-70	-70	45
3.4.4	Zorg, wonen en veiligheid		-	-	-	-	46
	Overige doelstellingen		-247	-232	-232	-232	47
3.5	Ontwikkeling fysieke leefomgeving						
3.5.1	Kwaliteit van fysieke leefomgeving		-500	-200	-200	-200	51
3.5.2	Natuur, groen en biodiversiteit		-	-	-	-	53
3.5.3	Monumentaal erfgoed		-60	-	-	-	52
	Overige doelstellingen		-75	-	-	-	54
3.6	Beheer openbare ruimte						
3.6.1	Kwaliteit in groene en verharde openbare ruimte	2.047	-361	-386	-371	-444	60
3.6.2	Verkeer en parkeren	180	-	-5	-5	-5	58
	Overige doelstellingen	249	-	-6	-10	-13	59
3.7	Economische ontwikkelingen						
3.7.1	Duurzame bedrijven en bedrijventerreinen		-	-	-	-	65
3.7.2	Nautische sector en havens		-	-	-	-	66
3.7.3	Recreatie en toerisme		-	-	-	-	66
3.7.4	Detailhandel en voorzieningenniveau		-	-	-	-	67
3.7.5	Arbeidsmarkt en personeelstekorten		-	-	-	-	67
3.8	Dienstverlening						
	Overige doelstellingen		-65	-	-	-	71
Saldo Programmabegroting 2027-2030			619	283	130	462	

Hieronder volgt een korte toelichting op de mutaties waarvoor geen toelichting in de programma's in hoofdstuk 3 is opgenomen.

- **Begrotingen verbonden partijen 2027**

De begrotingen 2027 van de diverse Gemeenschappelijke Regelingen (GR) waarin Maasgouw participeert zijn in de raadsvergadering van 2 juni 2026 en 7 juli 2026 voor zienswijze voorgelegd. De financiële bijdragen volgens de meerjarenramingen 2027-2030 van de GR-en zijn overeenkomstig, de door de raad vastgestelde begrotingen, opgenomen in de beginstand van de financiële foto.

- **Meicirculaire 2026**

Dit betreft het saldo van het bedragen die wij ontvangen aan algemene uitkering op basis van de Meicirculaire 2026 inclusief compensatie voor de gestegen prijzen. Daarbij wordt voor de meerjarenraming een constant prijspeil 2026 als uitgangspunt gehanteerd. Via de raadsinformatiebrief D/26/253968 is de gemeenteraad nader geïnformeerd over de impact van de meicirculaire 2026.

- **Stelposten**

In deze programmabegroting hebben wij een aantal stelposten opgenomen. Deze werkwijze sluit aan bij het advies van de VNG en is afgestemd met de toezichthouder. Door het opnemen van een stelpost wordt voorkomen dat de verlaging van het gemeentefonds direct leidt tot een begrotingstekort, terwijl de uiteindelijke financiële effecten van de maatregel voor Maasgouw nog niet volledig bekend zijn.

Stelpost BCF

De stelpost BCF (BTW Compensatiefonds) in de algemene uitkering van het gemeentefonds is een begrotingspost waarmee gemeenten anticiperen op het financiële overschot of tekort (de ruimte onder het plafond) binnen het BTW Compensatiefonds. In de begrotingscirculaire 2027 van de provincie Limburg is aangegeven dat gezien de onzekerheid over de toekomstige ontwikkeling van de ruimte onder het BCF-plafond maximaal de meeste recente gerealiseerde ruimte onder het plafond geraamd mag worden. In de programmabegroting is geen gebruik gemaakt van deze maximale ruimte. Voorzichtigheidshalve hebben wij een marge van 20% aangehouden, waardoor wij 80% van deze ruimte als stelpost hebben opgenomen. Dit betreft een totaalbedrag van € 189.000. Dit is structureel al verwerkt in de programmabegroting 2026-2029.

Aanvullende maatregelen Jeugd

Vanaf 2028 zijn in het gemeentefonds aanvullende financiële effecten verwerkt die voortvloeien uit maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd. Het gaat onder meer om de invoering van een eigen bijdrage in de jeugdzorg en maatregelen gericht op het verkorten van de duur van jeugdhulptrajecten. Voor deze maatregelen heeft het Rijk landelijk structurele opbrengsten ingeboekt van respectievelijk € 260 miljoen en € 68 miljoen per jaar.

Aangezien de nadere uitwerking van deze maatregelen en het moment waarop deze daadwerkelijk leiden tot besparingen en/of aanvullende inkomsten voor gemeenten nog onzeker zijn, zijn de financiële effecten in de begroting 2027 (vanaf begrotingsjaar 2028) vooralsnog budgetneutraal verwerkt. De korting die vanaf 2028 via het gemeentefonds wordt doorgevoerd, is structureel gecorrigeerd met een bedrag van € 263.200 in 2028 en de volgende jaren € 263.600 op de eigen bijdrage jeugdzorg. De stelpost trajectduur Jeugdzorg is structureel gecorrigeerd voor afgerond € 69.000. Deze stelposten zijn al verwerkt in de programmabegroting 2026-2029.

Huishoudelijke hulp uit de Wet Maatschappelijke ondersteuning (WMO)

In het Coalitieakkoord van het kabinet Jetten is maatregel 44 opgenomen, die betrekking heeft op de huishoudelijke hulp binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015). De

maatregel houdt in dat huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening met ingang van 1 januari 2029 wordt beëindigd voor inwoners die zelf in deze ondersteuning kunnen voorzien. Voor inwoners die dat niet kunnen, blijft de gemeente verantwoordelijk voor passende ondersteuning. De daarmee beoogde besparing is door het Rijk taakstellend verwerkt in het gemeentefonds. Landelijk wordt vanaf 2029 structureel € 1,4 miljard onttrokken aan het gemeentefonds. Daartegenover staat een vangnetconstructie van € 430 miljoen voor situaties waarin inwoners niet zelf in ondersteuning kunnen voorzien.

Voor de gemeente Maasgouw resulteert dit per saldo in een structurele verlaging van de algemene uitkering van ongeveer € 1,4 miljoen per jaar. Deze verlaging is verwerkt in de Meicirculaire 2026 en werkt vanaf 2029 door in de gemeentelijke begroting. Omdat de definitieve uitwerking van de maatregel en de feitelijke lokale financiële effecten nog onzeker zijn, zijn in de programmabegroting 2027 (vanaf 2029) de lasten "huishoudelijke hulp" voor hetzelfde bedrag afgeraamd.

(bedragen x € 1.000)				
Stelposten	2027	2028	2029	2030
Huishoudelijke hulp uit de Wet Maatschappelijke ondersteuning (WMO)	-	-	1.400	1.400
Totaal	-	-	1.400	1.400

- Autonome ontwikkelingen**

In deze programmabegroting zijn ook de autonome ontwikkelingen verwerkt waarmee gemeente Maasgouw wordt geconfronteerd. Deze ontwikkelingen betreffen onder andere kostenstijgingen die van toepassing zijn, zoals wettelijke loonstijgingen of inflatie. Ook wordt de actualisatie van de kapitaallasten (rente en afschrijvingen) en de kostendekkendheid van afval en riool hieronder verstaan. In onderstaande tabel zijn de verwerkte autonome ontwikkelingen opgenomen. Waar nodig is aanvullend een toelichting opgenomen:

(bedragen x € 1.000)				
Autonome ontwikkelingen	2027	2028	2029	2030
Indexering lasten Wmo (programma Zorg en Gezondheid)	-219	-219	-219	-219
Indexering lasten Jeugd (programma Zorg en Gezondheid)	-321	-321	-321	-321
Indexering overige lasten (programma financiën)	-727	-727	-727	-727
Indexering CAO Personeel inclusief Servicecentrum MER	-670	-893	-893	-893
Onderhoudsronde functieboek	-32	-32	-32	-32
Uitvoering PAGO's (programma financiën)	-33	0	0	0
4 ^{de} wethouder	-119	-119	-119	-119
Bijstelling bijdrage BsGW	-5	0	0	0
Actualisatie kapitaallasten – afschrijvingslasten	-37	-21	-15	-90
Actualisatie kapitaallasten – rentelasten (programma financiën)	299	294	4	-378
Kostendekkendheid riool (programma beheer openbare ruimte)	42	61	57	158
Kostendekkendheid afval (programma beheer openbare ruimte)	-50	-50	-50	-50
Totaal	-1.869	-2.027	-2.314	-2.670

De autonome ontwikkelingen zijn hieronder toegelicht:

Indexering lasten

Eén van de onderdelen van de meicirculaire 2026 betreft de compensatie voor loon- en prijsontwikkelingen. Voor de periode 2027 tot en met 2030 is deze geraamd op € 1.266.000. Deze compensatie vanuit het rijk, via de uitkering van het gemeentefonds, betreft het taakstellend budget voor de organisatie. Allereerst zijn de budgetten Wmo en Jeugd geïndexeerd op basis van de landelijke indexering voor zorginstellingen. Dit betreft een totaalbedrag van € 540.000. Het restantbudget van € 726.000 is beschikbaar voor de overige lasten. Dit budget is centraal opgenomen onder programma 9 Financiën.

Indexering CAO Personeel inclusief Servicecentrum MER

De huidige cao's voor de gemeentelijke sector -de Cao Gemeenten en de Cao SGO-, lopen 31 maart 2027 af. Voor 2027 en verder wordt een loonstijging verwacht. In deze programmabegroting zijn wij uitgegaan van een stijging van 4% (de huidige CAO betreft een gemiddelde loonsverhoging van 7,5%). Dit betreft een inschatting. Zie verder ook hoofdstuk 4.5 paragraaf bedrijfsvoering.

Onderhoudsronde functieboek

In 2026 is het functieboek geactualiseerd. Dit heft geleid tot enkele mutaties/correcties ten aanzien van de personeelskosten. Zie voor een toelichting hoofdstuk 4.5 paragraaf bedrijfsvoering.

Uitvoering Periodiek Arbeidsdeskundig Onderzoek (PAGO)

Op grond van artikel 18 van de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) zijn werkgevers verplicht medewerkers een PAGO aan te bieden. Het doel hiervan is vroegtijdig signaleren en voorkomen van gezondheidsschade door werk gerelateerde risico's. Het PAGO is onderdeel van ons Arbeidsbeleid, net als de Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E). In 2027 gaan we een PAGO aan de medewerkers aanbieden. Het aanbieden van PAGO's wordt vanuit het SC MER centraal georganiseerd voor alle MER-organisaties.

Actualisatie kapitaallasten – afschrijvingslasten

Betreft de actualisatie van de afschrijvingslasten voor de investeringen waarover al besluitvorming heeft plaatsgevonden. Verder heeft in 2026 een aanpassing plaatsgevonden van de afschrijvingstermijnen voor wegen. De economische levensduur van deze uitgaven is langer dan eerder ingeschat. De afschrijvingstermijn voor deze investering is aangepast van 30 jaar naar 35 jaar. Dit leidt tot een positieve bijstelling van de kapitaallasten.

Als laatste heeft een actualisatie plaatsgevonden voor de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten als gevolg van deze mutaties.

Actualisatie kapitaallasten – rentelasten

Er is een berekening van de renteomslag gemaakt op basis van de te verwachten netto-rentebetalingen. Doordat de gemeente Maasgouw een redelijk lage schuldquote heeft en relatief hoge renteopbrengsten uit de obligatieportefeuille, komt de rente-omslagberekening uit op 0,5%. In deze meerjarenbegroting 2027 – 2030 is er dan ook sprake van toerekening van rentekosten aan de activa. De berekening van de renteomslag 2027 is in de hoofdstuk 4.4 paragraaf financiering opgenomen.

Kostendekkendheid afval en riool

Zie hoofdstuk 4.1 paragraaf lokale heffingen voor een toelichting.

2. Kerngegevens

Kerngegevens

A. Sociale structuur	2025	2026
Aantal inwoners per 1 januari	24.492	24.389
0 – 4 jaar	1.028	1.035
5 – 9 jaar	967	964
10 - 14 jaar	984	971
15 – 19 jaar	970	1.001
20 – 64 jaar	13.340	13.092
65 – 74 jaar	3.833	3.844
75 – 84 jaar	2.536	2.639
85 jaar en ouder	834	843
Aantal inwoners per kern:		
Beegden	1.897	1.884
Heel & Panheel	4.555	4.552
Linne	3.899	3.931
Maasbracht & Brachterbeek	7.006	6.954
Ohé & Laak	846	838
Stevensweert	1.788	1.782
Thorn	2.486	2.467
Wessem	2.015	1.981
Aantal uitkeringsgerechtigden		
Participatiewet	250	234
IOAW	5	3
IOAZ	1	1
Bijstandsbesluit Zelfstandigen (BBZ)	1	1

B. Fysieke structuur	
Oppervlakte gemeente, waarvan:	5.812 ha
Binnenwater	1.242 ha
Land	4.570 ha
Wegoppervlakte	2,63 km ²
Groenoppervlakte (incl. heide en bossen)	4,72 km ²

C. Financiële structuur	2026	2027	2026	2027
	Totaal	Totaal	Per inwoner	Per inwoner
Uitgaven gewone dienst	81.825.400	95.126.900	3.341	3.903
Opbrengst belastingen en leges	17.364.100	19.171.200	709	786
Algemene uitkering uit gemeentefonds	49.944.600	52.985.500	2.039	2.174
Uitkering deelfonds sociaal domein	2.373.400	2.457.300	97	101
Boekwaarde geactiveerde kapitaalsuitgaven per 1-1	121.563.000	123.780.000	4.963	5.078
Langlopende leningen per 1-1	52.689.600	50.835.200	2.151	2.086
Reserves en voorzieningen per 1-1	66.147.100	69.248.200	2.701	2.841

3. Programma's

De opbouw van deze Programmabegroting is bepaald door het coalitieprogramma 2026-2030. Vanaf begrotingsjaar 2027 zijn de programma's aangepast in overeenstemming met het coalitieprogramma 2026-2030. Dat leidt tot een indeling in acht hoofdprogramma's en één programma waar de verplichte financieel overzichten in zijn verwerkt:

- 1 Samenwerking en algemeen bestuur
- 2 Sociale kracht en gemeenschappen
- 3 Volkshuisvesting en wonen
- 4 Zorg en gezondheid
- 5 Ontwikkeling fysieke leefomgeving
- 6 Beheer openbare ruimte
- 7 Economische ontwikkeling
- 8 Dienstverlening
- 9 Financiën (inclusief financiële overzichten)

Tevens zijn in de nieuwe programmaopzet de taakvelden vervangen door producten. De vergelijkende cijfers 2025 (realisatie conform jaarstukken 2025) en 2026 (gewijzigde begroting) zijn aangepast naar deze nieuwe opzet van de begroting.

Producten

Bij elk hoofdprogramma staan de producten vermeld die binnen dit programma vallen. De opgenomen producten betreffen de activiteiten, op hoofdniveau, die binnen het programma worden uitgevoerd.

Opbouw programma

- Inleiding
Per programma is aangegeven welke producten gekoppeld zijn aan dit programma. Vervolgens zijn de hoofdactiviteiten binnen dit programma beschreven. Het coalitieprogramma is het vertrekpunt voor de uitvoering van alle werkzaamheden. Naast nieuw beleid, al dan niet met financiële consequenties, zijn de verschillende teams ook bezig met doorlopende activiteiten die verband houden met onderwerpen die tot de kerntaken behoren. Deze werkzaamheden worden onder dit onderdeel weergegeven.
- Coalitieprogramma 2026-2030
In het voorjaar van 2026 is na de gemeenteraadsverkiezingen een nieuw coalitieprogramma 2026-2030 vastgesteld. Bij ieder hoofdprogramma zijn de speerpunten inclusief doelstellingen weergegeven.
- Global Goals
De Global Goals zijn 17 wereldwijde doelen die er met elkaar voor zorgen dat onze wereld mooier en beter wordt. Voor iedereen. Ze vormen een gezamenlijke ambitie om te werken aan een duurzame, inclusieve en toekomstbestendige samenleving. Bij de eerste acht programma's zijn de Global Goals die van toepassing zijn opgenomen. Voor een volledige toelichting van de Global Goals verwijzen wij naar hoofdstuk 6.5.
- Doelstellingen 2027
Dit betreffen de resultaten die in 2027 bereikt moeten worden, welke acties daarvoor nodig zijn en welke middelen daarvoor ingezet worden. Zie onderstaande toelichting.
- Verbonden partijen
Per programma is (waar van toepassing) aangegeven welke verbonden partijen gerelateerd zijn aan het betreffende programma.
- Totaaloverzicht lasten en baten
Per programma is voor de jaren 2027 tot en met 2030 een overzicht van lasten en baten op productniveau opgenomen, evenals de realisatiecijfers 2025 en de begroting 2026 inclusief begrotingswijzigingen.

De bedragen in hoofdstuk 3 zijn afgerond op € 1.000. Dit kan leiden tot afrondingsverschillen.

Doelstellingen

De resultaten die in 2027 gerealiseerd dienen te worden zijn gekoppeld aan een speerpunten. Indien er sprake is van uitvoering van een wettelijke taak/bestaand beleid die niet direct is gekoppeld aan een speerpunt, zijn deze opgenomen onder de overige doelstellingen.

Verder zijn de resultaten die effect hebben op de exploitatie of een investering betreffen separaat weergegeven. Bij een aantal projecten is sprake van een mix van exploitatie en investering.

Bij de onderwerpen in de acht hoofdprogramma's staan drie hoofdvragen centraal:

- Wat willen we bereiken? (doelen)
- Wat gaan we daarvoor doen? (acties)
- Wat gaat dat kosten? (middelen)

Wat willen we bereiken?

Bij het beantwoorden van deze vraag wordt per onderwerp uiteengezet welke maatschappelijke effecten de gemeente wil realiseren. Uit deze beschrijving moet duidelijk worden welke voordelen we voor inwoners, bedrijven en organisaties nastreven. Dat betekent dat we niet aangeven welke "output" (diensten, producten of documenten) we opleveren, maar welke "outcome" (effecten) we willen bereiken.

Omdat de gemeente binnen de programma's en domeinen een groot aantal activiteiten uitvoert, is het niet haalbaar om in een kaderstellend document als de Programmabegroting de beoogde effecten zeer gedetailleerd te beschrijven. Daarom worden de gewenste effecten in de Programmabegroting in relatief abstracte bewoordingen weergegeven.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bij het beantwoorden van deze vraag wordt zo concreet mogelijk, volgens de SMART-criteria (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden), beschreven welke gemeentelijke activiteiten in 2027 worden gepland om de gewenste maatschappelijke effecten te realiseren. Daarbij kan het gaan om het verbeteren of vernieuwen van diensten of producten voor burgers, bedrijven of organisaties. Ook kan het betrekking hebben op het uitvoeren van onderzoeken of het ontwikkelen en uitvoeren van plannen die bijdragen aan een grotere effectiviteit bij het bereiken van maatschappelijke doelen, of aan een hogere efficiëntie in het functioneren van de organisatie.

Wat gaat dat kosten?

Bij het beantwoorden van deze vraag wordt beschreven met welke structurele of incidentele kosten de geplande activiteit gepaard gaat. Daarbij wordt ook meegewogen welke kosten gepaard gaan met de extra ambtelijke capaciteit die gevraagd is. Aan het eind van ieder programmahoofdstuk wordt een "overzicht van lasten en baten" weergegeven.

3.1 Samenwerking en algemeen bestuur

Binnen het programma Samenwerking en algemeen bestuur werkt de gemeente aan een sterke lokale democratie, een veilige leefomgeving en een bestuursstijl die past bij de schaal van Maasgouw. De gemeente versterkt de samenwerking met inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en andere overheden. Daarbij staan toegankelijk bestuur, participatie en betrokkenheid centraal.

De volgende producten behoren tot dit programma:

Producten
Samenwerking en algemeen bestuur
Bestuurlijke samenwerking
Openbare orde en veiligheid
Burgerparticipatie en leefbaarheidsfonds

Beleidsontwikkelingen en dagelijkse werkzaamheden

De gemeente geeft uitvoering aan de verdere ontwikkeling van inwonerparticipatie en overheidsparticipatie.

In Maasgouw zetten veel inwoners zich in voor hun buurt, vereniging of dorp. De gemeente stimuleert actieve betrokkenheid van inwoners bij hun leefomgeving. Inwonersinitiatieven die bijdragen aan leefbaarheid en sociale samenhang worden ondersteund.

Belanghebbenden worden tijdig betrokken bij beleidsontwikkeling en projecten indien deze invloed hebben op hun leefomgeving. Ook kinderen en jongeren worden actief betrokken bij onderwerpen die hen raken.

De gemeente werkt aan een sterke bestuurskracht door een goede samenwerking tussen gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie. Professioneel handelen, rolbewustzijn en een zorgvuldige besluitvorming vormen hiervoor de basis.

Daarnaast wordt voortdurend aandacht besteed aan de kwaliteit van het besluitvormingsproces en de ondersteuning van raads- en commissieleden. De gemeenteraad vervult een centrale rol binnen het lokaal bestuur.

Op het gebied van openbare orde en veiligheid werkt de gemeente samen met politie, Veiligheidsregio Limburg-Noord en andere partners aan een veilige woon-, werk- en leefomgeving. Toezicht, handhaving en crisisbeheersing zijn hierbij belangrijke instrumenten.

Samenwerkingen

Veel maatschappelijke vraagstukken vragen om samenwerking over gemeentegrenzen heen. Daarom neemt Maasgouw actief deel aan regionale samenwerkingsverbanden en verbonden partijen. Vanuit deze samenwerkingen wordt gewerkt aan opgaven op gebieden als veiligheid, fysieke leefomgeving, sociaal domein, bedrijfsvoering, volkshuisvesting en wonen, regionale economische ontwikkeling, landschap en klimaat en leefbaarheid.

Ook blijft Maasgouw op een proactieve en constructieve manier deelnemen aan de Regio Deal Midden-Limburg, die loopt tot en met 2028.

Coalitieprogramma 2026-2030

Speerpunten	Doelstelling
3.1.1 Bestuurlijke samenwerking	Wij werken als gemeente actief, bewust en doelgericht samen met andere overheden binnen bestuurlijke samenwerkingsverbanden zoals verbonden partijen.
3.1.2 Initiatieven van inwoners	Een resultaatgerichte samenwerking tussen inwoners, lokale organisaties en de gemeente vormt de basis voor duurzame vooruitgang. We zien in Maasgouw veel actieve en betrokken inwoners die allemaal op hun eigen wijze een steentje bijdragen aan een betere toekomst. Daarom willen wij initiatieven van inwoners blijven stimuleren, steunen en begeleiden.
3.1.3 Betrekken van inwoners bij voorbereiding van besluiten	Door tijdig in gesprek te gaan met belanghebbenden willen wij als gemeente tot gedragen besluiten komen waarbij de kennis, inzichten en ervaringen van inwoners worden meegewogen. Wij willen een gemeente zijn waarin iedereen zich gezien en gehoord voelt.
3.1.4 Betrokkenheid van kinderen en jongeren	Wij vinden het belangrijk om vanuit de gemeente het gesprek aan te gaan met kinderen (t/m 12 jaar) en jongeren (van 12 t/m 25 jaar) over onderwerpen die hen bezighouden in het dagelijks leven.
3.1.5 Bestuurskracht en professionaliteit gemeentelijke organisatie	We zetten in op versterking van de samenwerking tussen college, raad en ambtelijke organisatie, met als doel de bestuurskracht van de gemeente duurzaam te vergroten. In deze samenwerking zien we kansen om rollen en verantwoordelijkheden nog scherper te positioneren en beter tot hun recht te laten komen. De toenemende complexiteit van maatschappelijke opgaven vraagt om een voortdurende doorontwikkeling van rolbewustzijn en professionaliteit.
3.1.6 Werkwijze gemeenteraad en commissie	We voeren in de werkwijze van de gemeenteraad en raadscommissie wijzigingen door.
3.1.7 Veiligheid, toezicht en handhaving	Om de veiligheid te borgen en overlast te beperken is het nodig dat we als gemeente samenwerken met andere instanties (zoals de politie) en dat we BOA's inzetten voor toezicht en handhaving. Daarbij vraagt de veiligheid op en rondom de Maasplassen om bijzondere aandacht.

Voor een verdere toelichting op de speerpunten wordt verwezen naar het coalitieprogramma 2026-2030.

Global Goals

Zie voor een verdere toelichting hoofdstuk 6.5.

Exploitatie

Speerpunt 3.1.1: Bestuurlijke samenwerking

Wat willen we bereiken?

1. Toekomstplan Midden-Limburg:
De oplevering van een toekomstplan voor Midden-Limburg en een uitvoeringsagenda zoals bedoeld in het Nationale Programma Vitale Regio's (NPVR). Ook is er een basis gelegd voor de bijbehorende uitvoeringsagenda.
2. Samenwerking en belangenbehartiging:
Er is inzicht in de bestuurlijke samenwerkingsverbanden waaraan de gemeente Maasgouw deelneemt, inclusief het doel van deze samenwerkingen, de rol die Maasgouw daarin vervult en de meerwaarde die zij opleveren voor de gemeente. Deze analyse biedt een solide basis voor onderbouwde bestuurlijke afwegingen over het voortzetten, aanpassen of beëindigen van samenwerkingen. Daarnaast is een gemeente brede werkwijze voor public affairs en belangenbehartiging ontwikkeld, waardoor de belangen van Maasgouw op een consistente, herkenbare en effectieve wijze worden vertegenwoordigd en de gemeente haar positie binnen regionale, provinciale en landelijke netwerken doelgericht kan versterken.
3. Regio Deal Midden-Limburg (RDML):
Realisatie van de eerste concrete resultaten van de Maasgouwse projecten die een bijdrage vanuit de Regio Deal Midden-Limburg hebben ontvangen. Tegelijkertijd vindt, samen met regionale partners, uitvoering plaats van lopende projecten en worden nieuwe projecten ontwikkeld binnen de programmalijnen van de Regio Deal Midden-Limburg (RDML).

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Toekomstplan Midden-Limburg:
Regionaal wordt meegewerkt aan de totstandkoming van het Toekomstplan Midden-Limburg en de daaropvolgende uitvoeringsagenda.
2. Samenwerking en belangenbehartiging:
We brengen de bestuurlijke samenwerkingsverbanden en verbonden partijen van Maasgouw systematisch in beeld en beoordelen daarbij de doelstellingen, de rol van de gemeente, de behaalde resultaten en de maatschappelijke meerwaarde. Daarmee ontstaat een integraal inzicht in de bijdrage van deze samenwerkingen aan de gemeentelijke ambities en een basis voor onderbouwde keuzes over het voortzetten, aanpassen of beëindigen ervan.
3. Regio Deal Midden-Limburg (RDML):
Uitvoering geven aan de gemeentelijke projecten die in 2026 een bijdrage vanuit de RDML hebben ontvangen: Landschapskwaliteit Thorn-Wessem, Leefbaarheidsimpuls Maasbracht & Heel en Veilige Maasplassen. De eerste resultaten van deze projecten worden zichtbaar in 2027 en de overige resultaten worden in 2028 verwacht.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Toekomstplan Midden-Limburg	40	-	-	-	Ontvangen bijdrage
Samenwerking en belangenbehartiging	-	-	-	-	Uitvoering vindt plaats binnen de bestaande budgetten
Regio Deal Midden-Limburg	-	-	-	-	Binnen de ontvangen Regio Deal gelden en beschikbare gestelde middelen.
Totaal	40	-	-	-	

Speerpunt 3.1.5: Bestuurskracht en professionaliteit gemeentelijke organisatie

Wat willen we bereiken?

1. Vergroten bestuurskracht gemeentelijke organisatie

Het realiseren van een toekomstbestendige en wendbare gemeentelijke organisatie vormt een belangrijke doelstelling van deze coalitieperiode. In het afgelopen jaar hebben raad, college en ambtelijke organisatie gezamenlijk een helder beeld ontwikkeld van ieders rol, verantwoordelijkheid en positie binnen het gemeentelijk samenspel. Deze gezamenlijke visie is vertaald in een plan van aanpak, waarmee we werken aan een organisatie waarin structuren, processen en gedrag in lijn zijn met de afgesproken rollen en verantwoordelijkheden.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Vergroten bestuurskracht gemeentelijke organisatie

Dit krijgt vorm door het organiseren van sessies met het college, de raad en het managementteam, evenals mogelijke combinaties van deze gremia. Hiervoor wordt externe begeleiding ingezet. Er worden minimaal vier sessies gepland.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Vergroten bestuurskracht gemeentelijke organisatie	-	-	-	-	Uitvoering vindt plaats binnen de bestaande budgetten
Totaal	-	-	-	-	

Overige doelstellingen

Wat willen we bereiken?

1. Rekenkamer Maasgouw

Optimaal gebruikmaken van de samenwerking tussen de Rekenkamer Maasgouw en de Rekenkamer Roerdalen draagt bij aan een efficiënte en kritische Rekenkamer. Onafhankelijke en kwalitatief hoogwaardige onderzoeken leveren waardevolle inzichten op voor de verdere versterking van de samenwerking tussen raad, college en ambtelijke organisatie. Daarnaast ondersteunen zij de continue ontwikkeling van de professionaliteit, doelmatigheid en bestuurskracht van de gemeente.

2. Weerbare samenleving

De actuele ontwikkelingen rondom internationale veiligheid en de daarbij toenemende kans op maatschappelijke ontwrichting, hebben geleid tot de oproep van het Rijk om met het thema maatschappelijke weerbaarheid van start te gaan. Gemeenten hebben, naast de taak om zelf voorbereid te zijn op crisissen en rampen ook de taak om de weerbaarheid onder inwoners te vergroten. De rol van de gemeente is de verbindende factor tussen de nationaal en regionaal lopende initiatieven en de lokale aanpak, die aanspreekt bij de inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Rekenkamer Maasgouw

Inzet is gericht op het behoud van de huidige personele bezetting van beide rekenkamers. Hiervoor is het noodzakelijk dat de onderzoeksbudgetten en vergoedingen voor de leden van de Rekenkamers van Maasgouw en Roerdalen gelijk zijn. Het budget voor de Rekenkamer Maasgouw wordt verhoogd volgens de methodiek die in Roerdalen wordt gehanteerd. Daarnaast wordt de Verordening op de Rekenkamer aangepast, zodat de vergoedingen voor de leden van de Rekenkamer Maasgouw gelijk zijn en blijven aan die van de leden van de Rekenkamer Roerdalen.

2. Weerbare samenleving

In 2027 voert de projectgroep de eerste actiepunten uit het plan van aanpak uit. Daarnaast wordt aangesloten bij de initiatieven van de Veiligheidsregio Limburg Noord.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Rekenkamer Maasgouw	-	-	-	-	Budgettair neutraal
Weerbare samenleving	-20	-	-	-	Incidenteel bedrag
Totaal	-20	-	-	-	

Investerings/Exploitatie

Speerpunt 3.1.7 Veiligheid, toezicht en handhaving

Wat willen we bereiken?

1. Handhavingsboot

In 2027 willen we de veiligheid en leefbaarheid op de Maasplassen verbeteren en de gemeente beter in staat stellen om daadwerkelijk toezicht te houden en handhavend op te treden op het water.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Handhavingsboot

Er wordt een handhavingsboot aangeschaft waarmee gemeentelijke toezichthouders en boa's ook op het water zichtbaar en doelgericht toezicht kunnen houden. Hierdoor wordt de handhavingscapaciteit op het water versterkt en kan, waar nodig, effectief worden opgetreden tegen overtredingen.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Investering	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Handhavingsboot	70	-	-	-	
Totaal	70	-	-	-	
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Kapitaallasten	-	-7	-7	-7	Kapitaallasten (investering 2027) vanaf 2028
Onderhoudskosten e.d.	-10	-10	-10	-10	
Totaal	-10	-17	-17	-17	

Verbonden partijen

Naam
Veiligheidsregio Limburg-Noord
Belastingensamenwerking Gemeenten en Waterschappen
Grenspark Maas-Swalm-Nette
Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg
Samenwerking Midden-Limburg
Euregio Rijn-Maas-Noord

Zie voor een verdere toelichting hoofdstuk 4.6 paragraaf verbonden partijen.

Totaaloverzicht lasten en baten programma samenwerking en algemeen bestuur

(bedragen x € 1.000)

Exploitatie	Realisatie 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Baten						
Bestuur	3	-	-	-	-	-
Bestuurlijke samenwerking	86	67	107	67	67	67
Openbare orde en veiligheid	10	21	21	21	21	21
Totaal Baten	99	88	128	88	88	88
Lasten						
Bestuur	2.151	2.033	2.040	1.975	1.975	1.975
Bestuurlijke samenwerking	2.461	2.678	2.644	2.436	2.342	2.354
Openbare orde en veiligheid	244	473	447	235	235	235
Burgerparticipatie en leefbaarheidsfonds	140	118	127	127	127	92
Totaal Lasten	4.995	5.302	5.258	4.773	4.679	4.656
Totaal saldo baten & lasten	-4.896	-5.214	-5.130	-4.686	-4.592	-4.568
Baten reserves	1.937	625	422	12	1	-
Lasten reserves	1.263	-	-	-	-	-
Totaal mutaties reserves	674	625	422	12	1	-
Totaal saldo	-4.222	-4.589	-4.708	-4.673	-4.591	-4.568

3.2 Sociale kracht van gemeenschappen

Het versterken van de sociale kracht van onze dorpen en kernen staat centraal, zodat inwoners zich verbonden voelen, elkaar ondersteunen en naar vermogen kunnen deelnemen aan de samenleving. Daarbij wordt gebouwd aan een sterke sociale basis die bijdraagt aan gezondheid, leefbaarheid, participatie en veerkrachtige gemeenschappen. Uitgangspunt is dat inwoners, verenigingen en gemeenschappen zoveel mogelijk zelf initiatief nemen, ondersteund door gemeente en maatschappelijke partners waar dat nodig is.

De volgende producten behoren tot dit programma:

Producten
Onderwijs
Onderwijshuisvesting
Sport en cultuur
Accommodaties
Sociale basis en preventie

Beleidsontwikkelingen

De komende jaren wordt ingezet op verdere versterking van de sociale basis als fundament onder gezondheid, welzijn en participatie. Inwonersinitiatieven, vrijwilligerswerk en informele netwerken worden daarbij gestimuleerd. Ook wordt de samenwerking tussen welzijn, zorg, onderwijs, sport en cultuur versterkt en met aansluiting op regionale opgaven rond preventie, leefbaarheid en veerkrachtige gemeenschappen. Daarnaast vragen vergrijzing en demografische veranderingen om extra aandacht voor de toekomstbestendigheid van verenigingen, vrijwilligersorganisaties en maatschappelijke voorzieningen. Daarbij wordt multifunctioneel gebruik en verduurzaming van accommodaties en versterken de verbinding tussen onderwijs, sport, cultuur en welzijn bevordert.

Samenwerkingen

Gebieds- en wijkgerichte samenwerking vindt plaats met inwoners, dorpsraden, verenigingen, vrijwilligersorganisaties, onderwijsinstellingen, beheerders van accommodaties en maatschappelijke partners. Door deze samenwerking wordt de aanwezige kracht in de kernen benut en versterkt en worden ontmoeting, participatie, preventie en gezondheid met elkaar verbonden.

Begrotingssubsidies 2027

De Algemene wet bestuursrecht bepaalt in artikel 4:23 lid 1 dat een bestuursorgaan slechts subsidie verstrekt op grond van een wettelijk voorschrift dat regelt voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt. Een subsidiedeelverordening (zoals in Maasgouw wordt gehanteerd voor verschillende subsidiabele activiteiten) is zo'n wettelijke grondslag.

Op dit uitgangspunt bestaan een aantal uitzonderingen, genoemd in artikel 4:23 lid 3 Algemene wet bestuursrecht. Eén van die uitzonderingen is de zogenoemde "begrotingssubsidie" (artikel 4:23 lid 3 aanhef en sub c). Een voorwaarde voor het verstrekken van een begrotingssubsidie is dat de

begroting, de subsidieontvanger en het bedrag waarop de subsidie ten hoogste kan worden vastgesteld vermeldt. Zie voor het totale overzicht hoofdstuk 6.3.

Coalitieprogramma 2026-2030

Speerpunten	Doelstelling
3.2.1 Sterke sociale netwerken binnen gemeenschappen	In de dorpen van Maasgouw zien wij sterke sociale netwerken waarin inwoners zich met elkaar en met hun gemeenschap verbonden voelen.
3.2.2 Verenigingen en vrijwilligersorganisaties	Wij willen verenigingen en vrijwilligersorganisaties vitaal en toekomstbestendig houden omdat zij gestalte geven aan verbonden gemeenschappen en bijdragen aan ontmoeting en betrokkenheid in de dorpen.
3.2.3 Gemeenschapshuizen, sportaccommodaties en scholen	Gemeenschapshuizen, sportaccommodaties en scholen vormen een fundamentele basisvoorziening voor verbonden gemeenschappen.
3.2.4 Limburgse dorpscultuur	De Limburgse cultuur en taal zijn kenmerkend voor het leven in de Maasgouwse dorpen en komen tot uiting in het verenigingsleven, in tradities en gebruiken en in festiviteiten zoals carnaval of kermissen.

Voor een verdere toelichting op de speerpunten wordt verwezen naar het coalitieprogramma 2026-2030.

Global Goals

Zie voor een verdere toelichting hoofdstuk 6.5.

Exploitatie

Speerpunt 3.2.1: sterke sociale netwerken binnen gemeenschappen

Wat willen we bereiken?

1. Dorpskracht Maasgouw

Inwoners voelen zich verbonden met hun dorp en gemeenschap en nemen meer verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid van hun dorp. Dorpsorganisaties krijgen ruimte om lokale initiatieven te ondersteunen. Iedere dorpskern beschikt over een agenda voor leefbaarheid en sociale verbondenheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Dorpskracht Maasgouw

De gemeente ontwikkelt samen met inwoners en maatschappelijke partners een programma voor sterke sociale netwerken en gemeenschapskracht. De gemeente versterkt sociale netwerken, eigen kracht en samenkracht. De gemeente ondersteunt initiatieven van inwoners en versterkt de sociale infrastructuur.

In 2027 start een pilot in een dorpskern. Inwoners stellen samen een agenda op voor leefbaarheid en verbondenheid. De gemeente verbindt initiatieven, beleid, ondersteuning en subsidies.

Vanaf 2027 voert de gemeente Dorpskracht Maasgouw gefaseerd in. Een dorpsorganisatie ontvangt een dorpsbudget voor lokale initiatieven. De gemeente werkt hiervoor een subsidieregeling uit. De gemeente begeleidt de invoering, bewaakt de rechtmatige besteding van middelen en evalueert de resultaten. Na twee jaar volgt een evaluatie en eventuele bijstelling.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Programma gemeenschapskracht en dorpskracht Maasgouw	-	-	-	-	Uitvoering vindt plaats binnen de bestaande budgetten
Totaal	-	-	-	-	

Speerpunt 3.2.2: verenigingen en vrijwilligersorganisaties

Wat willen we bereiken?

1. Inventarisatie verenigingen en vrijwilligersorganisaties
Verenigingen en vrijwilligersorganisaties blijven vitaal en toekomstbestendig. Zij dragen bij aan ontmoeting, betrokkenheid en sterke gemeenschappen. Ook groeit de samenwerking tussen verenigingen en organisaties. Daarnaast draagt het subsidiebeleid bij aan sociale inclusie en deelname van iedereen.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Inventarisatie verenigingen en vrijwilligersorganisaties
In 2027 start een brede inventarisatie van verenigingen en vrijwilligersorganisaties. Daarbij worden hun vitaliteit, toekomstbestendigheid en samenwerkingsmogelijkheden in beeld gebracht. De inventarisatie vindt plaats in samenwerking met verenigingen, vrijwilligersorganisaties en maatschappelijke partners. Via enquêtes, gesprekken en bijeenkomsten worden behoeften, knelpunten en kansen opgehaald. Tegelijkertijd wordt het bestaande subsidiebeleid beoordeeld op samenhang, toegankelijkheid, effecten en verbeterpunten. Ook wordt onderzocht hoe verenigingen bijdragen aan sociale inclusie. De uitkomsten vormen de basis voor een samenhangende aanpak gericht op het versterken van verenigingen, het bevorderen van samenwerking en het ondersteunen van sterke gemeenschappen.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Inventarisatie verenigingen en vrijwilligersorganisaties	-	-	-	-	Uitvoering vindt plaats binnen de bestaande budgetten.
Totaal	-	-	-	-	

Speerpunt 3.2.3: gemeenschapshuizen, sportaccommodaties en scholen

Wat willen we bereiken?

1. Beleidsplan gemeenschapshuizen en sportaccommodaties
Gemeenschapshuizen en sportaccommodaties vormen sterke basisvoorzieningen voor leefbare en verbonden gemeenschappen.
De voorzieningen zijn:
 - aantrekkelijk en toegankelijk;

- geschikt voor multifunctioneel gebruik;
- duurzaam beheerd en geëxploiteerd;
- financieel toekomstbestendig;
- toegankelijk voor verschillende doelgroepen.

Hierdoor dragen deze voorzieningen bij aan ontmoeting, participatie en sociale verbondenheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

2. Beleidsplan gemeenschapshuizen en sportaccommodaties

De gemeente brengt uiterlijk eind 2027 het gebruik, beheer, de organisatie en de financiële positie van gemeenschapshuizen en sportaccommodaties in beeld.

De gemeente onderzoekt:

- de bezettingsgraad en het gebruik;
- de beheer- en exploitatiemodellen;
- de inzet van subsidies;
- kansen voor multifunctioneel gebruik;
- kansen voor samenwerking tussen voorzieningen.

Op basis van deze inventarisatie stelt de gemeente beleidskaders op voor duurzaam beheer, exploitatiestructuren, multifunctioneel gebruik en toekomstbestendige voorzieningen.

De gemeente stemt deze beleidskaders af met andere beleidsterreinen om samenhang te versterken.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Beleidsplan gemeenschaps-huizen en sportaccommodaties	-	-	-	-	Uitvoering vindt plaats binnen de bestaande budgetten
Totaal	-	-	-	-	

Speerpunt 3.2.4: Limburgse dorpscultuur

Wat willen we bereiken?

1. Behoud van het typische sociaal-culturele leven in Maasgouw

De Limburgse taal, cultuur en tradities blijven zichtbaar in Maasgouw. Deze kenmerken het leven in de dorpen en versterken de identiteit van de gemeenschap. De gemeente bevordert de kennismaking van kinderen met de Limburgse taal en cultuur. De gemeente ondersteunt het behoud van traditionele activiteiten, gebruiken en verenigingsactiviteiten.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Behoud van het typische sociaal-culturele leven in Maasgouw

De gemeente benut bestaande netwerken voor het behoud van de Limburgse taal en cultuur.

De gemeente zoekt aansluiting bij provinciale initiatieven en projecten. De gemeente stimuleert activiteiten die bijdragen aan de zichtbaarheid van de Limburgse taal en cultuur.

De gemeente geeft aandacht aan dit onderwerp binnen het overleg met onderwijs, kinderopvang en andere maatschappelijke partners. De Limburgse taal en cultuur krijgen een vaste plek binnen de Lokale Educatieve Agenda.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Behoud van het typische sociaal-culturele leven in Maasgouw	-	-	-	-	Uitvoering vindt plaats binnen de bestaande budgetten
Totaal	-	-	-	-	

Overige doelstellingen

Wat willen we bereiken?

1. Leerplicht

De gemeente borgt het recht op onderwijs voor kinderen en jongeren. De gemeente voorkomt schooluitval en ondersteunt jongeren naar een startkwalificatie of duurzaam toekomstperspectief.

2. GR Anti discriminatievoorziening

Inwoners melden discriminatie laagdrempelig en betrouwbaar. Inwoners ontvangen passende ondersteuning. De gemeente voldoet aan de wettelijke taken voor registratie en klachtenbehandeling. Hiermee draagt de gemeente bij aan een inclusieve samenleving waarin iedereen meedoet.

3. Doorstroompunt in het kader van de Wet van school naar duurzaam werk

Jongeren vallen niet uit zonder startkwalificatie of toekomstperspectief. Jongeren tot 27 jaar vinden een passende route naar onderwijs, werk of ondersteuning. Hierdoor neemt de duurzame deelname aan de arbeidsmarkt toe.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Leerplicht

De gemeente laat de uitvoering van leerplicht en het doorstroompunt uitvoeren via de gemeente Roermond. De gemeente stuurt op een doelmatige uitvoering van deze wettelijke taken. Het belang van het kind en de jongere staat centraal. De gemeente versterkt het contractmanagement en de samenwerking met scholen en partners. De aanpak richt zich steeds meer op preventie. Vroegtijdige signalering en samenwerking helpen schooluitval voorkomen.

2. GR Anti discriminatievoorziening

De gemeente zet de anti discriminatievoorziening in 2027 voort via de gemeenschappelijke regeling subsidiëring ADV-Limburg. Deze samenwerking bundelt kennis en capaciteit. De voorziening verzorgt een toegankelijk meldpunt en een onafhankelijke behandeling en registratie van meldingen. In 2027 ligt de focus op de wettelijke kerntaken. Preventieactiviteiten krijgen alleen inzet bij een concrete lokale behoefte.

3. Doorstroompunt in het kader van de Wet van school naar duurzaam werk

De gemeente versterkt het Doorstroompunt volgens de Wet van school naar duurzaam werk. De nadruk verschuift van registratie naar actieve begeleiding. Jongeren komen eerder in beeld en ontvangen passende ondersteuning. Samen met onderwijs, zorg en werk- en inkomenspartners voorkomt de gemeente schooluitval. Daarnaast ondersteunt de gemeente kwetsbare jongeren tot 27 jaar richting onderwijs, werk of participatie.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Leerplicht	-98	-98	-98	-98	Extra lasten voor de uitvoering bestaand beleid
Anti discriminatievoorziening	-8	-8	-8	-8	Extra lasten voor de uitvoering bestaand beleid
Doorstroompunt i.h.k.v. de Wet van school naar duurzaam werk	-	-	-	-	Uitvoering vindt plaats binnen de bestaande budgetten
Totaal	-106	-106	-106	-106	

Investerings/Exploitatie

Speerpunt 3.2.3: gemeenschapshuizen, sportaccommodaties en scholen

Wat willen we bereiken?

1. Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP) 2026-2029

De gemeente zorgt voor toekomstbestendige schoolgebouwen. Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) geeft richting aan onderhoud, verbouw en vervanging van basisscholen. De gemeente stimuleert daarnaast multifunctioneel gebruik van schoolgebouwen. In de periode 2026-2029 ligt de focus op basisschool St. Medardus in Wessem en basisschool 't Breerke in Maasbracht.

2. Kredietverlening maatschappelijk vastgoed en gemeenschapshuizen

De gemeente investeert in toekomstbestendige gemeenschapsvoorzieningen. Deze voorzieningen versterken ontmoeting, participatie en verbondenheid in de dorpen. De gemeente verbetert vier gemeenschapsaccommodaties:

- Trefpunt 1711;
- D'n Dynamiek;
- De Spil;
- Andreashal.

De investeringen richten zich op verduurzaming, modernisering en een doelmatige inrichting van de accommodaties.

3. Realisatie Multifunctioneel centrum (MFC) Stevensweert

Bouw van een multifunctioneel centrum in de kern Stevensweert.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP) 2026-2029

In oktober 2026 is het herijkte Integraal Huisvestingsplan 2026-2029 voorgelegd.

In de planperiode:

- werkt de gemeente een businesscase uit voor basisschool 't Breerke;
- realiseert de gemeente de (ver)bouw van basisschool St. Medardus;
- werkt de gemeente een businesscase uit voor basisschool Triangel;
- start met de (ver)bouw van basisschool 't Breerke;
- bereidt de gemeente toekomstige onderwijsinvesteringen voor.

Het Integraal Huisvestingsplan biedt ook een perspectief voor de periode na 2029. Daarin komt de onderwijshuisvestingsopgave voor basisschool Triangel in Linne aan bod voor het jaar 2030.

De voorbereiding en de (ver)bouw van deze school zijn financieel verwerkt in deze begroting, aangezien deze programmabegroting doorloopt tot en met het jaar 2030. Er is uitgegaan van een voorbereidingskrediet in 2028 van € 300.000 en een krediet voor de (ver)bouw in 2030 van € 6.887.000. Deze bedragen zijn in lijn met het IHP 2026-2029.

2. Kredietverlening maatschappelijk vastgoed en gemeenschapshuizen

De gemeente renoveert en verduurzaamt de vier accommodaties. Daarbij benutten we de beschikbare subsidie uit de Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed-regeling (DUMAVA).

De gemeente verbetert de indeling en het gebruik van de gebouwen. Daarnaast versterken we de samenwerking tussen exploitanten, verenigingen en maatschappelijke organisaties.

De werkzaamheden voldoen aan de voorwaarden van de verleende subsidie. De uitvoering vindt plaats binnen de gestelde termijn van drie jaar. Voor meer informatie raadpleeg het raadsvoorstel dat in oktober 2026 is voorgelegd.

3. Realisatie Multifunctioneel centrum (MFC) Stevensweert

De volgende activiteiten worden in 2027 e.v. uitgevoerd:

Voor de realisatie van het MFC moet nog een ruimtelijke procedure worden doorlopen, omdat de beoogde locatie niet past binnen het huidige Omgevingsplan. Daarnaast zijn een omgevingsvergunning en een vergunning op grond van de Beleidslijn grote rivieren nodig, omdat het nieuwe gebouw groter wordt dan de bestaande accommodatie. De vergunning voor de Beleidslijn grote rivieren wordt aangevraagd bij Rijkswaterstaat en verleend door de minister van Infrastructuur en Waterstaat. Nadat alle benodigde vergunningen zijn verkregen, kan de verdere planuitwerking plaatsvinden. Vervolgens worden het ontwerp en het bestek uitgewerkt, waarna de voorbereiding van de uitvoering en de aanbesteding kunnen starten.

Over de voortgang van dit project is de gemeenteraad recentelijk via raadsinformatiebrief D/26/252120 geïnformeerd over de stand van zaken per juni 2026.

Voor meer (aanvullende) informatie raadpleeg ook het raadsvoorstel dat in oktober 2026 is voorgelegd.

- Zorgdragen voor tijdelijke huisvesting voor de voetbalclub;
- Subsidie voor de stichting voor de inrichting (inventaris) van het gebouw.

Wat gaat dat kosten?

1. Integraal Huisvestingsplan onderwijs 2026-2029

(bedragen x € 1.000)					
Investering	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Businesscase 't Breerke	300	-	-	-	Definitieve besluitvorming vindt plaats in de raadsvergadering van oktober 2026.
(Ver)bouw St. Medardus*	742	-	-	-	
Businesscase Triangel	-	300	-	-	
(Ver)bouw 't Breerke	-	-	4.150	-	
(Ver)bouw Triangel	-	-	-	6.887	
Totaal	1.042	300	4.150	6.887	
(Ver)bouw St. Medardus	25	25	25	25	Zie toelichting hieronder**
Kapitaallasten	-	-	-102	-213	
Dekking reserve	-	-	102	213	
Totaal	25	25	25	25	

*Totaal beschikbaar bedrag voor de (ver)bouw van basisschool St. Medardus inclusief voorbereidingskrediet bedraagt € 4.066.000. Bestaande uit een beschikbaar gesteld bedrag in de begroting 2024 van € 2.224.000, een bijgesteld bedrag in de begroting 2025 van € 800.000, een bedrag van € 300.000 in 2026 als voorbereidingskrediet bij de vaststelling van het herijkte IHP in oktober en de hierboven genoemde € 742.000.

**Daarnaast zet de gemeente het eerder beschikbaar gestelde krediet van € 800.000 voor St. Medardus om naar een dekking uit de algemene reserve. Hierdoor dalen de jaarlijkse kapitaallasten vanaf 2027 met € 25.000.

De gemeente dekt de investeringen uit de algemene reserve. Per school richt de gemeente een afzonderlijke reserve voor kapitaallasten in.

2. Kredietverlening maatschappelijk vastgoed en gemeenschapshuizen

(bedragen x € 1.000)					
	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Maatschappelijk vastgoed en gemeenschapshuizen	-2.600	-	-	-	Zie toelichting hieronder*
Totaal	-2.600	-	-	-	
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Kapitaallasten	124	136	37	37	Zie toelichting hieronder*
Totaal	124	136	37	37	

*Voor de uitvoering is na vaststelling bij de besluitvorming in oktober 2026 een krediet beschikbaar van € 7.023.900. In dit bedrag is een DUMAVA-subsidie van € 1.843.900 verwerkt. Door de verlaging van het oorspronkelijke investeringskrediet met € 2.600.000 dalen de kapitaallasten.

3. Realisatie multifunctioneel centrum (MFC) Stevensweert

(bedragen x € 1.000)					
Investering	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Realisatie MFC Stevensweert	1.595	-	-	-	Totaal benodigd krediet € 5.795.000. Dit betreft een verhoging van het investeringskrediet met € 1.595.000. Vanuit het leefbaarheidsfonds provincie Limburg wordt een subsidie van € 1.000.000 ontvangen.
Totaal	1.595	-	-	-	
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Kapitaallasten	-	-	-120	-120	Realisatie MFC in 2028, waarna vanaf 2029 kapitaallasten
Kosten tijdelijke huisvesting voetbalclub	-150	-	-	-	Deze kosten worden gedekt vanuit de beschikbare reserve.
Subsidie aan stichting	-55	-	-	-	Deze kosten worden gedekt vanuit de beschikbare reserve.
Dekking reserve	205	-	120	120	
Totaal	-	-	-	-	

Verbonden partijen

Naam
Omnibuzz
Anti discriminatievoorziening Limburg

Zie voor een verdere toelichting hoofdstuk 4.6 paragraaf verbonden partijen.

Totaaloverzicht lasten en baten programma sociale kracht en gemeenschappen

(bedragen x € 1.000)

Exploitatie	Realisatie 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Baten						
Onderwijs	349	336	254	254	254	254
Onderwijshuisvesting	247	148	148	148	148	148
Sport & Cultuur	978	851	840	839	839	838
Accommodaties	324	197	221	221	221	221
Sociale basis en preventie	305	292	292	292	292	292
Totaal Baten	2.203	1.825	1.755	1.753	1.754	1.753
Lasten						
Onderwijs	1.574	1.540	1.463	1.432	1.450	1.468
Onderwijshuisvesting	894	1.077	991	953	1.023	1.048
Sport & Cultuur	3.447	3.574	3.448	3.017	3.016	3.015
Accommodaties	2.743	3.085	2.692	2.571	2.862	2.832
Sociale basis en preventie	1.785	1.913	1.876	1.872	1.872	1.872
Totaal Lasten	10.443	11.190	10.470	9.843	10.224	10.235
Totaal saldo baten & lasten	-8.240	-9.365	-8.715	-8.090	-8.470	-8.483
Baten reserves	3.516	1.486	9.657	860	4.924	7.732
Lasten reserves	2.991	838	8.861	300	4.150	6.887
Totaal mutaties reserves	525	649	796	560	774	845
Totaal saldo	-7.715	-8.716	-7.920	-7.530	-7.696	-7.638

3.3 Volkshuisvesting en wonen

De gemeente streeft naar voldoende passende woningen voor inwoners die binding hebben of willen opbouwen met Maasgouw. Hiermee blijft Maasgouw een aantrekkelijke woonomgeving voor jong en oud en wordt bijgedragen aan leefbare kernen en een evenwichtige bevolkingssamenstelling.

De volgende producten behoren tot dit programma:

Producten
Wonen en bouwen
Woonwagencentra
Grondexploitaties

Beleidsontwikkelingen

Vanaf 2026 zijn gemeenten wettelijk verplicht een volkshuisvestingsprogramma vast te stellen. In 2027 wordt dit programma vastgesteld en verder uitgevoerd. Hierin wordt uitgewerkt hoeveel woningen nodig zijn, waar deze worden gerealiseerd en voor welke doelgroepen. De gemeente zet in op het realiseren van voldoende woonoplossingen voor starters, senioren en andere doelgroepen die behoefte hebben aan passende huisvesting. Daarbij wordt uitvoering gegeven aan de woningbouwopgave en de afspraken uit de regionale woondeal. De ambitie blijft om tot en met 2030 500 woningen te realiseren.

Naast het volkshuisvestingsprogramma werkt de gemeente aan aanvullende acties die bijdragen aan de woningbouwopgave, de beschikbaarheid van woningen en de doorstroming op de woningmarkt. Daarbij wordt steeds rekening gehouden met de identiteit en leefbaarheid van de kernen in Maasgouw. In regionaal verband wordt gewerkt aan de uitvoering van nieuwe volkshuisvestelijke regelgeving, waaronder een regionale huisvestingsverordening.

Samenwerkingen

De gemeente werkt samen met het Rijk, Provincie Limburg, woningcorporaties, projectontwikkelaars en regionale partners. Deze samenwerking is noodzakelijk om woningbouwprojecten daadwerkelijk tot uitvoering te brengen en de woonopgave te realiseren.

Dagelijkse werkzaamheden

De gemeente beoordeelt en begeleidt initiatieven en woningbouwontwikkelingen binnen de fysieke leefomgeving. Daarbij wordt samengewerkt met inwoners, ontwikkelaars en andere partners om plannen zorgvuldig en binnen de geldende wet- en regelgeving tot uitvoering te brengen. Ook worden vergunningaanvragen voorbereid en wordt advies gegeven over de haalbaarheid en wenselijkheid van initiatieven in vormen als de intekentafel en omgevingstafel. Op basis van het plan van aanpak 2021 woonwagenstandplaatsen wordt verder gewerkt aan het realiseren van woonwagenstandplaatsen. De gemeente heeft de plicht om te zorgen voor voldoende standplaatsen voor deze doelgroep.

Coalitieprogramma 2026-2030

Speerpunten	Doelstelling
3.3.1 Volkshuisvestingsprogramma	Gemeenten, provincies en Rijk zijn vanaf 2026 wettelijk verplicht om een volkshuisvestingsprogramma vast te stellen. Daarin wordt uitgewerkt hoeveel, waar en voor welke groepen er wordt gebouwd.
3.3.2 Aanvullende acties om woonoplossingen te realiseren	Naast de acties binnen het kader van het volkshuisvestingsprogramma zetten wij in op enkele aanvullende acties die gericht zijn op het realiseren van woonoplossingen.

Voor een verdere toelichting op de speerpunten wordt verwezen naar het coalitieprogramma 2026-2030.

Global Goals

Zie voor een verdere toelichting hoofdstuk 6.5.

Exploitatie

Speerpunt 3.3.1: volkshuisvestingsprogramma

Wat willen we bereiken?

1. Opstellen volkshuisvestingsprogramma
Gemeenten, provincies en Rijk zijn vanwege nieuwe wetgeving verplicht om een volkshuisvestingsprogramma vast te stellen. In 2027 wordt een volkshuisvestingsprogramma vastgesteld waarin wordt uitgewerkt hoeveel, waar en voor welke groepen er wordt gebouwd.
2. Opstellen huisvestingsverordening
De wet Versterking regie volkshuisvesting verplicht alle gemeenten om een huisvestingsverordening vast te stellen waarin in ieder geval een urgentieregeling is opgenomen. Volgens de wet Versterking regie volkshuisvesting moet de huisvestingsverordening voor 1 januari 2028 zijn vastgesteld door de gemeenteraad.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Opstellen volkshuisvestingsprogramma
Binnen het volkshuisvestingsprogramma wordt aandacht besteed aan de huisvesting van inwoners die vallen onder de wettelijke urgentiecategories. Hiervoor worden binnen de regio Midden-Limburg verdeelafspraken gemaakt. Daarnaast wordt invulling gegeven aan de verplichting om binnen de woningbouwprogrammering 30% sociale huur op te nemen. In dat kader wordt de mogelijkheid verkend om een Vereveningsfonds Sociale Woningbouw in te stellen. Ook starten de voorbereidingen voor een kansencarta met potentiële woningbouwlocaties in iedere kern. Na vaststelling van het Volkshuisvestingsprogramma in 2027 kan worden gestart met de uitvoering ervan.
2. Opstellen huisvestingsverordening
In 2027 wordt gewerkt aan een regionale huisvestingsverordening. Naast de verplichte urgentieregeling bestaat de mogelijkheid om aanvullende onderwerpen in de verordening op te nemen. Voorbeelden hiervan zijn het met voorrang toewijzen van woningen aan woningzoekenden met een maatschappelijke of economische binding aan de gemeente, het invoeren van opkoopbescherming of het stellen van voorwaarden aan toeristische verhuur.

Voor het opnemen van niet-verplichte onderwerpen dient te worden aangetoond dat deze noodzakelijk zijn om onevenwichtige en onrechtvaardige effecten van schaarste op de woningmarkt tegen te gaan. Daarom wordt regionaal een schaarste onderzoek uitgevoerd om te bepalen welke aanvullende onderdelen mogelijk kunnen worden toegevoegd aan de verplichte bepalingen van de verordening. Dit proces wordt gezamenlijk binnen de regio doorlopen.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Opstellen volkshuisvesting programma	-75	-	-	-	Incidenteel bedrag
Opstellen huisvestingsverordening	-	-	-	-	Budget beschikbaar vanuit de regio
Totaal	-75	-	-	-	

Totaaloverzicht lasten en baten programma volkshuisvesting en wonen

(bedragen x € 1.000)						
Exploitatie	Realisatie 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Baten						
Wonen en bouwen	123	241	44	43	42	41
Woonwagencentra	50	46	46	46	46	46
Grondexploitatie	953	-	137	30	-	-
Totaal Baten	1.126	287	228	119	88	87
Lasten						
Wonen en bouwen	709	1096	749	674	674	674
Woonwagencentra	142	149	145	144	144	144
Grondexploitatie	1.108	-25	121	13	-16	-16
Totaal Lasten	1.958	1.219	1.016	832	802	802
Totaal saldo baten & lasten	-832	-933	-788	-713	-714	-714
Baten reserves	4.484	1.009	-	-	-	-
Lasten reserves	4.350	1.211	-	-	-	-
Totaal mutaties reserves	134	-202	-	-	-	-
Totaal saldo	-699	-1.134	-788	-713	-714	-714

3.4 Zorg en gezondheid

Gezonde, veerkrachtige en zelfredzame inwoners vormen de basis voor een sterke samenleving. Het programma Zorg & Gezondheid richt zich op gezondheid, preventie, passende ondersteuning en het mogelijk maken van zelfstandig wonen. Daarbij wordt gewerkt vanuit de visie: zo licht als kan, specialistisch waar nodig. De gemeente versterkt de eigen kracht van inwoners en stimuleert ondersteuning binnen sociale netwerken. Door wijkgericht te werken sluiten voorzieningen aan bij de behoeften van inwoners en gemeenschappen. Het sociaal wijkteam en het welzijnswerk vervullen hierbij een verbindende en/of faciliterende rol. Sport en bewegen worden ingezet om gezondheid, ontmoeting en participatie te bevorderen.

Voor inwoners die ondersteuning nodig hebben biedt de gemeente een toegankelijk en passend aanbod op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Jeugdwet. Daarbij ligt de nadruk op zelfstandig wonen, maatschappelijke deelname en een goede overgang van jeugd naar volwassenheid. Ook wordt ingezet op voldoende eerstelijnszorg en passende woonzorgvoorzieningen.

De volgende producten behoren tot dit programma:

Producten
Gezondheid
Inburgering, asiel en vluchtelingen
Armoedebeleid en schuldhulpverlening
Werk en inkomen
Wet Maatschappelijke ondersteuning
Jeugdwet
Veilige leefomgeving
Bestuurlijke samenwerking

Beleidsontwikkelingen

Begin 2027 wordt het integraal gezondheidsbeleid vastgesteld. Dit beleid legt de verbinding tussen gezondheid, de sociale basis, opvoeden en opgroeien, mantelzorg, vrijwillige inzet, ouderenzorg en raakt de fysieke leefomgeving. Daarna wordt de uitvoering van het beleid concreet vertaald naar uitvoeringsplannen. De gemeente versterkt de sociale basis door te investeren in preventie en vroegsignalering. Met het programma Kansrijke Start wordt ingezet op de eerste 1.000 dagen van een kind. Interventies zoals Nu Niet Zwanger, Voorzorg en Centering ondersteunen een gezonde ontwikkeling van kinderen en gezinnen.

Met het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord wordt de samenwerking tussen zorg en welzijn verder versterkt, met het doel om de transformatieopdracht -beweging van zorg naar welzijn-, zo licht als

kan, specialistisch waar nodig te realiseren. Dit gebeurt onder andere via Welzijn op Recept, het sociaal wijkteam en lokale samenwerkingsverbanden.

De Hervormingsagenda Jeugd richt zich op het realiseren van een toegankelijk, passend en financieel houdbaar jeugdstelsel. Hierbij staan preventie, vroegsignalering en ondersteuning dicht bij huis centraal. Daarnaast wordt uitvoering gegeven aan de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg. Tegelijkertijd versterken wij vanuit de totale opgave binnen het Sociaal Domein de voorwaarden om gezond en zelfstandig te kunnen meedoen. Daarbij zetten wij in op basisvaardigheden, het tegengaan van laaggeletterdheid, de bibliotheek, armoedebeleid en schuldhulpverlening. Hiermee vergroten wij de mogelijkheden van inwoners om regie te voeren over hun leven, gezondheidsvaardigheden te versterken en actief deel te nemen aan de samenleving. Daarnaast bevorderen wij participatie en zelfredzaamheid via de Participatiewet, maatschappelijke ondersteuning, het Mensontwikkelbedrijf, inburgering en onderwijs. Hierbij werken wij nauw samen met het sociaal wijkteam en maatschappelijke partners om ondersteuning zoveel mogelijk dichtbij inwoners te organiseren. Door deze thema's in samenhang te benaderen, versterken wij niet alleen de sociale basis, maar dragen wij ook bij aan gezondheid, preventie en het voorkomen van zwaardere ondersteuningsvragen.

Samenwerkingen

De gemeente werkt samen met welzijnsorganisaties, zorgaanbieders, zorgkantoren, 1ste lijnszorg, lokale samenwerkingsverbanden en regionale partners in Midden-Limburg. Deze samenwerking draagt bij aan een samenhangend aanbod van preventie, ondersteuning en zorg.

Coalitieprogramma 2026-2030

Speerpunten	Doelstelling
3.4.1 Gezond en actief leven	Vanuit het concept van "positieve gezondheid" stimuleren we een gezond en actief leven van onze inwoners. Binnen dit geheel zetten we speciaal in op een kansrijke start en gezonde school voor kinderen.
3.4.2 Zorg en hulp binnen sociale netwerken	We willen de basis leggen voor sterke sociale netwerken waarin mensen omkijken naar elkaar en zorg en hulp bieden voor elkaar daar waar nodig.
3.4.3 Voorzieningen voor zorg en ondersteuning	Door het bevorderen van gezond leven en het steunen van sociale netwerken willen wij bereiken dat het beroep van inwoners op zorgvoorzieningen zo beperkt mogelijk blijft. Daarnaast bieden wij als gemeente voorzieningen voor zorg en ondersteuning die als vangnet dienen. Ook bevorderen wij dat dat er zoveel mogelijke voorzieningen voor eerstelijnszorg in de gemeente zijn.
3.4.4 Zorg, wonen en veiligheid	In Maasgouw willen we voor iedereen een fijn en veilig thuis bieden, ook voor mensen die niet (meer) zelfstandig kunnen wonen en zorg of begeleiding nodig hebben. Ook willen we dat ouderen die naar zorginstelling (of aanleunwoning) moeten verhuizen zo dicht mogelijk bij familie en vrienden kunnen blijven wonen.

Voor een verdere toelichting op de speerpunten wordt verwezen naar het coalitieprogramma 2026-2030.

Global Goals

Zie voor een verdere toelichting hoofdstuk 6.5.

Exploitatie

Speerpunt 3.4.1: gezond en actief leven

Wat willen we bereiken?

1. Gezondheidsbeleid en sport- en beweegaanpak
Vanuit Positieve Gezondheid wordt een gezond en actief leven gestimuleerd. Gezonde keuzes worden voor inwoners makkelijker gemaakt. Kinderen krijgen een goede start en groeien gezond op. Meer inwoners sporten en bewegen. Dit versterkt gezondheid, participatie en talentontwikkeling.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Gezondheidsbeleid en sport- en beweegaanpak
 - Uitvoering geven aan het nieuw opgestelde gezondheidsbeleid via uitvoeringsplannen vanaf 2027.
 - Uitvoeringsplannen afstemmen met inwoners en maatschappelijke partners.
 - Het Regionaal Sport- en Beweegakkoord Midden-Limburg uitvoeren.
 - Sport en bewegen inzetten voor gezondheids-, welzijns- en participatieopgaven.
 - De samenwerking tussen het medisch en sociaal domein versterken.
 - Sport- en beweegaanbieders ondersteunen.
 - Het uitvoeringsplan Kansrijke Start uitvoeren.
 - De aanpak Gezonde School uitvoeren.
 - De mogelijkheden voor een integrale gezinspoli onderzoeken in 2027.
 - Regionale en provinciale middelen benutten voor sport- en beweegprojecten.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Gezondheidsbeleid en sport- en beweegaanpak	-	-	-	-	Uitvoering vindt plaats binnen de bestaande budgetten
Totaal	-	-	-	-	

Speerpunt 3.4.2: zorg en hulp binnen sociale netwerken

Wat willen we bereiken?

1. Gezond leven, sterke sociale netwerken en informele zorg
Inwoners leven gezond en redden zich zoveel mogelijk zelf. Sterke sociale netwerken ondersteunen inwoners bij zorg- en hulpvragen. Mantelzorgers, vrijwilligers en sociale netwerken dragen bij aan passende ondersteuning. Daardoor blijft professionele ondersteuning beschikbaar voor inwoners die deze het meest nodig hebben. Jongeren maken een goede overgang naar volwassenenzorg. Eerstelijnszorg blijft bereikbaar en toegankelijk.

Wat gaan we daarvoor doen?

2. Gezond leven, sterke sociale netwerken en informele zorg
 - Gezond leven en sterke sociale netwerken stimuleren.
 - Zelfredzaamheid en omzien naar elkaar bevorderen via welzijnswerk en het Sociaal Wijkteam.
 - Inwoners ondersteunen bij het benutten van hun sociale netwerk.
 - Mantelzorgers, vrijwilligers en sociale netwerken versterken.
 - Vraag en aanbod van informele zorg en hulp in beeld brengen en verbinden.
 - Eén gezamenlijke werkwijze hanteren met maatschappelijke partners.
 - Passende ondersteuning bieden vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning.
 - De overgang van jeugd- naar volwassenenzorg verbeteren.
 - De aansluiting tussen jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning en volwassenenzorg versterken.
 - Factoren voor vestiging van eerstelijnszorg in kaart brengen.
 - Een actieplan uitvoeren om eerstelijnszorg bereikbaar en toegankelijk te houden.
 - Samenwerken binnen regionale zorgnetwerken en lokale samenwerkingsverbanden.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Gezond leven, sterke sociale netwerken en informele zorg	-	-	-	-	Uitvoering vindt plaats binnen de bestaande budgetten
Totaal	-	-	-	-	

Speerpunt 3.4.3: voorzieningen voor zorg en ondersteuning

Wat willen we bereiken?

1. Integrale ondersteuning van gezinnen en toegankelijke zorg
Kinderen krijgen een gezonde en kansrijke start. Gezinnen ontvangen tijdig passende ondersteuning. Zorg, welzijn en preventie sluiten beter op elkaar aan. Hierdoor blijven zorg en ondersteuning toegankelijk, betaalbaar en van goede kwaliteit. Waar mogelijk worden gezondheidsachterstanden en zwaardere vormen van hulpverlening voorkomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Integrale ondersteuning van gezinnen en toegankelijke zorg
 - De samenwerking tussen het sociaal en medisch domein versterken.
 - Uitvoering geven aan regionale afspraken binnen het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord.
 - De lokale coalitie Kansrijke Start versterken.
 - Kwetsbare gezinnen vroegtijdig signaleren en ondersteunen.
 - Bestaande interventies binnen Kansrijke Start voortzetten.

- Ouders ondersteunen tijdens zwangerschap en ouderschap.
- De verbinding tussen preventie, zorg en ondersteuning versterken.
- Kinderopvang toegankelijk houden voor gezinnen met een sociale of medische noodzaak.
- Aanvragen voor sociaal-medische indicatie laten beoordelen door aangewezen professionals.
- Inzetten op preventie, een gezonde leefstijl en een sterke sociale basis.
- Uitvoering geven aan regionale ketenaanpakken voor mentale gezondheid, vitaal ouder worden en leefstijl.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Sociale Medische Indicatie kinderopvang	-70	-70	-70	-70	Extra budget
Integrale ondersteuning van gezinnen en toegankelijke zorg	-	-	-	-	Uitvoering vindt plaats binnen de bestaande budgetten
Totaal	-70	-70	-70	-70	

Speerpunt 3.4.4: zorg, wonen en veiligheid

Wat willen we bereiken?

1. Veilig wonen, beschermd wonen en Samen voor Veilig
Iedere inwoner heeft een veilige en passende woon- en leefomgeving. Inwoners die ondersteuning nodig hebben ontvangen tijdig passende hulp. Huiselijk geweld en kindermishandeling komen minder vaak voor. Ouderen en kwetsbare inwoners wonen zo dicht mogelijk bij hun sociale netwerk. Samen met regiogemeenten wordt gewerkt aan een samenhangende aanpak van zorg, wonen en veiligheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Veilig wonen, beschermd wonen en Samen voor Veilig
 - Voorkomen van geweld en onveiligheid door preventieve activiteiten.
 - Vroegtijdig signaleren van risico's op huiselijk geweld en kindermishandeling.
 - Bieden van integrale ondersteuning aan gezinnen en huishoudens in onveilige situaties.
 - Versterken van de regionale samenwerking op het gebied van beschermd wonen, maatschappelijke opvang, bemoeizorg en preventie.
 - Opstellen van een nieuwe regiovisie beschermd wonen, maatschappelijke opvang en wonen & zorg voor 2027-2031.
 - Uitwerken van de regiovisie in een uitvoeringsprogramma met concrete acties.
 - Versterken van de samenwerking tussen zorg-, veiligheids- en woonpartners.
 - Onderzoeken welke factoren de vestiging van woon- en zorgvoorzieningen beïnvloeden.
 - Verankeren van de opgave wonen en zorg in het volkshuisvestingsprogramma.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Veilig wonen, beschermd wonen en Samen voor Veilig	-	-	-	-	Uitvoering vindt plaats binnen de bestaande budgetten
Totaal	-	-	-	-	

Overige doelstellingen

Wat willen we bereiken?

1. **Kostprijsonderzoek Wmo contractverlenging**
De gemeente blijft vanaf 2027 passende, kwalitatief goede en financieel houdbare ondersteuning bieden vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Ook voor inwoners met complexe meervoudige problematiek blijft voldoende aanbod beschikbaar. De gemeente hanteert reële tarieven volgens de Algemene maatregel van bestuur reële prijs. Tijdige en passende ondersteuning voorkomt zwaardere en duurdere zorg.
2. **Doorontwikkeling Mensontwikkelbedrijf en Participatiewet in Balans**
Meer inwoners ontwikkelen zich richting participatie en werk. De ondersteuning sluit beter aan op de persoonlijke situatie van inwoners.
3. **Bestaanszekerheid en financiële ondersteuning**
Inwoners beschikken over meer bestaanszekerheid. Financiële problemen beperken deelname aan de samenleving zo min mogelijk. Kinderen, jongeren en ouderen krijgen extra aandacht.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. **Kostprijsonderzoek Wmo contractverlenging**
De gemeente verlengt de uitvoeringsovereenkomsten voor begeleiding, kortdurend verblijf en hulp bij het huishouden. Een onafhankelijk kostprijsonderzoek vormt de basis voor nieuwe tarieven. De gemeente introduceert in 2027 en 2028 een tijdelijk product voor inwoners met complexe problematiek. De gemeente monitort volumes, kosten en resultaten actief. Productbeschrijvingen, prestatie-indicatoren en tariefafspraken sluiten aan op actuele ontwikkelingen. Hierbij wordt rekening gehouden met cao-ontwikkelingen, arbeidsmarktkrapte en zorgzwaarte.
2. **Doorontwikkeling Mensontwikkelbedrijf en Participatiewet in Balans**
In 2027 breidt Ontmoeten & Ontwikkelen uit naar vijf dagen per week. Daarnaast starten trainingsteams als vervolgstap richting arbeidsparticipatie. Hierdoor ontstaat een doorlopende ontwikkellijn van instroom naar vrijwilligerswerk, een leerwerkplek of betaald werk. Het beleid, verordeningen en werkprocessen worden aangepast in verband met de gewijzigde wetgeving (Participatiewet in balans).
3. **Bestaanszekerheid en financiële ondersteuning**
 - Het beleidsplan armoedebelief uitvoeren.
 - Meer inwoners bereiken met bestaande regelingen.
 - Geldzorgen eerder signaleren.
 - Inwoners met een laag inkomen laagdrempelig ondersteunen.
 - Schuldhulpverlening uitbreiden met financiële begeleiding.
 - Onderzoeksuitkomsten vertalen naar het beleidsplan schuldhulpverlening 2027-2030.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Kostprijsonderzoek Wmo contractverlenging	-200	-200	-200	-200	
Doorontwikkeling Mens-ontwikkelbedrijf en Participatiewet in Balans	0	0	0	0	Uitvoering vindt plaats binnen de bestaande budgetten
Bestaanszekerheid en financiële ondersteuning	-47	-32	-32	-32	Aanvullend budget versterking schuldhelpverlening met in 2027 € 15.000 incidentele implementatiekosten
Totaal	-247	-232	-232	-232	

Verbonden partijen

Naam
Servicecentrum MER
Veiligheidsregio Limburg-Noord
Westrom
Omnibuzz
Modulaire Gemeenschappelijke regeling sociaal domein Limburg Noord

Zie voor een verdere toelichting hoofdstuk 4.6 paragraaf verbonden partijen.

Totaaloverzicht lasten en baten programma zorg en gezondheid

(bedragen x € 1.000)

Exploitatie	Realisatie 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Baten						
Gezondheid	196	227	135	135	135	135
Inburgering/ Asiel /Vluchtelingen	6.072	2.359	300	-	-	-
Armoedebelaid/ Schuldhulpverlening	92	-	-	-	-	-
Werk en inkomen	5.400	5.325	4.180	4.180	4.180	4.180
Wet maatschappelijke ondersteuning	93	64	66	69	72	72
Jeugdwet	51	-	-	-	-	-
Veilige leefomgeving	1.283	1.295	830	901	830	830
Totaal Baten	13.187	9.270	5.511	5.286	5.217	5.217
Lasten						
Gezondheid	1.774	2.060	1.990	1.989	1.991	1.989
Inburgering/ Asiel/ Vluchtelingen	3.494	2.376	246	3	3	3
Mensontwikkelbedrijf	165	45	293	237	237	237
Armoedebelaid/ Schuldhulpverlening	1.664	1.678	1.629	1.615	1.615	1.615
Werk en inkomen	5.973	6.704	5.144	5.135	5.127	5.127
Wet maatschappelijke ondersteuning	6.276	6.827	6.774	6.856	5.448	5.466
Jeugdwet	8.470	7.785	7.984	7.985	7.985	7.986
Veilige leefomgeving	264	837	608	680	608	643
Bestuurlijke samenwerking	5.700	5.655	5.791	5.512	5.469	5.315
Totaal Lasten	33.780	33.968	30.460	30.011	28.483	28.380
Totaal saldo baten & lasten	-20.593	-24.698	-24.948	-24.725	-23.265	-23.163
Baten reserves	-	-	207	170	148	148
Lasten reserves	-	-	486	-	-	-
Totaal mutaties reserves	-	-	-279	170	148	148
Totaal saldo	-20.593	-24.698	-25.227	-24.554	-23.117	-23.015

3.5 Ontwikkeling fysieke leefomgeving

Het programma ontwikkeling fysieke leefomgeving richt zich op het behouden en versterken van een kwalitatief hoogwaardige, duurzame en gezonde leefomgeving. Daarbij wordt gewerkt aan een evenwichtige ontwikkeling van ruimte, natuur, erfgoed en duurzaamheid, passend binnen de ambities van de omgevingsvisie en de Omgevingswet.

De volgende producten behoren tot dit programma:

Producten
Musea
Cultureel erfgoed
Natuur, groen en diversiteit
Omgevingswet
Ruimtelijke ordening
Milieu
Duurzaamheid en energietransitie

Beleidsontwikkelingen en dagelijkse werkzaamheden

Voor de fysieke leefomgeving wordt gewerkt aan een integraal omgevingsplan voor de gehele gemeente. Dit plan wordt stapsgewijs ontwikkeld richting 2032. Om te komen tot het omgevingsplan wordt in 2027 gestart met de voorbereiding van de herziening van de omgevingsvisie.

Op het gebied van natuur, groen en biodiversiteit wordt uitvoering gegeven aan het zorgplan natuur en landschap. Dit omvat onder meer educatie, ondersteuning van vrijwilligers, versterking van landschapselementen en het faciliteren van initiatieven van inwoners en organisaties. Daarnaast wordt gewerkt aan het beheer van gemeentelijke bos- en natuurgebieden en aan versterking van ecologische verbindingen. Binnen het Regio Deal-project Landschapskwaliteit Thorn-Wessem wordt de komende jaren ingezet op herstel van de landschappelijke sponswerking, versterking van ecologische structuren en kwaliteitsverbetering van het landschap.

Voor monumentaal erfgoed worden cultuurhistorische waarden geïnventariseerd en gewaardeerd. Op basis hiervan wordt nieuw erfgoedbeleid voorbereid en in 2027 aan de raad voorgelegd. Daarnaast wordt uitvoering gegeven aan de kerkenvisie en wordt gezocht naar passende herbestemmingen voor vrijkomend religieus erfgoed. Ook wordt het onderzoek naar archeologische vondsten in Heel voortgezet.

Binnen duurzaam leven en wonen ligt de nadruk op het verbeteren van de energiezuinigheid van de bestaande woningvoorraad. Isolatiemaatregelen worden gekoppeld aan het gemeentelijk warmteprogramma, dat uiterlijk eind 2027 wordt vastgesteld. Hiermee worden inwoners voorbereid op toekomstige duurzame warmtevoorzieningen.

Samenwerkingen

De gemeente werkt samen met inwoners, vrijwilligers, maatschappelijke organisaties, grondeigenaren, natuurorganisaties, erfgoedpartners, de Veiligheidsregio Limburg-Noord en partners binnen de Regio Deal Midden-Limburg. Deze samenwerking is essentieel voor de uitvoering van natuur-, erfgoed- en duurzaamheidsprojecten.

Coalitieprogramma 2026-2030

Speerpunten	Doelstelling
3.5.1 Kwaliteit van fysieke leefomgeving	We streven naar een fysieke leefomgeving van hoge kwaliteit waarin de basisprincipes van de omgevingsvisie (ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en gezondheid) herkenbaar zijn.
3.5.2 Natuur, groen en biodiversiteit	Wij streven naar een uitgebreid netwerk van natuurgebieden en groene verbindingzones in Maasgouw met bijzondere aandacht voor de ecologische kwaliteit en de biodiversiteit in de gemeente.
3.5.3 Monumentaal erfgoed	Het monumentaal erfgoed van Maasgouw willen wij behouden en onderhouden volgens landelijke richtlijnen. Daarbij geven we speciale aandacht aan de positie van de kerkgebouwen.
3.5.4 Duurzaam leven en wonen	Wij bevorderen duurzaam leven en wonen door onze inwoners.

Voor een verdere toelichting op de speerpunten wordt verwezen naar het coalitieprogramma 2026-2030.

Global Goals

Zie voor een verdere toelichting hoofdstuk 6.5.

Exploitatie

Speerpunt 3.5.1: kwaliteit fysieke leefomgeving

Wat willen we bereiken?

1. Omgevingsplan

Wettelijk moet in 2032 een Omgevingsplan beschikbaar zijn dat het volledige grondgebied van de gemeente bestrijkt. In 2027 wordt een Omgevingsplan voor de kern Wessem opgeleverd, dat als basis dient voor het Omgevingsplan voor de gehele gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Omgevingsplan

De komende 5 jaar wordt gewerkt aan het Omgevingsplan van de gemeente Maasgouw, waarbij dit per kern wordt opgepakt. Dit is een intensief proces waarbij input vanuit verschillende disciplines binnen en buiten de organisatie wordt gevraagd. Er wordt fasegewijs gewerkt, op basis van een projectplan en de (in 2026) gelegde juridische en digitale basis. Met de opgedane ervaring en gerealiseerde voortgang wordt het plan bijgesteld en wordt bepaald welke inzet er nodig is voor de volgende fase. Ook gaat in de komende jaren steeds meer duidelijk worden wat er structureel nodig is om met het omgevingsplan te werken en het te kunnen beheren.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Omgevingsplan *	-500	-200	-200	-200	Zie onderstaande toelichting
Totaal	-500	-200	-200	-200	

* De kosten voor het opstellen van het omgevingsplan zijn zo goed als mogelijk geraamd, op basis van wat we nu weten. Voor het jaar 2027 hebben we een bedrag begroot van € 500.000. Hiervoor wordt specifieke expertise in huis gehaald voor dit werk. Eigen medewerkers worden vrijgemaakt voor dit project met de inzet van bestaande middelen. De kosten zullen tot 2032 structureel zijn, echter de hoogte ervan is van veel zaken afhankelijk. Op basis van opgedane ervaring en zal worden gezien of de raming voor de jaren 2028 en volgende reëel is. Ontwikkelingen op gebied van AI gaan snel en gaan mogelijk een belangrijke rol spelen, maar zijn nog niet concreet. Vooralsnog is er na 2027 structureel een lager bedrag opgenomen van € 200.000. Als de volgende jaren hogere bedragen nodig zijn, dan wordt dat jaarlijks in het nieuwe begrotingsjaar toegevoegd op basis van de kennis van dan.

Speerpunt 3.5.3: monumentaal erfgoed

Wat willen we bereiken?

1. Erfgoedbeleid

In 2027 nieuw erfgoedbeleid ontwikkelen dat afgestemd is op de in 2024 in werking getreden Omgevingswet en de huidige (lokale) maatschappelijke ontwikkelingen. Het nieuwe erfgoedbeleid wordt ter vaststelling voorgelegd aan de raad medio 2027.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Erfgoedbeleid

Het erfgoed van Maasgouw wordt geïnventariseerd en gewaardeerd. Op basis hiervan en de ambitie van de gemeenteraad wordt erfgoedbeleid opgesteld en wordt het beschermingswaardige erfgoed opgenomen in toekomstige omgevingsplan.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Erfgoedbeleid	-60	-	-	-	Incidenteel bedrag
Totaal	-60	-	-	-	

Overige doelstellingen

Wat willen we bereiken?

1. Energieknooppunt Maasbracht

Beschikken over een streefbeeld voor het energieknooppunt Maasbracht en directe omgeving waarin de belangen voor Maasgouw en de direct betrokken gemeenschappen worden vastgelegd.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Energieknooppunt Maasbracht

In 2026 is een proces gestart dat moet leiden tot een toekomstbeeld voor het gebied rond het energieknooppunt. In dit toekomstbeeld is aandacht voor zowel de ontwikkelingen binnen de energietransitie als het behoud van de leefbaarheid. Het proces is vooral gericht op het, samen met inwoners en bedrijven, komen tot een breed gedragen toekomstbeeld voor het energieknooppunt en Brachterbeek. Vervolgens wordt dit toekomstbeeld onder de aandacht gebracht van betrokken overheden en andere partijen. Daarmee wordt beoogd middelen te

verkrijgen voor de uitvoering van het toekomstbeeld. De Rijksregeling Gebiedsinvesteringen vormt daarbij één van de mogelijkheden waarop een beroep kan worden gedaan. Het kabinet stelt hiervoor in de komende zes jaar € 197 miljoen beschikbaar voor gebiedsinvesteringen in regio's met veel nieuwe hoogspanningsinfrastructuur. Deze middelen kunnen door gemeenten worden ingezet voor het verbeteren van de leefomgeving of natuur. Naast een ruimtelijk toekomstbeeld worden samen met belanghebbenden ook niet-ruimtelijke randvoorwaarden uitgewerkt.

Naast dit toekomstscenario is duidelijk geworden dat RWE verdere ontwikkelplannen heeft voor haar terrein. Om deze ontwikkelingen mogelijk te maken, is naar verwachting een omvangrijke wijziging van het omgevingsplan noodzakelijk. Wanneer en op welke wijze dit wordt opgepakt, is op dit moment nog niet duidelijk. Zodra hierover meer duidelijkheid is en gemeentelijke middelen noodzakelijk zijn, wordt hiervoor een afzonderlijk raadsvoorstel aan de raad voorgelegd.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Energieknooppunt Maasbracht	-75	-	-	-	Incidenteel bedrag
Totaal	-75	-	-	-	

Investerings/ Exploitatie

Speerpunt 3.5.2: natuur, groen en biodiversiteit

Wat willen we bereiken?

1. Groene verbindingen

De noodzakelijke voorbereidingen worden getroffen voor de daadwerkelijke uitvoering van onderdelen uit het plan van aanpak. Daarbij ligt de focus met name op groene verbinding nummer 13, 'Beekverlegging Thorn-Wessem in 2028', als onderdeel van het Regio Deal-project 'Landschapskwaliteit Thorn-Wessem'.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Groene verbindingen

- De in 2025 en 2026 behaalde resultaten evalueren.
- Een nieuw uitvoeringsprogramma voor 2027 en 2028 opstellen.
- In samenwerking met het waterschap een concreet inrichtingsplan uitwerken voor de verbinding 'Beekverlegging Thorn-Wessem'.
- Het overleg met grondeigenaren wordt voortgezet om blijvend in te zetten op bewustwording van het nut en de noodzaak van groene verbindingen.
- Voor de onderdelen waarvoor het minnelijk overleg heeft geleid tot medewerking aan de realisatie, worden concrete inrichtingsplannen opgesteld en passende maatregelen uitgevoerd.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Investerings/ Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Groene verbindingen	-	-	-	-	Uitvoering vindt plaats binnen de bestaande budgetten/kredieten
Totaal	-	-	-	-	

Overige doelstellingen

Wat willen we bereiken?

1. Gebiedsvisie Sportlaan Stevensweert
De in 2026 opgestelde gebiedsvisie wordt verder uitgewerkt. De gebiedsvisie wordt aan de raad voorgelegd in december 2026.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Gebiedsvisie Sportlaan Stevensweert
De maatregelen behorend tot de eerste uitvoeringsfase uitwerken tot concrete ontwerpen.
Of er al maatregelen uitgevoerd kunnen worden in 2027 is sterk afhankelijk van de voortgang van het project multifunctioneel centrum Stevensweert.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Investerings/ Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Gebiedsvisie Sportlaan Stevensweert	PM	-	-	-	Besluitvorming in de raadsvergadering van december 2026
Totaal	PM	-	-	-	

Verbonden partijen

Naam
Servicecentrum MER
Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg
Regionale Energie Strategie Noord- en Midden-Limburg
Ons Waardevol Cultuurlandschap Midden-Limburg

Zie voor een verdere toelichting hoofdstuk 4.6 paragraaf verbonden partijen.

Totaaloverzicht lasten en baten programma ontwikkeling fysieke leefomgeving

(bedragen x € 1.000)

Exploitatie	Realisatie 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Baten						
Musea	55	9	9	9	9	9
Cultureel erfgoed	-	-	-	-	-	-
Natuur, groen en diversiteit	90	50	50	50	50	50
Omgevingswet	645	724	652	655	678	678
Ruimtelijke ordening	10	20	10	10	10	10
Milieu	3	-	-	-	-	-
Duurzaamheid - Energietransitie	788	13	-	-	-	-
Totaal Baten	1.592	815	721	734	747	747
Lasten						
Musea	255	446	221	221	221	221
Cultureel erfgoed	150	188	246	184	184	184
Natuur, groen en diversiteit	264	345	349	349	349	349
Omgevingswet	52	50	665	290	290	290
Ruimtelijke ordening	1.023	1.178	1.226	1.226	1.226	1.226
Milieu	165	150	175	175	175	175
Duurzaamheid - Energietransitie	781	712	858	842	842	842
Bestuurlijke samenwerking	3.945	4.317	4.520	4.576	4.635	4.653
Totaal Lasten	6.637	7.386	8.261	7.864	7.923	7.940
Totaal saldo baten & lasten	-5.045	-6.571	-7.540	-7.130	-7.176	-7.193
Baten reserves	377	67	-	-	-	-
Lasten reserves	182	-	-	-	-	-
Totaal mutaties reserves	195	67	-	-	-	-
Totaal saldo	-4.849	-6.504	-7.540	-7.130	-7.176	-7.193

3.6 Beheer openbare ruimte

De gemeente Maasgouw werkt aan een veilige, duurzame en aantrekkelijke openbare ruimte. Door planmatig beheer van wegen, groen, riolering, vastgoed, verkeer en overige voorzieningen blijft de kwaliteit van de leefomgeving behouden en waar mogelijk versterkt. Hiermee wordt bijgedragen aan vitale dorpsgemeenschappen, een gezonde leefomgeving en een klimaatbestendige gemeente. Uitgangspunt is het behouden van het afgesproken kwaliteitsniveau van de voorzieningen en het uitvoeren van projecten uit het meerjareninvesteringsprogramma (zie hoofdstuk 6.1 Investeringsprogramma).

De volgende producten behoren tot dit programma:

Producten
Beheer overige gebouwen en gronden
Beheer verkeer en vervoer
Parkeren
Afval
Riolering
Beheer openbaar groen
Begraafplaatsen en crematoria

Beleidsontwikkelingen

De komende jaren ligt de focus op integraal en toekomstbestendig beheer van de openbare ruimte. Klimaatadaptatie en biodiversiteit worden nadrukkelijk meegenomen bij onderhoud, vervanging en inrichting van wegen, groen en watervoorzieningen. Daarbij wordt waar mogelijk de 3-30-300-regel toegepast en worden maatregelen gerealiseerd om wateroverlast, droogte en hittestress tegen te gaan. In 2026 worden geactualiseerde beheerplannen voor wegen en groen vastgesteld, die vanaf 2027 richting geven aan het beheer van de openbare ruimte.

Voor het wegbeheer ligt de nadruk op het waarborgen van veiligheid en bereikbaarheid binnen de kernen, waarbij behoud van het huidige onderhoudsniveau het uitgangspunt vormt. Daarnaast is het areaal geactualiseerd, zodat budgetten en beheerlasten beter aansluiten bij de feitelijke onderhoudsopgave. Ook het groenbeheerplan is geactualiseerd. Daarbij ligt de nadruk op kwaliteit, duurzaamheid, biodiversiteit en klimaatbestendigheid. Het beheer draagt bij aan de ambities uit de Strategische Visie Maasgouw 2035 en sluit aan op het BOSS-beleid (Bewegen,

Ontmoeten, Sporten en Spelen). Door een combinatie van beeldkwaliteitsbeheer, ecologisch groenbeheer en versterking van de verbinding tussen kernen en buitengebied wordt gewerkt aan een aantrekkelijke, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving.

Binnen het waterbeheer wordt uitvoering gegeven aan het Programma Water, Riolering en Klimaatadaptatie 2027-2031. Hiermee wordt de klimaatbestendigheid van de openbare ruimte versterkt en het functioneren van het watersysteem verbeterd.

Dagelijkse werkzaamheden

De dagelijkse werkzaamheden omvatten het beheer en onderhoud van wegen, groenvoorzieningen, riolering, openbare verlichting, civiele kunstwerken en nautische voorzieningen, verkeersvoorzieningen en gemeentelijk vastgoed.

Binnen het weg- en verkeersbeheer vinden inspecties plaats, worden schades hersteld en wordt gewerkt aan een verkeersveilige inrichting van de openbare ruimte. Daarbij wordt uitvoering gegeven aan het Mobiliteitsplan 2025-2035 en het Verkeersplan Thorn, met aandacht voor verkeersveiligheid, bereikbaarheid, duurzame mobiliteit en toegankelijkheid. Waarbij in 2027 de stap gezet wordt naar de fase van concrete uitvoering en gebiedsgerichte maatregelen.

Voor civiele kunstwerken en nautische voorzieningen vindt planmatig onderhoud plaats aan bruggen, kades, steigers, beschoeiingen en aanlegvoorzieningen op basis van het beheerplan (2025-2029). Door periodieke inspecties en tijdig onderhoud blijven de veiligheid, functionaliteit en uitstraling van deze voorzieningen gewaarborgd. Deze voorzieningen zijn van groot belang voor recreatie, leefbaarheid en de verbinding met het water.

Het groenbeheer richt zich op het verzorgen en onderhouden van plantsoenen, bomen, parken en overige groenstructuren. Daarbij worden kwaliteit en leefbaarheid gecombineerd met biodiversiteit, klimaatadaptatie en ecologisch beheer waar dit mogelijk en doelmatig is.

Daarnaast wordt zorggedragen voor een betrouwbare en duurzame openbare verlichting. Storingen worden verholpen, verouderde installaties vervangen en energiebesparende LED-verlichting toegepast, met aandacht voor verkeersveiligheid, sociale veiligheid en het beperken van lichthinder.

Voor gemeentelijke gebouwen wordt ingezet op planmatig onderhoud, verduurzaming en toekomstbestendig gebruik van maatschappelijk vastgoed op basis van het beheerplan onderhoud gemeentelijke gebouwen (2026-2030).

Samenwerking

Bij de uitvoering wordt samengewerkt met inwoners, maatschappelijke organisaties, nutsbedrijven, regionale partners en andere overheden. Waar mogelijk worden opgaven op het gebied van beheer, mobiliteit, klimaatadaptatie en ruimtelijke ontwikkeling integraal opgepakt.

Coalitieprogramma 2026-2030

Speerpunten	Doelstelling
3.6.1 Kwaliteit in groene en verharde openbare ruimte	De groene en verharde openbare ruimte in Maasgouw is van hoge kwaliteit. Wij willen dit kwaliteitsniveau in de komende jaren graag vast blijven houden.
3.6.2 Verkeer en parkeren	Het bevorderen van verkeersveiligheid blijft een speerpunt voor de gemeente en daarbij geven we bijzondere aandacht aan kwetsbare verkeersdeelnemers zoals kinderen, schoolgaande jeugd, ouderen en mensen met een beperking.

Voor een verdere toelichting op de speerpunten wordt verwezen naar het coalitieprogramma 2026-2030.

Global Goals

Zie voor een verdere toelichting hoofdstuk 6.5.

Investerings

Speerpunt 3.6.2: verkeer en parkeren

Wat willen we bereiken?

1. Verkeerstechnische maatregelen Kruisweg Maasbracht
Het realiseren van een veilige schoolomgeving inclusief veilige oversteekplaats bij de Kruisweg in Maasbracht (De Toermalijn).
2. Uitbreiding parkeercapaciteit Kloosterhoek/Pedagogisch Sociaal Werk (PSW)
Meer parkeercapaciteit voor zowel werknemers en bezoekers van het Werkleercentrum PSW Maasbracht als voor langparkeerders ten behoeve van de gemeente en bedrijven in het centrum om zo meer ruimte voor kort parkeren te creëren op de Markt en in het centrumgebied.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Verkeerstechnische maatregelen Kruisweg Maasbracht
Door het nemen van nog nader te bepalen verkeerstechnische maatregelen wordt een veilige oversteek gecreëerd voor leerlingen van de Toermalijn naar de speelplek aan de overzijde van de weg.
2. Uitbreiding parkeercapaciteit Kloosterhoek/Pedagogisch Sociaal Werk (PSW)
Door het verplaatsen van een volkstuin naar het terrein van PSW komt er gemeentegrond vrij. Deze ruimte van 800 m² biedt de mogelijkheid om in totaal 24 extra parkeerplaatsen aan te leggen aan de rand van het centrum van Maasbracht.
De parkeerplaats waarop wordt aangesloten is in de huidige situatie al openbaar maar wordt voornamelijk gebruikt door bewoners van het appartementencomplex Kloosterhoek en bezoekers/werknemers van PSW. Door de aanleg van 24 extra parkeerplaatsen ontstaat er zowel meer ruimte voor deze doelgroepen, als voor langsparkeren door bijvoorbeeld werknemers van de gemeente of bedrijven in het centrum.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)

Investerings	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Verkeerstechnische maatregelen Kruisweg Maasbracht	100	-	-	-	
Uitbreiding parkeercapaciteit Kloosterhoek/PSW	80	-	-	-	
Totaal	180	-	-	-	

Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Verkeerstechnische maatregelen Kruisweg Maasbracht	-	-3	-3	-3	Investering in 2027 bedraagt € 100.000 met kapitaallasten vanaf 2028 van € 2.900
Uitbreiding parkeercapaciteit Kloosterhoek/PSW	-	-2	-2	-2	Investering in 2027 bedraagt € 80.200 met kapitaallasten vanaf 2028 van € 2.300
Totaal	-	-5	-5	-5	

Overige doelstellingen

Wat willen we bereiken?

1. Vervanging speeltuinen

Uiterlijk in 2036 een veilig, toekomstbestendig en kwalitatief speeltoestellenbestand realiseren, waarbij alle toestellen voldoen aan de geldende wet- en regelgeving Warenwetbesluit Attracties- en Speeltoestellen (WAS) en het aandeel verouderde toestellen (>15 jaar) structureel is teruggebracht.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Vervanging speeltuinen

We voeren een gefaseerde vervanging uit (2027–2036) op basis van een vastgestelde planning, waarbij:

- Toestellen met de hoogste veiligheidsrisico's prioriteit krijgen;
- Het aantal toestellen wordt gericht verminderd en samengevoegd (efficiënter gebruik);
- Verouderde en weinig gebruikte toestellen (zoals wipkippen) niet worden vervangen;
- En jaarlijks wordt gestuurd op veiligheid, kwaliteit en beheersbaarheid van onderhoud.

De planning is voor 10 jaar opgesteld, waarbij in 2027 de toestellen worden aangepakt die de hoogste prioriteit hebben op geldende wet- en regelgeving (WAS) en veroudering.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Investering	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Vervanging speeltuinen	84	63	52	51	
Totaal	84	63	51	51	
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Kapitaallasten	-	-6	-10	-13	Investering in 2027 € 83.900, 2028 € 63.100, 2029 € 51.500 en 2030 € 50.500 met kapitaallasten vanaf 2028 vanaf € 5.600, 2029 € 9.800 en 2030 € 13.200.
Totaal	-	-6	-10	-13	

Wat willen we bereiken?

1. Groenbeheerplan 2027-2031

De gemeente blijft de komende jaren inzetten op de hoge kwaliteit van groen in de openbare ruimte en houdt vast aan de huidige beeldkwaliteitsniveaus. Afhankelijk van de locatie is dit niveau A of B. De hoogwaardige leefomgeving met rustige woongebieden, veel groen en natuur, prachtig monumentaal erfgoed en een uitstekend onderhouden openbare ruimte wordt namelijk door inwoners benoemd als een van de kernkwaliteiten van Maasgouw.

2. Wegenbeheerplan 2027-2031

In het coalitieprogramma 2026-2030 staat opgenomen dat het huidige kwaliteitsniveau voor wegen en verhardingen behouden dient te worden. De hoogwaardige leefomgeving met rustige woongebieden, veel groen en natuur, prachtig monumentaal erfgoed en een uitstekend onderhouden openbare ruimte wordt namelijk door inwoners benoemd als een van de kernkwaliteiten van Maasgouw. Het geactualiseerde beheerplan wegen is opgesteld met dit uitgangspunt.

3. Programma Water, Riolering en Klimaatadaptatie 2027-2031

De groene en verharde openbare ruimte in Maasgouw is van hoge kwaliteit. Wij willen dit kwaliteitsniveau in de komende jaren graag vast blijven houden. We bewegen mee met het veranderende klimaat om het huidige kwaliteitsniveau te behouden.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Groenbeheerplan 2027-2031

Om de huidige kwaliteit te blijven handhaven zet de gemeente de ingeslagen manier van werken voort. Dit betekent een groot deel onderhoud in eigen beheer uitvoeren met behulp van onze buitendienst en als het nodig is met ondersteuning van derden. Zo blijft de betrokkenheid met de openbare ruimte groot, wat uiteindelijk weer resulteert in een hoogwaardige leefomgeving. Een complete onderbouwing over hoe er invulling wordt gegeven aan het groenbeheer wordt opgenomen in het Groenbeheerplan 2027-2031. Dit plan wordt in december 2026 aan de raad voorgelegd.

2. Wegenbeheerplan 2027-2031

Het huidige wegenareaal ligt er over het algemeen goed bij. Om dit te kunnen behouden is het wel belangrijk dat het nodige onderhoud gepleegd wordt. In het Wegenbeheerplan 2027-2031 wordt aangegeven welke maatregelen nodig zijn om de komende jaren het gewenste kwaliteitsniveau te kunnen behouden. Dit plan wordt in december 2026 aan de raad voorgelegd.

3. Programma Water, Riolering en Klimaatadaptatie 2027-2031

Voor de aanpak van de klimaatproblemen wateroverlast, droogte en hittestress volgen we een maatwerkaanpak per locatie.

In het Programma Water, Riolering en Klimaatadaptatie 2027-2031 wordt aangegeven welke maatregelen nodig zijn om de komende jaren de gewenste doelstellingen (ambities) te bereiken. Dit programma wordt in december 2026 aan de raad voorgelegd.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Investing	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Openbaar groen	150	150	150	150	
Wegen en verhardingen	-	-	1.447	-	
Totaal	150	150	1.597	150	
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Kapitaallasten openbaar groen	0	-5	-10	-15	
Kapitaallasten wegen en verhardingen	0	0	0	-48	
Groenbeheerplan 2027-2031	-32	-32	-32	-32	Het benodigde budget bedraagt € 1.695.300 voor 2027, aflopend naar € 1.667.500 voor 2030. Dit betreft een verhoging van het onderhoudsbudget van € 32.500.
Wegenbeheerplan 2027-2031	-304	-324	-304	-324	Het benodigde budget voor het regulier onderhoud bedraagt € 1.734.000. Dit betreft een verhoging van het onderhoudsbudget van € 303.600. Daarnaast is incidenteel € 20.000 (2028 en 2030) nodig voor incidentele uitgaven.
Programma Water, Riolering en Klimaatadaptatie – vergroenen voortuinen	-25	-25	-25	-25	
Totaal	-361	-386	-371	-444	

Verbonden partijen

Naam
Reinigingsdienst Maasland
Belastingensamenwerking Gemeenten en Waterschappen
Waterleiding Maatschappij Limburg NV
Nazorg Limburg NV
Vereniging Afvalsamenwerking Limburg

Zie voor een verdere toelichting hoofdstuk 4.6 paragraaf verbonden partijen.

Totaaloverzicht lasten en baten programma beheer openbare ruimte

(bedragen x € 1.000)

Exploitatie	Realisatie 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Baten						
Beheer overige gebouwen en gronden	671	78	178	178	178	178
Beheer verkeer en vervoer	288	41	41	41	41	41
Parkeren	117	110	110	110	110	110
Afval	3.759	3.613	3.658	3.664	3.670	3.670
Riolering	5.141	5.034	4.845	5.014	5.411	5.461
Beheer openbaar groen	2	60	66	72	77	77
Begraafplaatsen en crematoria	91	136	142	142	144	144
Totaal Baten	10.068	9.071	9.040	9.220	9.630	9.680
Lasten						
Beheer overige gebouwen en gronden	313	273	273	272	271	270
Beheer verkeer en vervoer	5.051	4.985	5.087	5.187	5.278	5.408
Parkeren	20	9	9	9	9	9
Afval	1.370	1.159	938	938	938	938
Riolering	2.530	2.306	1.957	2.011	2.318	2.280
Beheer openbaar groen	2.246	2.851	2.765	2.733	2.772	2.778
Begraafplaatsen en crematoria	142	187	185	185	185	183
Bestuurlijke samenwerking	1.877	2.082	2.327	2.338	2.351	2.351
Totaal Lasten	13.550	13.852	13.540	13.674	14.120	14.217
Totaal saldo baten & lasten	-3.482	-4.781	-4.500	-4.454	-4.490	-4.537
Baten reserves	954	597	82	81	80	80
Lasten reserves	928	497	-	-	-	-
Totaal mutaties reserves	25	100	82	81	80	80
Totaal saldo	-3.457	-4.681	-4.418	-4.372	-4.411	-4.457

3.7 Economische ontwikkeling

Een sterke economie draagt bij aan de leefbaarheid, werkgelegenheid en aantrekkelijkheid van Maasgouw. Het programma economische ontwikkeling richt zich op toekomstbestendige bedrijvigheid, een sterke nautische sector, duurzame recreatie en toerisme en een goed voorzieningenniveau in de kernen. Daarbij wordt gewerkt aan een gezonde balans tussen economische ontwikkeling, leefbaarheid en zorgvuldig ruimtegebruik.

De volgende producten behoren tot dit programma:

Producten
Detailhandel en voorzieningenniveau
Economische havens en waterwegen
Recreatie en toerisme
Recreatieve havens
Jacht en visserij

Beleidsontwikkelingen en dagelijkse werkzaamheden

In 2027 wordt gewerkt om de aanpak voor het verduurzamen van bedrijventerreinen verder te concretiseren om invulling te geven aan de ambitie om bedrijventerreinen te verduurzamen en toekomstbestendig te maken. In samenwerking met Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML) wordt gewerkt aan de herontwikkeling van delen van het bedrijventerrein Panheel. Hiervoor wordt een integrale visie opgesteld voor de toekomstige ontwikkeling van het terrein. Daarbij staan duurzaamheid, vergroening, bereikbaarheid, leefbaarheid en zorgvuldig ruimtegebruik centraal. De nautische sector vormt een onderscheidend economisch profiel van Maasgouw. Daarom wordt gewerkt aan toekomstbestendige vestigingslocaties voor watergebonden bedrijven en dienstverlening. Ook wordt ingezet op een verdere versterking van havengebieden en de bereikbaarheid van economische locaties.

Voor de Nautische Boulevard in Wessem worden de grondoverdrachten afgerond en wordt de provinciale eindverantwoording voorbereid. Hiermee wordt verder uitvoering gegeven aan de transformatie van de Mauritshaven naar een thematisch bedrijventerrein voor watersport- en watersportservicebedrijven.

Daarnaast wordt de voorbereiding van een tweede ontsluiting van bedrijventerrein Waage Naak voortgezet. Deze ontwikkeling draagt bij aan een betere bereikbaarheid en verkeersveiligheid. De verdere planuitwerking vindt plaats in samenhang met de dijkversterkingsopgaven van het waterschap.

Recreatie en toerisme leveren een belangrijke bijdrage aan de economie en leefbaarheid van Maasgouw. In 2027 wordt verder uitvoering gegeven aan het programma Waardevol Toerisme Maasgouw. De nadruk ligt op maatwerkoplossingen binnen de focusgebieden Stevensweert en

Thorn. Daarnaast worden toeristische overstappunten in Linne en Stevensweert voorbereid en gerealiseerd. Ook wordt gewerkt aan de verdere versterking van het recreatieve routenetwerk en het onderzoeken van ontbrekende verbindingen. De gemeente zet in op een aantrekkelijk recreatief aanbod dat waarde toevoegt voor inwoners, ondernemers en bezoekers. Daarbij wordt rekening gehouden met de kwaliteit van de leefomgeving, natuur en landschap.

Voor Porta Isola wordt onderzocht hoe het gebied toekomstbestendig kan worden ontwikkeld. Daarbij worden, samen met de provincie en eigenaren, de mogelijkheden verkend voor een transformatie naar een woongebied met maatschappelijke meerwaarde.

Een aantrekkelijk voorzieningenniveau draagt bij aan vitale dorpskernen. Daarom werkt de gemeente aan sterke centrumgebieden en een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers. Waarbij in 2027 de maatregelen uit de centrumvisies van Heel en Maasbracht verder worden uitgewerkt. Ook wordt gekeken op basis van kernanalyses naar maatregelen die bijdragen aan het behoud van voorzieningen en leefbaarheid in de verschillende kernen.

Samenwerkingen

De gemeente werkt samen met regionale partners, Provincie, Waterschap Limburg, ondernemers en andere betrokken partijen. Deze samenwerking draagt bij aan duurzame bedrijventerreinen, een sterke nautische sector, een aantrekkelijk recreatief aanbod en vitale dorpskernen.

Coalitieprogramma 2026-2030

Speerpunten	Doelstelling
3.7.1 Duurzame bedrijven en bedrijventerreinen	We stimuleren een verdere verduurzaming van bedrijven en bedrijventerreinen.
3.7.2 Nautische sector en havens	Wij zijn als gemeente een kennis- en samenwerkingspartner voor de nautische sector en willen bijdragen aan havengebieden en nautische bedrijven die toekomstbestendig, vitaal en innovatief zijn.
3.7.3 Recreatie en toerisme	Naast rustige woongebieden zijn er in Maasgouw ook levendige plekken die ruimte bieden voor recreatie, toerisme en horeca. Wij willen dat recreatie en toerisme in Maasgouw waarde toevoegt voor bewoners, bedrijven en bezoekers zonder dat het woon- en leefklimaat en de natuur onder druk komen te staan.
3.7.4 Detailhandel en voorzieningenniveau	We streven naar een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven in de detailhandel zodat ze ook een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan leefbaarheid en voorzieningen in de dorpskernen.
3.7.5 Arbeidsmarkt en personeelstekorten	We streven naar een goede afstemming van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt en zoeken samen met betrokken partijen naar oplossingen om personeelstekorten aan te pakken.

Voor een verdere toelichting op de speerpunten wordt verwezen naar het coalitieprogramma 2026-2030.

Global Goals

Zie voor een verdere toelichting hoofdstuk 6.5.

Exploitatie

Speerpunt 3.7.1: duurzame bedrijven en bedrijventerreinen

Wat willen we bereiken?

1. Concretiseren aanpak verduurzamen bedrijventerreinen

In 2030 is inzichtelijk wat bedrijven nodig hebben om emissies te reduceren en zijn de belangrijkste kansen voor circulariteit, samenwerking en het benutten van reststromen vertaald naar concrete projecten. In 2035 zijn bedrijventerreinen toekomstbestendig ingericht: klimaat adaptief, emissiearm en circulair, met bedrijven op de juiste plek.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Concretiseren aanpak verduurzamen bedrijventerreinen

In 2027 wordt de aanpak voor het verduurzamen van bedrijventerreinen verder geconcretiseerd.

- De gemeente zet actief in op het planmatig klimaatbestendig maken van bedrijventerreinen en het stimuleren van bedrijven om emissie reducerende maatregelen te nemen en circulaire kansen beter te benutten. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar mogelijkheden voor samenwerking tussen bedrijven, het efficiënter benutten van energie- en grondstoffenstromen en het versterken van circulaire ketens. De gemeente speelt hierin een faciliterende en aanjagende rol.
- Daarnaast zoeken naar een gecombineerde aanpak met het Programma Verduurzaming Bedrijventerreinen (PVB) Limburg en Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML) in Regio Deal-verband en specifiek met OML, om de eerste stappen te kunnen zetten in de revitalisering van bedrijventerreinen. Hiervoor wordt eind 2026 een aanvraag subsidie uit de Regio Deal Midden-Limburg voorbereid. Begin 2027 wordt een besluit verwacht op deze aanvraag Regio Deal. Verder zet OML, in het consortium PVB Limburg, in op de aanpak van energietekorten op één bedrijventerrein en het vergroenen van een ander bedrijventerrein.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)

Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Concretiseren aanpak verduurzamen bedrijventerreinen	-	-	-	-	Budgettair neutraal: CDOKE en mogelijk Regio Deal
Totaal	-	-	-	-	

Speerpunt 3.7.2: nautische sector en havens

Wat willen we bereiken?

1. Toekomstbestendige havengebieden en nautische bedrijven
Havengebieden en nautische bedrijven die toekomstbestendig, vitaal en innovatief zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Toekomstbestendige havengebieden en nautische bedrijven
Samen met ondernemers en andere stakeholders wordt een programma uitgevoerd voor de haven van Maasbracht. Daarmee wordt de havenvisie die de gemeenteraad heeft vastgesteld heel concreet gemaakt. Ook wordt doorgewerkt aan het project Nautische Boulevard Wessem. Daarnaast actief bijdragen aan de verdere opbouw en organisatie van BluePorts Limburg en aan de projecten die binnen BluePorts worden uitgevoerd.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Toekomstbestendige havengebieden en nautische bedrijven	-	-	-	-	Raadsvoorstel in 2027.
Totaal	-	-	-	-	

Speerpunt 3.7.3: recreatie en toerisme

Wat willen we bereiken?

1. Herziening evenementenbeleid
Het opstellen en voorleggen aan de raad in 2027 van een actueel en integraal evenementenbeleid, zoals is opgenomen in het uitvoeringsprogramma van het beleid Waardevol Toerisme Maasgouw. Dit nieuwe beleid legt meer de focus op de sociale waarde van evenementen (vrijtijdsbesteding, trots en ontmoeten) voor met name de eigen inwoners en minder op grote evenementen met een bovenlokaal bereik.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Herziening evenementenbeleid
Met input van de MER OD, de buitendienst en (voormalige) evenementenorganisatoren evalueren we het huidige evenementenbeleid uit 2013. Met deze input en de uitgangspunten uit het beleid Waardevol Toerisme Maasgouw, wordt nieuw beleid geformuleerd dat aansluit bij de huidige tijdgeest.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Herziening evenementenbeleid	-	-	-	-	Uitvoering vindt plaats binnen de bestaande budgetten
Totaal	-	-	-	-	

Speerpunt 3.7.4: detailhandel en voorzieningenniveau

Wat willen we bereiken?

1. Uitvoering centrumvisie Maasbracht
Eind 2027 zijn alle maatregelen uit de Centrumvisie Maasbracht uitgewerkt of is er een besluit genomen over een vervolg. En zijn de maatregelen met een korte doorlooptijd, uitgevoerd.
2. Uitvoering centrumvisie Heel
Eind 2027 is de planvormingsfase Heel gereed en kan de voorbereiding van de uitvoeringsfase (die in 2028 zal gaan lopen) worden opgestart.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Uitvoering centrumvisie Maasbracht
 - Sturen op een beter gebruik van parkeerplaatsen, zodat meer parkeercapaciteit beschikbaar komt voor bezoekers die het centrum bezoeken voor hun dagelijkse boodschappen;
 - Maatregelen uitvoeren om het gevoel van verkeersonveiligheid op de Molenweg te verminderen;
 - Het verblijfsklimaat verbeteren door het toevoegen van groenelementen in de openbare ruimte;
 - Ondernemers uit het centrum en de haven met elkaar in verbinding brengen om de samenwerking, gezamenlijke profilering en organisatie van evenementen voor inwoners en bezoekers te versterken;
2. Uitvoering centrumvisie Heel
 - Opstellen van een visie verkeer en parkeren;
 - Uitwerken van concrete inrichtingsplannen voor het winkelhart, Dorpsstraat en groene ontmoetingsplekken;
 - Sluiten van anterieure overeenkomsten voor de ontwikkellocaties van private investeerders;
 - Voor de financiële afwikkeling van het project wordt een grondexploitatie geopend.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Centrumvisie Maasbracht	-	-	-	-	Uitvoering vindt plaats binnen de bestaande budgetten
Centrumvisie Heel	-	-	-	-	Uitvoering vindt plaats binnen de bestaande budgetten
Totaal	-	-	-	-	

Speerpunt 3.7.5: arbeidsmarkt en personeelstekorten

Wat willen we bereiken?

1. Arbeidsmarktregio Midden-Limburg
We willen een inclusieve en toekomstbestendige arbeidsmarkt waarin inwoners naar vermogen kunnen deelnemen en werkgevers toegang hebben tot passend talent. Door de regionale samenwerking binnen de arbeidsmarktregio Midden-Limburg versterken we de verbinding tussen inwoners, onderwijs, werkgevers en ondersteuning richting werk. Hiermee vergroten we de kansen op duurzame arbeidsparticipatie en dragen we bij aan economische ontwikkeling in de regio.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Arbeidsmarktregio Midden-Limburg

- In 2027 versterken we de samenwerking binnen de arbeidsmarktregio Midden-Limburg vanuit de Wet SUWI;
- Samen met gemeenten, UWV, onderwijs en arbeidsmarktpartners bouwen we verder aan een toegankelijk netwerk via het Werkcentrum en het WerkgeversServicePunt (WSP);
- We ondersteunen werkgevers bij personeelsvraagstukken en begeleiden inwoners naar passende ontwikkel- en werkkansen;
- Daarnaast zetten we via Individuele Plaatsing en Steun (IPS)-trajecten en Social Return on Investment (SROI)-afspraken gericht in op extra kansen voor inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Arbeidsmarktregio Midden-Limburg	-	-	-	-	Uitvoering vindt plaats binnen de bestaande budgetten
Totaal	-	-	-	-	

Verbonden Partijen

Naam
Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML)
Keyport

Zie voor een verdere toelichting hoofdstuk 4.6 paragraaf verbonden partijen.

Totaaloverzicht lasten en baten programma economische ontwikkeling

(bedragen x € 1.000)

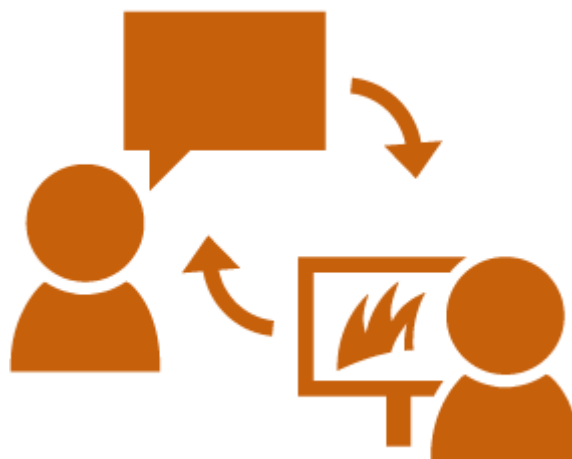
Exploitatie	Realisatie 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Baten						
Detailhandel en voorzieningenniveau	8	1.358	9	9	9	9
Economische havens en waterwegen	-3	1	1	1	1	1
Recreatie en toerisme	105	26	26	26	27	27
Recreatieve havens	59	87	87	87	87	87
Jacht en visserij	28	20	29	29	29	29
Totaal Baten	196	1.491	151	151	151	152
Lasten						
Detailhandel en voorzieningenniveau	146	694	206	201	201	178
Economische havens en waterwegen	135	164	130	130	130	130
Recreatie en toerisme	983	815	650	650	650	649
Recreatieve havens	147	92	94	93	93	92
Jacht en visserij	-	1	1	1	1	1
Bestuurlijke samenwerking	62	60	60	60	60	60
Totaal Lasten	1.472	1.827	1.141	1.135	1.134	1.109
Totaal saldo baten & lasten	-1.276	-336	-990	-984	-983	-958
Baten reserves	-	-	54	53	53	53
Lasten reserves	-	-	-	-	-	-
Totaal mutaties reserves	-	-	54	53	53	53
Totaal saldo	-1.276	-336	-936	-931	-930	-905

3.8 Dienstverlening

De gemeente Maasgouw streeft naar een toegankelijke, betrouwbare en efficiënte dienstverlening voor inwoners, ondernemers en organisaties. Tegelijkertijd zorgt zij voor een doelmatige en sobere interne dienstverlening die het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie ondersteunt.

De volgende producten behoren tot dit programma:

Producten
Bevolking
Verkiezingen

Beleidsontwikkelingen en dagelijkse werkzaamheden

In 2027 wordt door team Kwaliteit verder gewerkt aan de doorontwikkeling van de dienstverlening binnen het programma Dienstverlening MER-organisatie 2025-2030. Hierbij worden wettelijke verplichtingen, kwaliteit van dienstverlening en efficiëntie in samenhang beschouwd. Een groot deel van de projecten binnen dit programma vloeit voort uit wettelijke verplichtingen.

Het Klant Contact Centrum blijft het eerste aanspreekpunt voor inwoners, ondernemers en organisaties. De focus ligt op een goede bereikbaarheid, duidelijke informatievoorziening en efficiënt en kwalitatief klantcontact.

Binnen Burgerzaken ligt de nadruk op het verder versterken van de vakinhoudelijke kennis, het vergroten van de organisatorische continuïteit en het voorbereiden op toekomstige ontwikkelingen in wet- en regelgeving. Daarnaast wordt ingezet op een goede balans tussen digitale dienstverlening en persoonlijke ondersteuning voor inwoners die hier behoefte aan hebben. Door de toenemende complexiteit, verscheidenheid aan nationaliteiten en veranderende maatschappij neemt noodzaak tot inhoudelijke en juridische kennis toe.

Onderstaande wetsvoorstellen gaan impact hebben op de personele inzet, in de loop van 2027 zal hierover meer duidelijk worden.

1. Wetsvoorstel Wet afbouw interlandelijke adoptie en vereenvoudiging identiteitsherstel
Het wetsvoorstel houdt onder andere in dat het makkelijker wordt gemaakt om de identiteit te herstellen, door bijvoorbeeld de voornaam en/of achternaam te wijzigen.
2. Wetsvoorstel Verlenging Naturalisatietermijnen
Het wetsvoorstel houdt in dat de termijn om het Nederlanderschap te verkrijgen via naturalisatie wordt verlengd van vijf jaar naar tien jaar.

De secretariële ondersteuning, het kabinetswerk en de ondersteuning van het management binnen Maasgouw speelt een cruciale rol in het efficiënt en effectief functioneren van de organisatie. De facilitaire dienstverlening en interieurverzorging vormen een onmisbare, maar vaak onzichtbare schakel binnen een organisatie. In beide gevallen geldt een werkwijze die zowel doelmatig als sober is, adequaat en waarbij middelen bewust en zorgvuldig worden ingezet.

Daarnaast wordt in 2027 gewerkt, door middel van marktconsultatie en onderzoek, aan de voorbereiding tot besluitvorming over de vervanging van de audiovisuele voorzieningen in de raadszaal, zodat de openbaarheid, toegankelijkheid en ondersteuning van de besluitvorming ook in de toekomst gewaarborgd blijven.

Coalitieprogramma 2026-2030

Speerpunten	Doelstelling
3.8.1 Externe dienstverlening	De externe dienstverlening door de gemeente die gericht is op burgers, ondernemers en organisaties moet adequaat, klantvriendelijk en efficiënt zijn.
3.8.2 Interne dienstverlening	De interne dienstverlening die gericht is op het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie moet adequaat zijn, maar ook sober en doelmatig.

Voor een verdere toelichting op de speerpunten wordt verwezen naar het coalitieprogramma 2026-2030.

Global Goals

Zie voor een verdere toelichting hoofdstuk 6.5.

Speerpunt 3.8.1: Externe dienstverlening

Sluiting gemeentehuis

Met ingang van 1 januari 2027 wordt de vrijdagmiddagsluiting van het gemeentehuis ingevoerd. Dit betekent dat de receptie, de publieksbalies en het Klant Contact Centrum (KCC) vanaf 12.00 uur gesloten zijn voor bezoekers en telefonische dienstverlening. De maatregel levert een structurele besparing op van ongeveer € 23.000 per jaar. Deze besparing is financieel opgenomen in hoofdstuk 1.2 heroverwegingen bij de oplossing/richting: besparen bestaand beleid.

Exploitatie

Overige doelstellingen

Wat willen we bereiken?

1. 20 jaar Maasgouw

In 2027 viert de gemeente Maasgouw haar 20-jarig bestaan. Dit jubileum biedt een bijzondere gelegenheid om de samenwerking en onderlinge relaties binnen Maasgouw verder te versterken. Door verbinding tussen de kernen te stimuleren, initiatieven te ondersteunen en ontmoeting te bevorderen, wordt gewerkt aan een hechte en betrokken gemeenschap. Daarbij blijven de eigen kracht, het karakter en de identiteit van iedere kern behouden en zichtbaar.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. 20 jaar Maasgouw

In 2027 vinden diverse jubileumactiviteiten plaats en worden bestaande evenementen verbonden aan het thema '20 jaar Maasgouw'. Hiermee worden ontmoeting, samenwerking en

initiatieven tussen de kernen gestimuleerd. Op deze manier wordt de onderlinge verbondenheid versterkt, met behoud van de eigen kracht, het karakter en de identiteit van iedere kern.

Wat gaat dat kosten?

(bedragen x € 1.000)					
Exploitatie	2027	2028	2029	2030	Toelichting
20 jaar Maasgouw	-65	-	-	-	Aanvullende incidenteel bedrag
Totaal	-65	-	-	-	

Totaaloverzicht lasten en baten programma dienstverlening

(bedragen x € 1.000)						
Exploitatie	Realisatie 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Baten						
Bevolking	556	631	692	596	345	307
Totaal Baten	556	631	692	596	345	307
Lasten						
Bevolking	1.260	1.438	1.455	1.402	1.268	1.247
Verkiezingen	85	79	46	45	45	45
Totaal Lasten	1.345	1.517	1.501	1.447	1.313	1.292
Totaal saldo baten & lasten	-788	-885	-809	-851	-968	-985
Baten reserves	77	34	-	-	-	-
Lasten reserves	64	-	-	-	-	-
Totaal mutaties reserves	13	34	-	-	-	-
Totaal saldo	-775	-851	-809	-851	-968	-985

3.9 Financiën

In het coalitieprogramma 2026-2030 is het beleidsthema financiën opgenomen.

In dit beleidsthema zijn een aantal speerpunten benoemd die hieronder nader worden uitgewerkt. Naast het beleidsthema Financiën zijn hier ook de verplichte financiële overzichten opgenomen, zoals deze zijn vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording.

Coalitieprogramma 2026-2030

Speerpunten	Doelstelling
3.9.1 Gezonde financiële positie	Als gemeente willen wij voor de toekomst een gezonde financiële positie behouden.
3.9.2 Verminderen van de uitgaven	De uitgaven van de gemeente laten al jarenlang een stijgende trend zien. Daarom is het nodig om toekomstige uitgaven te verminderen.
3.9.3 Verhogen van de inkomsten	Met het oog op het financiële meerjarenperspectief is het nodig om te verkennen welke opties er zijn om de gemeentelijke inkomsten te verhogen.

In de speerpunten zijn in het coalitieprogramma een aantal concrete doelstellingen opgenomen die in de periode 2026 tot en met 2030 gerealiseerd dienen te worden. Hieronder zijn een aantal doelstellingen opgenomen die jaarlijks van toepassing zijn. De doelstellingen die in 2027 worden opgepakt zijn hieronder weergegeven.

Speerpunt 3.9.1: gezonde financiële positie

1. Het uitgangspunt is dat we in de bestuursperiode 2026-2030 sluitende begrotingen hebben waarin de uitgaven niet hoger zijn dan de inkomsten; en
2. We willen als gemeente blijven beschikken over een robuuste reservepositie om in te kunnen spelen op toekomstige ontwikkelingen en opgaven die we nu nog niet kunnen voorzien.

Zie hoofdstuk 1 voor de uitwerking van deze doelstellingen.

Structureel begrotingssaldo

Een begroting waarbij de baten en lasten met elkaar in evenwicht zijn spreekt natuurlijk voor zich. Het is echter ook noodzakelijk dat de begroting structureel in evenwicht is. Structureel evenwicht betekent dat structurele lasten gedekt worden door structurele baten. De incidentele lasten mogen worden gedekt door structurele en incidentele baten. De toezichthouder (Provincie) heeft de wettelijke taak om te beoordelen of er sprake is van structureel en reëel evenwicht. Hieronder wordt het structurele begrotingssaldo weergegeven.

(bedragen x € 1.000)				
Structureel begrotingssaldo	2027	2028	2029	2030
Baten excl. onttrekkingen van reserves	85.033	82.903	81.986	82.432
Lasten excl. toevoegingen aan reserves	85.780	83.790	83.127	83.312
Geraamd saldo van baten en lasten excl. mutaties reserves	-748	-887	-1.142	-880
Onttrekkingen van reserves	10.714	1.470	5.422	8.229
Toevoegingen aan reserves	9.347	300	4.150	6.887
Saldo mutatie reserves	1.367	1.170	1.272	1.342
Geraamd resultaat (saldo's financiële foto 2027-2030)	619	283	130	462
Incidentele lasten excl. toevoegingen aan reserves	10.279	325	4.175	6.912
Incidentele baten excl. onttrekkingen van reserves	-150	-110	-110	-110
Incidentele toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Incidentele onttrekkingen van reserves	-9.466	-300	-4.150	-6.887
Saldo van incidentele baten en lasten	663	-85	-85	-85
Structureel begrotingssaldo	1.282	198	45	377

Speerpunt 3.9.2: verminderen van de uitgaven

1. We zullen zeer terughoudend zijn met het beschikbaar stellen van financiële middelen voor nieuw beleid of uitbreiding van bestaand beleid dat niet is gericht op de doelen en resultaten in dit Coalitieprogramma 2026-2030;
2. De formatieomvang van de ambtelijke organisatie wordt in de komende jaren niet uitgebreid, tenzij er nieuwe taken naar de gemeente komen die ook gepaard gaan met nieuwe financiële middelen om voor deze taken personeel te kunnen werven. Dit mag er niet toe leiden dat het budget voor externe inhuur wordt uitgebreid; en
3. Voor het maatschappelijk vastgoed dat de gemeente in eigendom, onderhoud of beheer heeft analyseren wij wat de maatschappelijke kosten en baten zijn. Op basis daarvan wordt een rapport opgesteld met scenario's om de gemeentelijk uitgaven te verminderen.

Doelstelling 1 en 2 is uitgewerkt in hoofdstuk 1. Voor doelstelling verwijzen wij naar speerpunt 3.2.3 gemeenschapshuizen, sportaccommodaties en scholen in programma 2 Sociale kracht van gemeenschappen.

Speerpunt 3.9.3: verhogen van inkomsten

Het OZB-tarief voor woningeigenaren wordt in de bestuursperiode 2026-2030 niet verhoogd en alleen maar geïndexeerd.

Zie hoofdstuk 1 en ook hoofdstuk 4.1 paragraaf Lokale heffingen voor de uitwerking van deze doelstellingen.

3.9.1 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Verbonden Partijen

Naam
Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
NV Bank Nederlandse Gemeenten
Enexis Holding BV
Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders in Limburg

Zie voor een verdere toelichting hoofdstuk 4.6 paragraaf verbonden partijen.

Totaaloverzicht lasten en baten overzicht algemene dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1.000)

Exploitatie	Realisatie 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Baten						
Treasury	1.674	1.086	1.002	983	851	838
OZB woningen	3.371	4.433	4.615	4.737	4.737	4.737
OZB niet woningen	2.075	2.781	2.934	3.054	3.094	3.135
Belastingen overig	122	132	138	138	140	140
Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	53.292	53.063	55.443	53.369	52.468	52.876
Toeristenbelasting	242	1.530	2.097	2.097	2.097	2.097
Forensenbelasting	252	159	359	359	359	359
Totaal Baten	61.027	63.183	66.588	64.736	63.746	64.182
Lasten						
Treasury	912	827	1.397	1.390	1.699	1.924
OZB woningen	5	5	5	5	5	5
OZB niet woningen	-	-	-	-	-	-
Belastingen overig	31	180	80	80	80	80
Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-	18	19	19	19	19
Forensenbelasting	-	-	-	-	-	-
Bestuurlijke samenwerking	232	240	248	260	272	272
Totaal Lasten	1.180	1.269	1.749	1.753	2.075	2.300
Totaal saldo baten & lasten	59.847	61.913	64.839	62.983	61.671	61.882
Baten reserves	-	-	-	-	-	-
Lasten reserves	-	-	-	-	-	-
Totaal mutaties reserves	-	-	-	-	-	-
Totaal saldo	59.847	61.913	64.839	62.983	61.671	61.882

3.9.2 Overzicht overhead

Verbonden partijen

Naam
Servicecentrum MER

Voor meer informatie verwijzen wij naar hoofdstuk 4.6 Paragraaf verbonden partijen.

Totaaloverzicht lasten en baten overzicht overhead

(bedragen x € 1.000)						
Exploitatie	Realisatie 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Baten						
Overhead	952	390	219	219	219	219
Totaal Baten	952	390	219	219	219	219
Lasten						
Overhead	8.373	7.036	7.326	7.409	7.325	7.330
Bestuurlijke samenwerking	4.119	4.706	5.033	5.024	5.024	5.024
Totaal Lasten	12.492	11.741	12.360	12.433	12.350	12.355
Totaal saldo baten & lasten	-11.539	-11.352	-12.140	-12.214	-12.130	12.135
Baten reserves	645	300	292	292	216	216
Lasten reserves	232	-	-	-	-	-
Totaal mutaties reserves	413	300	292	292	216	216
Totaal saldo	-11.127	-11.052	-11.848	-11.922	-11.914	-11.919

De overheadskosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(bedragen x € 1.000)				
Totaaloverzicht overhead 2027-2030	2027	2028	2029	2030
Salariskosten directie, teammanagers, ondersteunde diensten en staf	4.468	4.599	4.599	4.599
Overige personeelslasten	492	460	460	460
Huisvestingskosten en tractiekosten	1.008	993	909	914
Overige algemene kosten	591	591	591	591
ICT	548	548	548	548
MER Bedrijfsvoering	5.033	5.024	5.024	5.024
Totaal overhead	12.141	12.214	12.130	12.135
Dekking reserves programma Overhead	292	292.400	216.300	216
Totaal overhead ten laste van exploitatie	11.848	11.922	11.914	11.919

3.9.3 Overzicht vennootschapsbelasting

Totaaloverzicht lasten en baten overzicht voor vennootschapsbelasting

(bedragen x € 1.000)						
Exploitatie	Realisatie 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Baten						
	-	-	-	-	-	-
Totaal Baten	-	-	-	-	-	-
Lasten						
	-	-	-	-	-	-
Totaal Lasten	-	-	-	-	-	-
Totaal saldo baten & lasten	-	-	-	-	-	-
Baten reserves	-	-	-	-	-	-
Lasten reserves	-	-	-	-	-	-
Totaal mutaties reserves	-	-	-	-	-	-
Totaal saldo	-	-	-	-	-	-

3.9.4 Overzicht voor onvoorzien

Totaaloverzicht lasten en baten overzicht voor onvoorzien

(bedragen x € 1.000)						
Exploitatie	Realisatie 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Baten						
Overige baten en lasten	21	-	-	-	-	-
Totaal Baten	21	-	-	-	-	-
Lasten						
Overige baten en lasten	1	-	25	25	25	25
Totaal Lasten	1	-	25	25	25	25
Totaal saldo baten & lasten	20	-	-25	-25	-25	-25
Baten reserves	-	-	-	-	-	-
Lasten reserves	2.906	-	-	-	-	-
Totaal mutaties reserves	-2.906	-	-	-	-	-
Totaal saldo	-2.886	-	-25	-25	-25	-25

4. Paragrafen

In dit hoofdstuk zijn de paragrafen opgenomen. Het doel van deze paragrafen is om onderwerpen die verspreid in de begroting staan, gebundeld weer te geven. Het gaat om de volgende paragrafen:

4.1 Lokale heffingen

De paragraaf over lokale heffingen heeft betrekking op belastingen en overige heffingen. Deze paragraaf beschrijft de uitgangspunten voor het tarievenbeleid en geeft in grote lijnen een overzicht van alle gemeentelijke belastingen en leges. Daarnaast wordt inzicht gegeven in de mate van kostendekkendheid van de leges en het beleid rondom kwijschelding.

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is het vermogen om weerstand te bieden in verhouding tot de aanwezige risico's. De paragraaf over weerstandsvermogen en risicobeheersing laat zien hoe robuust de begroting is. Dit is van belang wanneer zich financiële tegenvallers voordoen.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Dit onderdeel richt zich met name op de staat van onderhoud en de kosten van wegen, riolering, gebouwen, kunstwerken en vergelijkbare voorzieningen. Het onderhoud van kapitaalgoederen vormt een aanzienlijk deel van de begroting. Een helder overzicht is daarom essentieel voor een goed inzicht in de financiële positie.

4.4 Financiering

De financieringsparagraaf is een verplicht onderdeel van de programmabegroting. Het doel van deze paragraaf is om de uitvoering van de treasuryfunctie te monitoren.

4.5 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering is noodzakelijk om de taken van gemeenten uit te voeren. De bedrijfsvoering paragraaf biedt inzicht in de huidige situatie en de beleidsvoornemens rond de bedrijfsvoering, zowel met het oog op de uitvoering van de activiteiten binnen de programma's als op de continuïteit van de gemeente.

4.6 Verbonden partijen

De paragraaf over verbonden partijen geeft inzicht in de relaties van de gemeente met derden, waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend en waarbij financiële belangen spelen. Verbonden partijen zijn een instrument om een bepaald beleidsvoornemen te realiseren; het aangaan van verbonden partijen vindt altijd zijn oorsprong in het publieke belang. Gezien het grote aantal verbonden partijen en hun financiële en bestuurlijke betekenis is het voor het inzicht van de raad van belang dat de relatie tussen verbonden partijen en het publieke belang wordt benoemd.

4.7 Grondbeleid

In deze paragraaf worden de belangrijkste aspecten van het grondbeleid behandeld. De paragraaf grondbeleid schetst de visie op het grondbeleid in relatie tot de uitvoering van de doelstellingen die zijn vastgelegd in de gebiedsontwikkelingen. Via het grondbeleid kan een nadere uitwerking worden gegeven aan de uitvoering van bepaalde beleidsvoornemens, bijvoorbeeld op het gebied van volkshuisvesting. Gelet op het financiële belang van het grondbeleid is een overzicht daarvan noodzakelijk voor de raad.

4.8 Openbaarheid

Deze paragraaf bevat een algemene zorgplicht om documenten in goede, geordende en toegankelijke staat te houden, en bepaalt dat er in de begroting en in de jaarlijkse verantwoording van elke gemeente een paragraaf moet worden opgenomen en geeft inzicht in de beleidsvoornemens.

4.1 Lokale heffingen

Beleid lokale belastingen en heffingen

In de Gemeentewet en in enkele bijzondere wetten is geregeld welke lokale heffingen de gemeente aan de inwoners en bedrijven mag opleggen. Maasgouw kent de volgende heffingen, op basis van de verordeningen die jaarlijks in december worden vastgesteld door de raad:

Onroerendzaakbelasting (OZB)

De onroerendzaakbelastingen zijn de belangrijkste gemeentelijke belastingen waarvan de opbrengst tot de algemene middelen behoort en dus naar eigen inzicht kan worden besteed. De hoogte van de aanslagen is zowel afhankelijk van de waarde van een object, zoals die elk jaar wordt bepaald op basis van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ), als van de vastgestelde tarieven. Er wordt onderscheid gemaakt tussen tarieven voor eigenaren van woningen, eigenaren van niet-woningen en gebruikers van niet-woningen.

Tariefbeleid

- In het coalitieprogramma 2026-2030 is opgenomen het OZB-tarief voor woningeigenaren gedurende de bestuursperiode alleen te indexeren. De indexatie voor alle OZB-opbrengsten 2027 bedraagt 2,5% conform de meicirculaire 2026.
- De gemeente wordt in de Algemene Uitkering gekort voor OZB-opbrengsten. Het normtarief dat het rijk hanteert voor de OZB niet-woningen eigenaren is hoger dan het tarief dat de gemeente hanteert. De gemeente wordt dus tegen een hoger tarief gekort dan de werkelijk opbrengst. Om het tarief stapsgewijs toe te laten groeien naar het normtarief wordt voorgesteld om tot en met 2030 de OZB-opbrengst voor eigenaren niet-woningen jaarlijkse extra te verhogen met 2,5%. In 2027 bedraagt de verhoging ten opzichte van 2026 in totaal voor de OZB niet woningen eigenaren 5%. In 2028 7,5%, in 2029 10% en in 2030 12,5%.
- Bij de OZB is de tariefstelling een resultaat van de gewenste OZB-opbrengst en de WOZ-waardeontwikkeling. De WOZ-waardes die als basis gelden voor de aanslagoplegging 2027 (waarde peildatum 1-1-2026) worden in het najaar 2026 beschikbaar gesteld door BsGW, waarna de ozb-tarieven bepaald kunnen worden.
- De areaaluitbreidingen worden op basis van de laatste inzichten verwerkt in de geraamde OZB opbrengst.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een zogenaamde bestemmingsheffing. De opbrengst vloeit niet naar de algemene middelen, maar dient ter dekking van de kosten van afvalinzameling en –verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. Het uitgangspunt is dat deze kosten volledig worden gedekt uit de opbrengst van de afvalstoffenheffing.

Ook in 2027 gaan huishoudens naast een vastrechtbedrag, een bedrag betalen voor elke lediging van de restafvalcontainer en voor elke inworp in de ondergrondse restafvalcontainer. Voor het ledigen van de GFT-container wordt geen apart tarief in rekening gebracht.

Het vastrecht voor de afvalstoffenheffing is afhankelijk van de volumes van de restafvalcontainers, te weten een vastrecht voor een 240, 140, 80-60-40 liter container en aanlevering via een ondergrondse verzamelcontainer. Hierbij geldt dat hoe groter de containermaat, hoe hoger het variabel tarief is.

Tariefbeleid

Voor afvalstoffenheffing is het uitgangspunt 100% kostendekkende tariefstelling. De tariefontwikkeling is daarmee grotendeels afhankelijk van de doorbelaste verwerkingskosten en de heffingskosten (RD Maasland). De variabele heffing hangt af van de mate van afvalscheiding van de inwoner.

Rioolheffing

De kosten voor het beheren en in stand houden van het rioolstelsel worden door middel van de rioolheffing verhaald op de eigenaren en gebruikers van een perceel die op dat stelsel zijn aangesloten. De gemeente heeft naast de zorgplicht voor gemeentelijk afval- en hemelwater ook de zorgplicht voor grondwater. De opbrengst van de rioolheffing, wordt gebruikt om de voorzieningen, die dienen voor de uitvoering van genoemde zorgplicht, te bekostigen.

Het huidige Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) loopt tot en met 2026 en wordt met ingang van 2027 vervangen door het Programma Water, Riolering en Klimaatadaptatie. In dit plan worden de wettelijke taken rondom afvalwater, regenwater en grondwater vastgelegd. Met het opstellen van het nieuwe programma moeten ook de tarieven voor 2027 en de meerjarige indexatie opnieuw worden berekend. Het Programma Water, Riolering en Klimaatadaptatie wordt vastgesteld in de raadsvergadering van december 2026. De financiële gevolgen zijn wel reeds verwerkt in deze programmabegroting 2027.

Tariefbeleid

Voor rioolheffing is het uitgangspunt 100% kostendekkende tariefstelling. De tarief ontwikkeling is gebaseerd op het nog vast te stellen Programma Water, Riolering en Klimaatadaptatie.

Hondenbelasting

De hondenbelasting is volgens de Gemeentewet een algemene belasting, zonder directe relatie met de te maken kosten. De gemeente kan kiezen voor welk beleidsdoel ze de opbrengst van deze belasting aanwendt. De gemeente heft hondenbelasting voor het houden van een hond. Het bedrag van de aanslag is afhankelijk van het aantal honden.

Tariefbeleid

In lijn met voorgaande jaren wordt het tarief 2027 geïndexeerd met 2,5% conform de Meicirculaire en af te ronden op hele euro's.

(Water-)toeristenbelasting

De (water-)toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. De belasting is gebaseerd op de gedachte dat door personen die binnen de gemeentegrenzen verblijven en niet zijn ingeschreven in het BRP, maar wel gebruik maken van de openbare gemeentelijke voorzieningen, een bijdrage leveren aan deze voorzieningen. De belasting wordt verschuldigd voor het houden van verblijf met overnachting tegen vergoeding en wordt geheven van degene die verblijf biedt. Deze is dan op grond van regelgeving bevoegd de belasting te verhalen op de persoon of personen die verblijf houden.

Tariefbeleid

In het coalitieprogramma 2026-2030 is opgenomen om de tarieven voor toeristenbelasting te verhogen. Het voorstel is om met ingang van 2027, op basis van accommodatie en voorzieningen, een differentiatie toe te passen zodat onderscheid kan worden gemaakt tussen de soorten verblijven. Het huidige tarief van € 2,50 per persoon per nacht blijft van toepassing voor arbeidsmigranten en toeristische campingplaatsen. Voor de overige verblijven zal vanaf 2027 een tarief worden voorgesteld van € 4,00 per persoon per overnachting.

Forensenbelasting

De forensenbelasting dient ertoe om mensen die relatief veel in onze gemeente verblijven, maar geen ingezetene zijn van onze gemeente, mee te laten betalen aan gemeentelijke voorzieningen. De forensenbelasting vertoont veel gelijkenis met de toeristenbelasting. De hoofdregel is dat personen die, zonder dat ze hun hoofdverblijf in de gemeente hebben, meer dan 90 dagen per jaar een gemeubileerde woning tot hun beschikking hebben, forensenbelasting betalen.

Tariefbeleid

In het coalitieprogramma 2026-2030 is opgenomen om de tarieven voor forensenbelasting te verhogen. Voorgesteld wordt om met ingang van 2027 voor de forensenbelasting een uitgebreidere

staffel te hanteren. Voorheen werd onderscheid gemaakt tussen een woning met een WOZ-waarde tot € 50.000 en een woning van meer dan € 50.000. De voorgestelde staffel wordt:

Een WOZ-waarde tot € 50.000	€ 194
Een WOZ-waarde van € 50.000 tot € 100.000	€ 542
Een WOZ-waarde van € 100.000 tot € 150.000	€ 771
Een WOZ-waarde van € 150.000 tot € 200.000	€ 1.070
Een WOZ-waarde van € 200.000 of meer	€ 1.385

De nieuwe staffel sluit beter aan bij de systematiek van de omliggende gemeenten.

Leges

De gemeente heft leges voor de door haar verstrekte diensten, genoemd in de bij de legesverordening behorende tarieventabel. Gemeenten heffen leges om haar taken te bekostigen. De opbrengsten uit de heffing van leges worden gebruikt om de kwaliteit van de verstrekking te waarborgen en om personeels-, huisvesting- en materiaalkosten te dekken.

De tarieventabel is onderverdeeld in drie titels:

- Hoofdstuk 1 Algemene Dienstverlening. Onder andere: burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen, verstrekkingen uit de basisregistratie personen.
- Hoofdstuk 2 Dienstverlening Omgevingsvergunning. Onder andere: bouwvergunning, aanlegvergunning en sloopvergunning.
- Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn. Onder andere: horeca en organiseren evenementen.

Tariefbeleid

Uitgangspunt is 100% kostendekkendheid van de legestarieven.

Voor legestarieven die niet wettelijk zijn vastgesteld en niet kostendekkend zijn wordt bepaald in hoeverre het realistisch en wenselijk is om deze te verhogen naar 100% kostendekkendheid.

In lijn met voorgaande jaren worden de tarieven 2027, met uitzondering van de wettelijke maximumtarieven, geïndexeerd met 2,5% conform de Meicirculaire 2026 en afgerond op € 0,05.

Lijkbezorgingsrechten

Op basis van deze belastingverordening worden rechten geheven voor het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen en de daarmee samenhangende diensten.

Tariefbeleid

Voorgesteld wordt om voor 2027 deze rechten te verhogen met het inflatiepercentage van 2,5%, conform meicirculaire en af te ronden op hele euro's.

Marktgelden

Marktgeld is een retributie voor het innemen van een standplaats op een (gewoonlijk periodiek gehouden) markt.

Tariefbeleid

In lijn met voorgaande jaren wordt het tarief 2027 geïndexeerd met 2,5% conform de Meicirculaire 2026 en af te ronden op hele euro's.

Parkeerbelasting

Deze belastingen worden geheven voor het parkeren van motorvoertuigen waar dat alleen tegen betaling is toegestaan. De gemeente is vrij om de hoogte van de tarieven te bepalen. Dat geldt niet voor het tarief wanneer niet of niet tijdig voor het parkeren is betaald. In dat geval ontvangt de houder van het kenteken een naheffingsaanslag ("parkeerbon") waarvan de maximale hoogte wettelijk is vastgesteld. Voor het jaar 2027 is dat maximum € 84,30.

Tariefbeleid

Alleen in de kern Thorn worden parkeerbelastingen geheven. Voor het parkeren op beide parkeerplaatsen in Thorn geldt een dagtarief van € 3,00. Wij handhaven dit tarief.

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente is deels autonoom op het gebied van kwijtschelding gemeentelijke belastingen, dat wil zeggen dat de gemeente zelf binnen het wettelijk kader kan bepalen of kwijtschelding aan haar burgers wordt verleend. Dit komt erop neer dat met name burgers met inkomsten uit een uitkering of AOW (bijstandsnorm en een beperkt vermogen) in aanmerking komen voor kwijtschelding. Daarbij worden de bestaanskosten voor 100% meegenomen. Daardoor resteert een beperkte betalingscapaciteit en komen de inwoners zodoende (eerder) in aanmerking voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. Daarnaast hanteert de gemeente een ruimere vermogensgrens zodat een belastingplichtige een iets hoger vermogen mag hebben om toch nog voor kwijtschelding in aanmerking te komen. De gemeente verruimt de vermogensgrens met het wettelijk maximum (2026: maximaal € 2.000).

BsGW voert het kwijtscheldingsbeleid uit. Ze maken hierbij gebruik van het Inlichtingenbureau (IB). Het Inlichtingenbureau toetst de gegevens van de aanvrager die nodig zijn voor eventuele kwijtschelding aan de criteria om voor kwijtschelding in aanmerking te komen.

Bij de invordering van de volgende belastingen is er sprake van een beperkte kwijtschelding:

- Bij de invordering van de afvalstoffenheffing wordt alleen kwijtschelding verleend voor het vastrecht en ledigingen. Het maximum voor ledigingen wordt vastgesteld op basis van de tarieven in de belastingverordeningen eind 2026.
- Bij de invordering van de hondenbelasting wordt alleen kwijtschelding verleend voor de eerste hond.
- Voor de rioolheffing is alleen kwijtschelding mogelijk van het gebruikersdeel.

De kosten van kwijtschelding worden niet doorbelast in de tarieven afvalstoffenheffing en rioolheffing. Voor het belastingjaar 2027 is een bedrag van € 115.000 begroot voor kwijtschelding gemeentelijke belastingen.

Belastingopbrengsten 2027

(bedragen in €)			
Belastingsoort	Raming baten 2026	Raming baten 2027 in programmabegroting 2026	Raming baten 2027
OZB eigenaar woning	4.411.400	4.481.100	4.593.100
OZB eigenaar niet - woning	1.552.200	1.576.300	1.655.100
OZB gebruiker niet - woning	1.228.800	1.248.000	1.279.300
Rioolheffing	3.812.900	3.929.900	4.335.400
Afvalstoffenheffing	3.298.600	3.302.900	3.372.200
Hondenbelasting	138.700	131.400	134.700
(Water)toeristenbelasting	1.529.500	1.634.600	2.096.600
Forensenbelasting	159.100	159.100	359.100
Bouwleges	626.800	639.300	655.200
Leges overig	352.000	429.600	429.600
Lijkbezorgingsrechten	135.700	138.700	142.100
Marktgelden	8.500	8.600	8.800
Parkeergelden	110.000	110.000	110.000
Totaal	17.364.200	17.789.500	19.171.200

Kostendekkendheid

- Kostendekkendheid: het uitgangspunt is dat de gebruiker betaalt. De gemeenteraad is vrij om de hoogte van het tarief vast te stellen met een kostenonderbouwing als basis, waarbij het Rijk een aantal grenzen heeft gesteld, waaronder een maximale kostendekkendheid van 100%.
- Extracomptabele berekening: In de tarieven van de heffingen zijn een aantal componenten extracomptabel berekend. Volgens het BBV is dit toegestaan. Het betreft:

- een rentepercentage van 3,0%, zoals opgenomen in het WRP, over de boekwaarden van de investeringen Riolering;
- overhead: voor de toerekening van de overheadkosten wordt uitgegaan van een aandeel in de totale overheadkosten ter grootte van de geraamde directe kosten van de economische categorie 1.1 (Salarissen en sociale lasten) van het taakveld gedeeld door de totale geraamde directe kosten van de economische categorie 1.1;
- de compensabele btw over de exploitatielasten (inclusief afschrijvingen). Vóór invoer BCF-btw (1 jan 2003) zijn investeringen inclusief btw geactiveerd, 19% over de periode 2003-2012; 21% over 2013 en volgende jaren.

Leges

(bedragen in €)				
1.	Algemene dienstverlening	Lasten	Baten	Dekking
1.1	Burgerlijke stand	141.226	60.626	43%
1.2	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	424.326	197.988	47%
1.3	Rijbewijzen	152.235	115.654	76%
1.4	Verstrekingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	22.503	14.298	64%
1.7	Overige publiekszaken	6.929	1.607	23%
1.9	Bijzondere wetten	47.221	9.533	20%
Totaal		794.440	399.706	50%

(bedragen in €)				
2.	Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet	Lasten	Baten	Dekking
2.2	Voorfase	193.001	44.714	23%
2.3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	405.833	487.251	120%
2.4	Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed	17.127	19.500	114%
2.5	Milieubelastende activiteiten	25.263	18.026	71%
2.6	Lozingsactiviteiten	1.451	1.040	72%
2.7	Aanlegactiviteiten	22.089	3.101	14%
2.8	Overige activiteiten	26.713	7.528	28%
2.9	Maatwerkvoorschriften	6.530	4.671	72%
2.10	Gelijkwaardigheid	4.611	3.297	71%
2.11	Overige tarieven	73.095	48.383	66%
2.12	Modaliteiten	59.208	25.584	43%
2.13	Vermindering	0	0	0%
2.14	Teruggaaf	10.157	0	0%
Totaal		845.078	663.095	78%

Totale kostendekkendheid hoofdstuk 1 en 2	1.639.518	1.062.801	65%
--	------------------	------------------	------------

(bedragen in €)				
3.	Dienstverlening vallend onder de Dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2	Lasten	Baten	Dekking
3.1	Horeca	7.850	3.965	51%
3.2	Seksbedrijven	2.614	1.015	39%
3.5	Standplaatsen	145	110	76%
3.7	Campings en recreatieparken, huisvesting arbeidsmigranten en exploiteren kamerverhuurbedrijf	290	270	93%
3.8	Algemene plaatselijke verordening Maasgouw	4.793	1.600	33%
Totaal		€ 15.692	€ 6.960	44%

Kruissubsidiëring

Voor elk van de belastingverordeningen waarbij sprake is van kostenverhaal moet inzichtelijk worden gemaakt, dat de totale geraamde baten van de verordening niet uitgaan boven de totale lasten van de verordening. Deze opbrengstnorm ziet op de verordening in haar totaliteit. Hierdoor is zogenoemde kruissubsidiëring mogelijk: een verwacht overschot bij de ene activiteit wordt gebruikt voor de dekking van een verwacht tekort bij een andere activiteit. Het is dus niet nodig om de kostendekkendheid per activiteit te bepalen. Binnen hoofdstuk 1 is kruissubsidiëring toegestaan. Zo mag bijvoorbeeld het tarief voor Huwelijksvoltrekkingen meer dan kostendekkend worden vastgesteld ter compensatie van een niet kostendekkend tarief voor paspoorten. Ook binnen hoofdstuk 2 is kruissubsidiëring toegestaan en ook tussen hoofdstuk 1 en 2. Niet kostendekkende tarieven voor de diensten die vallen onder hoofdstuk 1 mogen dus gecompenseerd worden door meer dan kostendekkende tarieven voor de omgevingsvergunning uit hoofdstuk 2. Op grond van de Europese Dienstenrichtlijn is binnen hoofdstuk 3 kruissubsidiëring niet toegestaan.

Afvalstoffenheffing

(bedragen in €)		
Lasten		Bedrag
0.9	BTW/BCF	357.800
7.3	Afval	2.712.300
	Personeelskosten	142.600
	Overhead	159.600
Totaal Lasten		3.372.300
Baten		Bedrag
1.1	Afvalstoffenheffing	3.372.300
Totaal Baten		3.372.300
Kostendekkendheidspercentage		100%

Rioolheffing

(bedragen in €)		
Lasten		Bedrag
0.9	BTW / BCF	636.000
7.2	Riolering	3.313.900
	Reserves en voorzieningen	-481.200
	Personeelskosten	371.700
	Overhead	495.000
Totaal Lasten		4.335.400
Baten		Bedrag
1.1	Rioolheffing	4.335.400
Totaal Baten*		4.335.400
Kostendekkendheidspercentage		100%

*excl. indexering (inflatiecorrectie) (Raad 15 december 2026)

Lijkbezorgingsrechten

(bedragen in €)	
Totaaloverzicht begraafrechten	Bedrag
Totaal lasten	209.247
Totaal baten	142.120
Kostendekkendheidspercentage	68%

Woonlasten

De gemeentelijke woonlasten worden als volgt gedefinieerd: het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een woning met gemiddelde waarde in een gemeente betaalt aan OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

Aangezien de tarieven voor de verschillende onderdelen nog niet duidelijk zijn, wordt er nu een indicatie gegeven van de verwachte ontwikkeling van de lastendruk. Voor de woonlasten 2027 wordt het belastingplaatje in het raadsvoorstel bij de belastingverordeningen 2027 aangehouden. Voor de woonlasten 2027 wordt bij de onroerendezaakbelasting (eigenaar) een gemiddelde WOZ-waarde voor een woning in Maasgouw van € 390.000 aangehouden (bron: CBS – Gemiddelde WOZ-waarde van woningen 2026) en een belastingverhoging van 2,5% conform Coalitieprogramma 2026-2030. Voor de rioolheffing is uitgegaan van de stijging zoals deze op dit moment blijkt uit het Programma Water, Riolering en Klimaatadaptatie. De afvalstoffenheffing is afhankelijk van diverse onderdelen die nu nog niet allemaal duidelijk zijn. Op basis van de inschattingen nu is de verwachting dat de afvalstoffenheffing met € 7 zal stijgen. Het gemiddelde tarief afvalstoffenheffing is gebaseerd op een 140 liter container restafval. Het feitelijke beeld van de gemiddelde woonlastenontwikkeling wordt geschetst in de raadsvergadering 15 december 2026 bij de vaststelling van de tarieven.

(bedragen in €)		
Gemiddelde woonlasten eigenaar-bewoner	2026	2027
Onroerendezaakbelastingen eigenaar	369	378
Afvalstoffenheffing	299	306
Rioolheffing	312	360
Totaal	980	1.044

(bedragen in €)		
Gemiddelde woonlasten huurder	2026	2027
Afvalstoffenheffing	299	306
Rioolheffing	164	189
Totaal	463	495

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing stellen we vast of de financiële positie van Maasgouw robuust genoeg is om onvoorziene tegenvallers op te vangen. Om dat te bepalen zijn twee componenten belangrijk:

1. De risico's die we als gemeente lopen. Een aantal risico's zijn afgedekt door verzekeringen af te sluiten en door samen te werken met andere partijen (risicodeling). De risico's die niet te verzekeren zijn of verbonden zijn aan de maatschappelijke doelen die we als Maasgouw willen realiseren, moeten we in kaart brengen, proberen te verkleinen en goed bewaken.
2. De 'weerstandscapaciteit' (buffer) die er is om de resterende risico's op te vangen. De weerstands-capaciteit zijn de middelen en mogelijkheden die de gemeente heeft om deze niet begrote risico's te ondervangen.

Deze twee begrippen geven in essentie het begrip 'risicomanagement' weer. Een aantal risico's dekken we af met beheersmaatregelen. Voor de overblijvende risico's geven we inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om de financiële en niet-financiële gevolgen van risico's op te vangen. Ook geven we inzicht in de financiële buffer die we daarvoor nodig en beschikbaar hebben.

De paragraaf is als volgt opgebouwd:

Eerst gaan we in op het bestaand beleid rondom weerstandsvermogen. Daarna wordt de weerstandscapaciteit alsmede de risico's geïnventariseerd. Op basis hiervan wordt de weerstandsratio bepaald. Als laatste wordt de financiële positie van de gemeente weergegeven aan de hand van de financiële kengetallen.

Beleid

De in februari 2025 vastgestelde nota Risicomanagement & Weerstandsvermogen 2025 (verder nota R&W) geeft de gehanteerde normen als leidraad voor deze paragraaf. In de nota R&W zijn onder andere kaders gesteld met betrekking tot:

- Te onderkennen risico's (alleen negatieve, financieel kwantificeerbare risico's onderkennen);
- Rapportage van risico's in de P&C-documenten (alleen risico's met een score >10 o.b.v. kans x impact). Daarbij richten we ons niet alleen op de risicosignalering van de interne organisatie, maar ook van de risico's bij onze verbonden partijen;
- Berekening van de incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Daarbij wordt de incidentele weerstandscapaciteit berekend exclusief stille reserves. De structurele weerstandscapaciteit wordt met name bepaald door de onbenutte belastingcapaciteit en de begrotingsruimte;
- Het onderscheiden van een incidentele en een structurele weerstandsratio. Er is sprake van een ingebouwde signaleringsfunctie indien de ratio lager is dan 2. Er wordt een ondergrens van 1 gehanteerd.

Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit

Het is relevant om onderscheid te maken tussen incidenteel weerstandsvermogen dat beschikbaar is (om incidentele tegenvallers op te vangen) en weerstandsvermogen met een structureel karakter. Uit de tabellen is te herleiden uit welke componenten dat de incidentele en structurele weerstandscapaciteit zijn opgebouwd.

(bedragen in €)			
Onderdelen Weerstandscapaciteit	Incidenteel/ Structureel	Omschrijving	
Algemene reserve Vrij aanwendbare deel	Incidenteel	Dit zijn vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken. Het betreft de Algemene reserve per 1 januari 2027.	29.198.000
Bestemmingsreserve vrij aanwendbare deel	Incidenteel	Dit betreft het vrij aanwendbare deel van de reserve ontwikkelingsbedrijf.	310.000
Begrotingsruimte	Structureel	Dit is de ruimte die ombuigingen op de korte (en lange) termijn mogelijk maakt. In de huidige meerjarenbegroting 2027-2030 is dit het structurele begrotingssaldo van de jaarschijf 2027. De begroting is meerjarig structureel sluitend door het uitgevoerde heroverwegingsproces (zie hoofdstuk 1.1).	1.282.000
Onvoorziene uitgaven	Structureel	Deze post creëren we om middelen te hebben om nieuwe beleidsinitiatieven (incidenteel of structureel) te bekostigen of om onvoorzienbare, onontkoombare, onuitstelbare tegenvallers op te vangen. Voor incidentele uitgaven is € 25.000 beschikbaar.	25.000
Onbenutte belastingcapaciteit	Structureel	Dit zijn inkomsten die nog niet gemaximeerd of kostendekkend zijn. De tarieven voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn al kostendekkend. Dit betreft alleen de onroerende zaakbelastingen.	1.678.000
Totaal weerstandscapaciteit			32.493.000

Inventarisatie risico's

Een risico is een onzekere gebeurtenis met oorzaken, een kans van optreden en gevolgen voor doelstellingen. Hierbij worden de risico's gekwantificeerd door de kans te vermenigvuldigen met de financiële gevolgen. Deze uitkomst vertaalt zich in de volgende risicomatrix:

→ Risico in € ↓ Kans			1	2	3	4	5
			x< €25.000	€ 25.000 < x < €100.000	€ 100.000 < x < €500.000	€ 500.000 < x < €1.000.000	x> € 1.000.000
5	Zeer groot	80–99 %	5	10	15	20	25
4	Groot	60–80 %	4	8	12	16	20
3	50/50	40–60 %	3	6	9	12	15
2	Klein	20–40 %	2	4	6	8	10
1	Zeer klein	1–20 %	1	2	3	4	5

Aan de risicomatrix is een rapportagestructuur gekoppeld, waarbij het principe is gehanteerd dat risico's met een score van 10 en hoger via de Planning & Control-cyclus (P&C-cyclus) aan de raad worden gerapporteerd via een toelichting. Voor de risico's met een lagere score wordt volstaan met benoeming van het risico en het bedrag.

Risico's

(bedragen in €)						
	Omschrijving	Incidenteel (I)/ Structureel (S)	Kans-klasse (B)	Risico-klasse (A)	Risico-score	Kans x Fin. impact
1.	Klimaatverandering en extreme weersomstandigheden	S/I	5	4	20	PM
2.	Woonwagenstandplaatsen	I	3	5	15	PM
3.	Risico's projecten als gevolg van onvoorziene en kostprijsverhogende omstandigheden	I	5	3	15	PM
4.	Netwerkg congestie	S	5	3	15	PM
5.	Stagneren van toereikende jeugdhulp	S	4	3	12	125.000
6.	Verbonden partijen	I	4	3	12	158.800
7.	Stikstof	S	4	3	12	PM
8.	Spuitzones	S	4	3	12	PM
9.	Besparingsopgave Hervormingsagenda Jeugd	S	3	3	9	239.000
10.	Risico's van de prijsregulering Jeugd en Wmo voor Gemeenten	S	3	3	9	120.000
11.	Krapte op de arbeidsmarkt	S	3	3	9	PM
12.	Uitkering uit het gemeentefonds: de impact van de herijking gemeentefonds alsmede onduidelijkheid beleid van de overheid	S	3	3	9	PM
13.	Open einde regelingen sociaal domein	S	2	3	6	PM
14.	Rentestijging	S	2	3	6	42.000
15.	Risico's grondexploitatieopzetten inzake tegenvallende verkopen, stijging kosten bouw- en woonrijp maken, inschatting plankosten	S	2	3	6	PM
16.	Didam II Arrest	S	1	4	4	PM
17.	Obligatieportefeuille	I	1	3	3	20.000
18.	Fiscale risico's	S	PM	PM	PM	PM
19.	Juridische risico's	S	PM	PM	PM	PM
20.	Aansprakelijks risico's	S	PM	PM	PM	PM
Totaal risico's						704.800

Toelichting

In deze programmabegroting zijn de risico's opgenomen waarbij de uitvoering is belegd bij gemeente Maasgouw. De beheersing van een aantal risico's betreffende bedrijfsvoering zijn belegd bij het Servicecentrum MER. Denk hierbij aan risico's op het gebied van informatiebeveiliging en ICT continuïteit/ cybersecurity en privacy. Ondanks dat de uitvoering van deze risico's is belegd bij een verbonden partij, blijft gemeente Maasgouw uiteindelijk zelf eindverantwoordelijk voor de

beheersing. Dit risico wordt gemitigeerd doordat binnen het Servicecentrum MER weerstandsvermogen aanwezig is. Als dit niet toereikend is voor de afdekking van deze risico's worden de aangesloten gemeenten aangesproken. Dit risico is vertaald in bovenstaand risico 6 verbonden partijen.

De hierboven vermelde risico's met een score >10 worden hieronder toegelicht:

1. Klimaatverandering en extreme weersomstandigheden

De gevolgen van langdurige droogte, piekbuien en andere extreme weersomstandigheden leiden steeds vaker tot schade en onvoorziene uitgaven binnen de openbare ruimte. Daarbij kan gedacht worden aan:

- Verhoogde uitval van bomen, heesters en ander groen;
- Extra kosten voor nazorg, herplant en beregening;
- Grondwaterpompen en technische installaties die door lage grondwaterstanden droog komen te vallen;
- Schade aan verhardingen en andere infrastructuur als gevolg van droogte of extreme neerslag;
- Beheertaken die anders of intensiever uitgevoerd moeten worden dan oorspronkelijk voorzien;
- Schades aan gemeentelijk vastgoed en voorzieningen als gevolg van wateroverlast of hitte.

Risicoklasse	4 (A)	PM
Kansklasse	5 (B)	90%
Kans * Financiële impact	20 (A*B)	PM

2. Woonwagenstandplaatsen

De raad heeft op 5-10-2021 het Plan van aanpak Woonwagen- en standplaatsenbeleid vastgesteld. Hierin is de ambitie geformuleerd om te zorgen voor voldoende woonwagenstandplaatsen. In totaal gaat het in dit plan over 33 nieuwe standplaatsen. In de begroting 2024 is € 1 miljoen gereserveerd voor realisatie van 10 woonwagenstandplaatsen op bestaande locaties in diverse kernen.

Voor de overige 23 standplaatsen zijn de verdiepende raadsvoorstellen om het investeringskrediet beschikbaar te stellen nog niet in voorbereiding. Conform de prestatieafspraken zijn wij sinds de vaststelling van het plan van aanpak in overleg met Wonen Limburg. Omdat dit leidde tot onvoldoende voortgang heeft het college medio 2026 besloten om zelf het initiatief te nemen. Wonen Limburg wordt wel tijdens het voorbereidingstraject geconsulteerd omdat hun het uiteindelijke woonproduct moeten realiseren. Momenteel starten we met de voorbereiding van de benodigde onderzoeken om een uitgewerkt plan voor te kunnen leggen aan de gemeenteraad. Onderdeel van deze raadsvoorstellen wordt eveneens het bijstellen dan wel opnemen van de risicoreservering.

Risicoklasse	5 (A)	PM
Kansklasse	3 (B)	50%
Kans * Financiële impact	15 (A*B)	PM

3. Risico's projecten als gevolg van onvoorziene en kostprijsverhogende omstandigheden.

De huidige marktontwikkelingen en geopolitieke situatie (oorlogen in het oosten) zorgen voor onrust, waardoor de toekomst onzeker blijft. Kostenstijgingen zijn al van toepassing, zoals de directe stijging van energiekosten. Afhankelijk van het verloop van de geopolitieke situatie kan dit gevolgen hebben op de middellange en lange termijn. Dit kan tot uitdrukking komen in hogere investerings- en uitvoeringskosten van projecten, maar ook tot structureel hogere beheerkosten.

Risicoklasse	3 (A)	PM
Kansklasse	5 (B)	90%
Kans * Financiële impact	15 (A*B)	PM

4. Netwerkgroei

Economische groei, woningbouw en digitalisering van de maatschappij leiden tot een aanzienlijke groei van de vraag naar elektriciteit. Daarnaast is er sprake van een sterke groei van de opwekking van duurzame energie door middel van bijvoorbeeld zonnepanelen en windmolens. Door deze ontwikkelingen staat de capaciteit van het elektriciteitsnet in Nederland onder druk. Bij netcongestie kan de netbeheerder de vraag naar en het aanbod van transport van elektriciteit niet (volledig) verzorgen, doordat de capaciteit van het elektriciteitsnet ontoereikend is. Netcongestie vormt een toenemende belemmering voor de ontwikkeling van woningbouw, onderwijsvoorzieningen en andere maatschappelijke projecten. De vraag naar elektriciteit groeit sneller dan de uitbreiding van het elektriciteitsnet. Hierdoor is op steeds meer locaties onvoldoende transportcapaciteit beschikbaar en kunnen nieuwe projecten niet vanzelfsprekend tijdig beschikken over een aansluiting of voldoende vermogen. Het gevolg hiervan is onder meer dat vastgoedprojecten vertraging oplopen, omdat panden niet op korte termijn aangesloten kunnen worden op het elektriciteitsnet. Deze vertraging kan mogelijk ook leiden tot hogere lasten (onder meer doordat aannemers een hogere risico-opslag calculeren).

Door het bestuur zijn in augustus 2026 de Beleidsregels aanvraag prioriteit transportcapaciteit woningbouwprojecten en onderwijshuisvesting Maasgouw 2026 vastgesteld. De gemeente bepaalt in welke volgorde projecten worden aangemeld bij de netbeheerder voor het reserveren van transportcapaciteit. De beleidsregels zorgen voor een objectief afwegingskader.

Enexis verdubbelt de komende jaren het aantal transformatorhuisjes in gemeenten. Enexis heeft daarom gemeenten verzocht rekening te houden met de potentiële verkoop van snippergroen aan Enexis. Deze 'ruimte' hebben ze nodig in de (nabije) toekomst voor transformatiehuisjes (trafo's).

Risicoklasse	3 (A)	PM
Kansklasse	5 (B)	90%
Kans * Financiële impact	15 (A*B)	PM

5. Stagneren van toereikende jeugdhulp

Om uiteenlopende oorzaken komen er steeds meer situaties voor dat aanbieders financieel in de problemen (dreigen te) komen. Hierdoor staat toereikende jeugdhulp (jeugdhulpplicht) onder druk. Het risico bestaat dat de gemeenten als verantwoordelijke samen met de instanties binnen het landschap moet ingrijpen. Dit met het oog op continuïteit van zorg zodat jeugdigen en hun ouders/wettelijke vertegenwoordigers passende jeugdhulp krijgen. Deze problematiek binnen het jeugdzorglandschap brengt een financieel risico mee. Hoewel het financiële risico lastig is in te schatten, wordt dit op basis van recente gebeurtenissen ingeschat op € 250.000 met kans klasse 3 (50%).

Risicoklasse	4 (A)	€ 250.000
Kansklasse	3 (B)	50%
Kans * Financiële impact	12 (A*B)	€ 125.000

6. Verbonden partijen

In de paragraaf verbonden partijen worden de potentiële risico's van de gemeenschappelijke regelingen afgezet tegen het weerstandsvermogen. Bij SC MER, Veiligheidsregio Limburg Noord en de MGR is het weerstandsvermogen ontoereikend voor respectievelijk € 152.000, € 20.200 en € 54.600 (aandeel Maasgouw).

Risicoklasse	3 (A)	€ 226.800
Kansklasse	4 (B)	70%
Kans * Financiële impact	12 (A*B)	€ 158.800

7. Stikstof

Op 2 november 2022 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geoordeeld dat de 'Bouwwijstelling Stikstof' niet voldoet aan het Europese natuurbeschermingsrecht. Daarom mag deze bouwwijstelling niet gebruikt worden bij bouwprojecten. Met de bouwwijstelling had het kabinet aangegeven dat de stikstofuitstoot, die bij de bouw vrijkomt, tijdelijk is en daarom losgekoppeld moet worden van de gebruiksfase. De Raad van State vindt dit niet juist, omdat het niet is uit te sluiten dat de natuur hierdoor schade oploopt. Hoewel de bouwwijstelling daarmee van tafel is, betekent dat niet dat er nu een algehele bouwstop geldt. Net als in de situatie vóórdat de bouwwijstelling werd ingevoerd, moet per projectonderzoek worden gedaan naar de mogelijke gevolgen van de uitstoot van stikstof (zowel in de bouw- alsook de gebruiksfase). Dit betekent voor projecten, die nog een planologische procedure moeten doorlopen, een verzwarende in het aantonen van de uitvoerbaarheid voor wat betreft het aspect stikstofuitstoot. Mogelijke oplossingen zijn daarbij het maken van een 'Passende Beoordeling' en 'Ecologische Onderbouwing' (met mogelijk aanvullende maatregelen) of de bouw van een project spreiden over een langere realisatieperiode. Het project 'Linne Zuidoost' is een voorbeeld van een project, waarin ontwikkelaar en gemeente een oplossing hebben gevonden voor de stikstofproblematiek door het temporiseren van de plannen.

Risicoklasse	3 (A)	PM
Kansklasse	4 (B)	70%
Kans * Financiële impact	12 (A*B)	PM

8. Spuitzones

Kenmerkend voor de land- en tuinbouw zijn de intensieve teeltsystemen met een relatief hoog gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Dit is de reden dat er afstand gehouden moet worden tussen gevoelige objecten en teeltgebieden ten behoeve van akkerbouw. Er zijn geen wettelijke bepalingen over de aan te houden afstand. Door de Raad van State wordt bij beoordeling van nieuwe ruimtelijke situaties vanwege drift (verwaaien van gewasbeschermingsmiddelen) over het algemeen een afstand van 50 meter als aanvaardbaar aangehouden. In de praktijk betekent dit meestal het aanhouden van een spuitvrije zone van 50 meter rondom de bestemming wonen. De gebruiksmogelijkheden van de agrarische percelen nemen daardoor af met als gevolg dat de economische waarde afneemt. Deze afname moet worden gecompenseerd door het project. Hierdoor kan de situatie ontstaan dat het (financiële) risico te groot wordt om over te gaan tot ontwikkeling naar wonen.

Risicoklasse	3 (A)	PM
Kansklasse	4 (B)	70%
Kans * Financiële impact	12 (A*B)	PM

Weerstandsratio

Op basis van zowel de benodigde als de beschikbare weerstandscapaciteit kan men het weerstandsvermogen berekenen:
beschikbare weerstandscapaciteit/benodigde weerstandscapaciteit.

Hierbij wordt het onderscheid doorgetrokken tussen het incidentele weerstandsvermogen en het structurele weerstandsvermogen:

(bedragen x € 1.000)			
	Structureel	Incidenteel	Totaal
Beschikbare weerstandscapaciteit	2.985	29.508	32.493
Benodigde weerstandscapaciteit	526	179	705
Ratio weerstandsvermogen	5,7	164,8	46,1

In de Nota R&W worden kwalificaties aangeduid voor de hoogte van de weerstandsratio.

Ratio weerstandsvermogen	Kwalificatie	Toelichting
A	$\geq 2,0$	Uitstekend
B	$\geq 1,4$ en $< 2,0$	Ruim voldoende
C	$\geq 1,0$ en $< 1,4$	Voldoende
D	$\geq 0,8$ en $< 1,0$	Matig
E	$\geq 0,5$ en $< 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,5$	Ruim onvoldoende

Conclusie

Op basis van bovenstaande weergave kan de conclusie getrokken worden dat onze weerstandscapaciteit uitstekend is. Hierbij dient aangemerkt te worden dat een aantal genoemde risico's nog niet financieel vertaald zijn.

Het blijven volgen van de ontwikkelingen met structurele impact is noodzakelijk. Hierbij kan gedacht worden aan het volgen van de ontwikkelingen op het gebied van algemene uitkering, nieuwe opgaven, ingeboekte besparingen en indexering. Voor projecten dient voorafgaand een adequate risico inschatting gemaakt te worden.

Financiële kengetallen

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de volgende financiële kengetallen:

- Netto schuldquote;
- Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen);
- Solvabiliteitsratio;
- Grondexploitatie;
- Structurele exploitatieruimte;
- Belastingcapaciteit.

Deze kengetallen vergroten het inzicht van de raad in de financiële positie van Maasgouw. Daarnaast bieden deze kengetallen de mogelijkheid om onze gemeente te vergelijken met andere gemeenten of het landelijk gemiddelde.

Beoordeling kengetallen

Uit de beschrijving van de verschillende kengetallen (zie hierna) blijkt dat een afzonderlijk kengetal nog weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente. Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken.

In de kengetallen 'structurele exploitatieruimte' en 'belastingcapaciteit' komt tot uitdrukking of de gemeente over voldoende structurele baten beschikt, en welke mogelijkheid er is om de structurele baten op korte termijn te vergroten. De kengetallen 'netto schuldquote' en 'netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen', 'solvabiliteitsratio' en 'grondexploitatie hebben betrekking op de balans.

Het opnemen van deze kengetallen in de begroting en het jaarverslag is wettelijk voorgeschreven. Volgens de 'Regeling vaststelling wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in begroting en jaarverslag provincies en gemeenten' van 15 juli 2025 berekend en presenteert de gemeente de financiële kengetallen. De signaleringswaarden per kengetallen komen voort uit het Gemeentelijk Toezichtkamer 2026 (GTK).

BBV-kengetallen signaleringswaarden	Categorie A 'Minst risicovol'	Categorie B 'Neutraal'	Categorie C 'Meest risicovol'
Netto Schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

Op Findo (Financiering Decentrale Overheden) van de Rijksoverheid zijn de financiële kengetallen van alle Nederlandse gemeenten opgenomen. Deze kengetallen zijn gebaseerd op de begrotingscijfers 2025 zoals die door het Ministerie van BZK zijn verzameld.

Toepassing van de berekeningen betreffende de financiële kengetallen leidt tot de volgende uitkomsten inclusief categorisering uit het Gemeentelijk Toezichtkamer 2026 (GTK) voor gemeente Maasgouw:

Financiële kengetallen	Realisatie	Findo	Begroting				
	2025	2026	2026	2027	2028	2029	2030
Netto schuldquote	50,9%	72,8%	68,8%	68,6%	81,8%	93,0%	100,7%
Netto schuldquote gecorrigeerd	43,6%	63,9%	60,5%	60,6%	73,7%	84,9%	92,7%
Solvabiliteitsratio	45,0%	40,7%	42,8%	41,9%	39,1%	37,2%	35,0%
Grondexploitatie	0,6%	1,7%	-0,1%	0,5%	0,6%	0,0%	0,0%
Structurele exploitatieruimte	1,8%	2,3%	0,9%	1,5%	0,2%	0,1%	0,5%
Belastingcapaciteit	93,4%	89,7%	91,7%	87,2%	88,4%	89,7%	90,8%

Onderstaand volgt een nadere uitwerking en toelichting per kengetal.

Netto Schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

In Maasgouw loopt de schuldquote op begrotingsbasis in de komende jaren op. Dit is te verklaren door een geplande toename in investeringen (zie hoofdstuk 6.1) en de bijbehorende financiering.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de

gemeente. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente. De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen (eigen en vreemd vermogen). Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, bestemmingsreserves en het resultaat.

De solvabiliteitsratio daalt van 41,9% in 2027 naar 35,0% in 2030 op begrotingsbasis. Ten opzichte van gemeenten in dezelfde grootteklasse (15.000-25.000 inwoners) is deze ratio daarmee iets hoger t.o.v. het gemiddelde van Nederlandse gemeenten. Het verloop van deze ratio zal periodiek gemonitord worden, waarbij specifiek gelet wordt op de investeringen die gepland staan (realistisch begroten) en de daarbij behorende financieringsvraagstukken. Verder zal voorgesteld worden om eventuele positieve resultaten te gebruiken voor het 'aanvullen' van het eigen vermogen.

Kengetal Grondexploitatie

De grondexploitatie kan een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde van de grondexploitatie) is ten opzichte van de totale baten exclusief mutaties reserves.

De gemeente Maasgouw steekt hierbij gunstig af ten opzichte van een gemiddeld percentage. Het risico voor Maasgouw is dus nihil.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen de structurele en incidentele lasten. Bij incidentele baten en lasten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

De meerjarenbegroting 2027-2030 is voor alle jaren sluitend waarbij de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Jaarlijks is er sprake van een overschot.

Belastingcapaciteit

De OZB is de belangrijkste eigen belastinginkomsten van een gemeente. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de onroerendezaakbelasting, de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente. De reden dat ook wordt gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing is dat deze heffing maximaal kostendekkend mag zijn. In het geval dat de heffing lager dan kostendekkend wordt vastgesteld is er sprake van belastingcapaciteit die niet wordt benut. Door de verhoging van de onroerendezaakbelasting wordt de onbenutte belastingcapaciteit kleiner.

Conclusie

Voor de jaren 2027 tot en met 2030 is sprake van een gelijkblijvende ontwikkeling van de kengetallen ten opzichte van de eerdere periodes. Aandachtspunt blijft het monitoren van de kengetallen netto schuldquote en solvabiliteitsratio gezien de ontwikkeling van deze ratio's.

Verder dient opgemerkt te worden dat deze prognoses omgeven zijn met onzekerheden. Hierbij valt te denken aan de ontwikkeling van de algemene uitkering van het gemeentefonds, de openeinderegelingen in het sociaal domein alsmede de ontwikkelingen van de nationale en internationale economie.

Als wij de kengetallen vergelijken met het gemeentelijk toezichtkader is er geen sprake van signaleringswaarde 'meest risicovol'. De scores zijn 'neutraal' of 'minst risicovol'. Verder geldt dat de kengetallen in lijn of positiever zijn dan de landelijke benchmark.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf worden de belangrijkste doelstellingen in het beheer van de openbare ruimte van de gemeente toegelicht, gebaseerd op de volgende beheerplannen:

- Beleidsplan onderhoud gemeentelijke gebouwen 2026-2030 (30 september 2025).
- Beleidsplan onderhoud civieltechnische kunstwerken 2025-2029 (17 december 2024);
- Beleidsplan onderhoud nautische voorzieningen 2025-2029 (17 december 2024);
- Beleidskaders Wegen 2027-2031 (raad 15 december 2026);
- Beleidskaders Groen 2027-2031 (raad 15 december 2026);
- Programma Water, Riolering en Klimaatadaptatie 2027-2031 (raad 15 december 2026);
- Beleidsplan Openbare Verlichting 2024-2028 (19 december 2023).

Onderhoud gemeentelijke gebouwen

Op 30 september 2025 is het nieuwe beleidsplan Onderhoud gemeentelijke gebouwen 2026-2030 vastgesteld. De kosten van groot onderhoud gemeentelijke gebouwen zijn opgenomen in de betreffende onderhoudsplannen en worden gefinancierd uit de voorziening groot onderhoud gemeentelijke (school) gebouwen.

Kwaliteitsniveau onderhoud gebouwen

In de vastgoedwereld wordt gebruik gemaakt van een zespunt-schaalverdeling volgens conditiemeting Stichting Bouw Research (SBR), voor het bepalen van het onderhoudsniveau van een gebouw:

1. Zeer goed: incidenteel beginnen gebreken;
2. Goede conditie: incidenteel beginnende veroudering;
3. Redelijke conditie: plaatselijk zichtbare veroudering functievervulling van bouwdelen niet in gevaar;
4. Matige conditie: functievervulling incidenteel in gevaar;
5. Slechte conditie: de veroudering is onomkeerbaar;
6. Zeer slechte conditie: niet meer te classificeren onder conditie 5.

Voor de meeste operationele objecten van de gemeente is onderhoudsniveau 2 of 3 van toepassing. Bij niveau 3 mag enige veroudering worden geaccepteerd, dit mag echter nooit het gebruik beperken.

Volgens het beleidsplan wordt het onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen uitgevoerd naar minimaal niveau 3, basiskwaliteit; sober en doelmatig.

(bedragen in €)						
Voorziening groot onderhoud gemeentelijke (school) gebouwen	Werkelijk 1-1-2026	Raming 1-1-2027	Raming 1-1-2028	Raming 1-1-2029	Raming 1-1-2030	Raming 1-1-2031
Stand beschikbare voorziening	1.531.000	346.000	667.000	397.000	524.000	532.000

Onderhoud Civiele kunstwerken en Nautische voorzieningen

Op 17 december 2024 zijn de beleidsplannen Onderhoud civiele kunstwerken en Onderhoud nautische voorzieningen 2025-2029 vastgesteld. De kosten van groot onderhoud zijn opgenomen in de betreffende onderhoudsplannen en worden gefinancierd uit de voorziening groot onderhoud civiele kunstwerken en nautische voorzieningen.

Kwaliteitsniveau onderhoud civiele kunstwerken en nautische voorzieningen

De meetmethode leidt tot een getal dat de kwaliteit per bouwdeel aangeeft; de 'conditiescore'. De scores zoals deze tijdens de inspecties toebedeeld zijn, zijn navolgend weergegeven:

Conditiescore NEN	Omschrijving	Toelichting
1	Zeer goed (nieuwbouw)	Incidenteel beginnende gebreken
2	Goede conditie	Incidenteel beginnende veroudering
3	Redelijke conditie	Plaatselijk zichtbare veroudering Functievervulling van bouwdelen niet in gevaar
4	Matige conditie	Functievervulling incidenteel in gevaar
5	Slechte conditie	De veroudering is onomkeerbaar
6	Zeer slechte conditie	Niet meer te classificeren onder conditie 5

Voorop staat dat de constructieve en de gebruiksveiligheid van de kunstwerken niet in het geding mogen zijn of komen. Periodiek beoordelen van de toestand is dus een noodzakelijke voorwaarde om op tijd te kunnen anticiperen. Zowel voor wat betreft de uitvoering als de daarvoor benodigde financiële middelen.

Onze kunstwerken worden op basis van het beleidsplan onderhouden op onderhoudsniveau 3, redelijke conditie (plaatselijk enige veroudering). Maar voor de meeste objecten is onderhoudsniveau 2 (goede conditie) en 3 van toepassing.

(bedragen in €)						
Voorziening groot onderhoud civiele kunstwerken en nautische voorzieningen	Werkelijk 1-1-2026	Raming 1-1-2027	Raming 1-1-2028	Raming 1-1-2029	Raming 1-1-2030	Raming 1-1-2031
Stand beschikbare voorziening	265.000	180.000	192.000	182.000	25.000	25.000

Beleidskaders Wegen en Groen

In de raadsvergadering van 15 december 2026 worden de nieuwe beheerplannen voor wegen en groen voor een periode van vijf jaar (2027-2031) vastgesteld. In deze nieuwe beheerplannen is het areaal aan wegen en groen geactualiseerd op basis van recente projecten, omvormingen, gebiedsontwikkelingen en overnames van andere beheerders. Op basis van deze actualisatie en de bijbehorende ambities zijn vooruitlopend op vaststelling van beide beheerplannen de benodigde onderhoudsbudgetten opgenomen in deze programmabegroting 2027.

Zie voor een verdere toelichting hoofdstuk 3.6 beheer openbare ruimte.

Kwaliteitsniveau onderhoud wegen

De insteek voor de nieuwe beleidsperiode (besluit raad 15 december 2026) vanaf 2027-2031 is om het huidige ambitieniveau te continueren. Het huidige ambitieniveau is B van de CROW-richtlijnen. Dit ambitieniveau sluit ook aan bij de ambitie zoals verwoord zoals in het coalitieprogramma 2026-2030.

(bedragen in €)						
Voorziening groot onderhoud wegen	Werkelijk 1-1-2026	Raming 1-1-2027	Raming 1-1-2028	Raming 1-1-2029	Raming 1-1-2030	Raming 1-1-2031
Stand beschikbare voorziening	-	-	2.000	282.000	20.000	4.000

Kwaliteitsniveau onderhoud groen

De insteek voor de nieuwe beleidsperiode (besluit raad 15 december 2026) voor 2027-2031 is om het huidige ambitieniveau te continueren. Het huidige ambitieniveau is voor de dorpskern, begraafplaatsen, sportvelden, toeristische hotspots en rotondes CROW-beeldkwaliteitsniveau A. Voor de woonwijken, bedrijventerreinen en buitengebieden is dit CROW-beeldkwaliteitsniveau B. Dit ambitieniveau sluit aan bij de ambitie zoals verwoord zoals in het coalitieprogramma 2026-2030.

Programma Water, Riolering en Klimaatadaptatie

Binnen het Programma Water, Riolering en Klimaatadaptatie wordt ingezet op een integrale aanpak waarin waterbeheer, vergroening en klimaatbestendigheid samenkomen. Dit programma bouwt voort op het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2022–2026 en het Waterketenplan 2022–2026 en vormt de doorontwikkeling naar één samenhangend beleidskader.

Het Programma Water, Riolering en Klimaatadaptatie wordt op 15 december 2026 ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad voor een periode van vijf jaar. De financiële consequenties zijn verwerkt in deze programmabegroting 2027.

De gemeente is verantwoordelijk voor een doelmatige en toekomstbestendige invulling van onze wettelijke watertaken, zoals vastgelegd in de Wet milieubeheer. Daarnaast bepaalt het Besluit kwaliteit leefomgeving (artikel 3.17) dat het openbaar vuilwaterriool zodanig wordt ontworpen, gebouwd en onderhouden dat het is afgestemd op de eigenschappen, samenstelling en hoeveelheid afvalwater, dat lekkages zoveel mogelijk worden voorkomen en dat het aantal overstortingen tot een minimum wordt beperkt. Wij waarborgen dat onze rioleringssystemen structureel voldoen aan deze eisen en daarmee bijdragen aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving.

In lijn van het coalitieprogramma 2026-2030 wordt toegewerkt naar een integrale benadering waarbij water en groen nadrukkelijk met elkaar worden verbonden. In Maasgouw wordt daarbij ingezet op toepassing van de zogenoemde 3-30-300-regel:

- iedere woning heeft zicht op minimaal drie bomen;
- buurten streven naar ten minste 30% boomkroonbedekking;
- groene verblijfsruimten of natuurgebieden bevinden zich op maximaal 300 meter afstand.

Met deze aanpak wordt de samenhang tussen klimaatadaptatie, biodiversiteit en leefkwaliteit versterkt.

Ter uitvoering van het programma en ondersteunend aan het speerpunt in het coalitieakkoord 2026-2030 worden de maatregelen getroffen:

- Vergroenen van voortuinen: stimuleren en realiseren van vergroening van voortuinen;
- Aanplant van bomen.

Deze maatregelen van vergroening dragen bij aan het verminderen van hittestress (hittestressreductie), het verbeteren van waterberging en infiltratie, en het verhogen van de ruimtelijke kwaliteit.

De verdere ontwikkeling van het programma brengt een verandering met zich mee in onze manier van werken en beheren. Deze ontwikkelingen sluiten aan op het coalitieprogramma 2026-2030

waarin een duurzame, toekomstbestendige en aantrekkelijke leefomgeving centraal staan. Het versterken van de kwaliteit van de openbare ruimte, het inspelen op klimaatverandering en het bevorderen van biodiversiteit zijn belangrijke peilers. Dit vertaalt zich in:

- Onderhoud van riolerings- en watervoorzieningen, met meer aandacht voor ecologisch beheer;
- Een versterkte inzet op klimaat adaptieve maatregelen, zoals waterberging, infiltratie en vergroening;
- Hogere eisen aan kwaliteit, duurzaamheid en biodiversiteit bij inrichting en beheer;
- Een toenemende beheeropgave als gevolg van uitbreiding van areaal en aanvullende voorzieningen.

Het Programma Water, Riolering en Klimaatadaptatie is een essentieel instrument om deze ambities te realiseren. Door water en groen integraal te benaderen, wordt niet alleen het functioneren van de riolering geborgd, maar ook de leefkwaliteit voor inwoners en ondernemers verbeterd.

(bedragen in €)						
Exploitatie riolering	Realisatie 2025	Raming 2026 ná wijziging	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Totaal lasten excl. btw	4.184.300	4.271.800	4.180.600	4.321.000	4.431.700	4.577.200
BTW	522.200	586.700	636.000	664.400	687.600	718.400
Opbrengsten rioolheffing	-3.674.800	-3.812.900	-4.335.400	-4.856.200	-5.386.000	-5.435.700
Mutatie voorziening	-1.031.700	-1.045.600	-481.200	-129.200	266.700	140.100
Totaal	-	-	-	-	-	-

Reconstructies wegen/ riolering (algemeen)

Reconstructieplannen komen voort uit het Meerjarig Investerings Plan (MIP). Aan de hand van jaarlijkse visuele inspecties en datagegevens uit het GRP worden prioriteiten jaarlijks vertaald in een investeringsplan. Deze gegevens en het eerder vastgestelde MIP zijn de basis voor de begroting 2027. De volgende reconstructieprojecten/ voorbereidingskredieten zijn voor 2027 gepland:

In 2027 gaan de volgende reconstructieprojecten in voorbereiding en uitvoering:

- Uitvoering Oud Maasbracht fase 4 te Maasbracht;
- Uitvoering Molenweg/ van Horneplein te Wessem;
- Uitvoering afkoppelen bemalingsgebied Thorn-Zuid
- Voorbereiding Oud Maasbracht fase 5 te Maasbracht;
- Voorbereiding Blauwe ader fase 1 Beegden;
- Voorbereiding afkoppelen regenwater Zonnedauw Beegden.

Afhankelijk van het aanbestedingsresultaat wordt er gekeken of het kredieten voldoende zijn. Voor alle reconstructies is gerekend met het (verwachte) prijspeil 2027.

Zie voor een totaaloverzicht hoofdstuk 6.1 investeringsprogramma.

Beleidskader Openbare Verlichting

Met ingang van januari 2024 is het nieuw beleidsplan Openbare Verlichting van kracht voor de periode 2024 – 2028. In dit plan zijn de kosten voor het beheren, vervangen en onderhouden van de openbare verlichting opgenomen gedurende deze periode.

Kwaliteitsniveau onderhoud Openbare Verlichting

Voor de Openbare Verlichting is aansluiting gezocht bij de systematiek 'Kwaliteitscatalogus 2013 CROW' die we algemeen toepassen in onze Openbare Ruimte. De kwaliteitscatalogus 2013 van de CROW is een standaard handboek waarmee de gewenste beeldkwaliteit per gebied wordt gekozen. Per onderdeel kunnen vijf kwaliteitsniveaus, variërend van zeer hoog (A+) tot zeer laag (D) worden gekozen.

Algemeen geldt dat met betrekking tot de definitie van 'schoon, heel en veilig' voor beeldkwaliteit B is gekozen.

Vervangen tractie wijkteam

In het tractieplan staat het beheer en de planning van het wagenpark en werkmaterieel. Het plan brengt in kaart wat de huidige status van het materieel is en wat er nodig is aan onderhoud, vervanging of verduurzaming

Volgens het Tractieplan staan voor 2027 de volgende vervangingen gepland:

- Vervangen bus opzichter (elektrisch);
- Tractoren John Deere;
- Natzoutstrooier voor op de vrachtwagen;
- Rioned-aanhanger.

Zie voor een totaaloverzicht hoofdstuk 6.1 investeringsprogramma.

4.4 Financiering

De financieringsparagraaf geeft op basis van het BBV inzicht in:

- de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille;
- de rentelasten en het renteresultaat;
- de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend;
- de financieringsbehoefte;
- de ontwikkeling van het EMU-saldo.

Beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille

Het Treasurystatuut bevat de “beleidsmatige infrastructuur” van de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten. Op 2 juni 2020 is het geactualiseerde Treasurystatuut vastgesteld door de raad van de gemeente Maasgouw. Onderstaand wordt toegelicht op welke wijze de gemeente Maasgouw het risicobeheer van de financieringsportefeuille beheerst.

Renterisicobeheer

Renterisicobeheer omvat het beperken van de invloed van (externe) rentewijzigingen op de financiële resultaten van de gemeente. Zoals vermeld in het Treasurystatuut wordt het renterisico onder meer beheerst door het tussentijds monitoren van de renterisiconorm en de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet financiering decentrale overheden (Fido) is het beheersen van de renterisico's op de vaste schuld. Het renterisico met betrekking tot de renterisiconorm gaat over de contractuele renteherzieningen en de aflossingen op de vaste schuld. Dit wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Jaarlijks wordt het renterisico getoetst aan de renterisiconorm. Deze wordt berekend door een vastgesteld percentage (20% voor gemeenten) te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal. Het renterisico wordt gestuurd door bij het aantrekken van nieuwe langlopende financieringen rekening te houden met de vervaldaten en renteherzieningen van de bestaande schuld. Zoals uit onderstaande tabel blijkt, blijft Maasgouw ruimschoots onder de gestelde renterisiconorm.

(bedragen in €)		Begroting			
Renterisiconorm		2027	2028	2029	2030
1	Renteherziening leningen o/g	259.500	333.300	-	-
	Renteherziening leningen u/g	-	-	-	-
	Saldo	259.500	333.300	-	-
2	Aflossing leningen o/g	1.857.000	2.192.800	2.528.700	2.864.800
	Aflossing leningen u/g	902.700	83.600	2.484.600	85.700
	Saldo	954.300	2.109.200	44.100	2.779.100
3	Renterisico (saldo 1+2)	1.213.800	2.442.500	44.100	2.779.100
4	Renterisiconorm	19.025.400	16.818.100	17.455.500	18.039.800
(5a) = (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	17.811.600	14.375.600	17.411.400	15.260.700
(5b) = (3>4)	Overschrijding renterisiconorm	-	-	-	-
(4a)	Begrotingstotaal	95.126.900	84.090.400	87.277.400	90.198.900
(4b)	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
(4) = (4a x 4b)	Renterisiconorm	19.025.400	16.818.100	17.455.500	18.039.800

Kasgeldlimiet

Het 'rood' staan is voor gemeenten aan regels en richtlijnen gebonden. Hiermee beoogt de wetgever te voorkomen dat lagere overheden uitsluitend kortlopende leningen afsluiten. Het aantrekken van leningen met een kortlopende rentevaste periode is aantrekkelijk, wanneer de rente hierop erg laag is. Maar het renterisico (van een stijgende rente in het geval van herfinanciering) is daarmee in verhouding hoog. Om dit risico te beperken, mogen gemeenten maximaal 8,5% van het jaarlijkse begrotingstotaal gebruiken voor kortlopende leningen.

De kwartaalrapportages zijn van belang voor het signaleren van mogelijke overschrijdingen. Wanneer dit in drie achtereenvolgende rapportages wordt geconstateerd, wordt de Provincie vanuit haar toezichthoudende functie hierover geïnformeerd. Onderstaand is de kasgeldlimiet over het tweede kwartaal 2026 opgenomen. Ook is de meerjarige prognose op basis van het investeringsplan toegevoegd. We zullen de feitelijke ontwikkeling van de kaspositie monitoren en op basis daarvan de financieringsbehoefte invullen.

(bedragen in €)		Realisatie	Begroting				
Kasgeldlimiet		2e kw 2026	2026	2027	2028	2029	2030
1	Vlottende schuld	-	7.500.000	2.500.000	5.000.000	2.500.000	2.500.000
2	Vlottende middelen	470.300	458.000	495.000	549.100	539.000	502.000
3	Netto vlottende schuld (1-2)	-470.300	7.042.000	2.005.000	4.450.900	1.961.000	1.998.000
4	Kasgeldlimiet	7.749.400	6.924.600	8.085.800	7.147.700	7.418.600	7.666.900
(5a)=(4>3)	Ruimte onder kasgeldlimiet	8.219.700	-	6.080.800	2.696.800	5.457.600	5.668.900
(5b)=(3>4)	Overschrijding kasgeldlimiet	-	-117.400	-	-	-	-
	Berekening kasgeldlimiet:						
(4a)	Begrotings-totaal	91.169.200	81.465.300	95.126.900	84.090.400	87.277.400	90.198.900
(4b)	Percentage regeling	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
(4)=(4a x 4b)	Kasgeldlimiet	7.749.400	6.924.600	8.085.800	7.147.700	7.418.600	7.666.900

Valutarisicobeheer

Valutarisico is het risico dat de waarde van een positie wordt beïnvloed door veranderingen in valutakoersen. De gemeente Maasgouw verricht geen transacties met 'niet-Eurolanden'. Daarom is het valutarisico niet aan de orde.

Kredietrisicobeheer

Kredietrisico is het risico dat de tegenpartij van een positie niet aan haar verplichtingen kan voldoen waardoor de gemeente verlies lijdt. In het Treasurystatuut is opgenomen onder welke voorwaarden de gemeente middelen mag uitzetten en garanties mag verstrekken.

De uitzettingen uit hoofde van de publieke taak van de gemeente Maasgouw zijn vastgelegd in de staat van gewaarborgde geldleningen. Voor 2027 voorzien we geen veranderingen in het aantal uitzettingen. Het debiteurenrisico valt ook onder het kredietrisicobeheer. Hierover voeren we elk jaar een beoordeling van de openstaande posten uit.

Liquiditeitsrisicobeheer

Het liquiditeitsrisico is het risico van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitenplanning en meerjarig investeringsprogramma (MIP) waardoor financiële resultaten kunnen afwijken van de verwachtingen. De gemeente is voldoende liquide. Rente- en aflossingsverplichtingen van lopende geldleningen kunnen worden betaald. Verder is van belang om binnen de exploitatie te zorgen voor een zo goed mogelijke afstemming van de inkomstenstromen met de uitgaven.

Koersrisicobeheer

Het koersrisico is het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen.

Onze vermogensbeheerder a.s.r. houdt de samenstelling van de obligatieportefeuille en de daarbij behorende risico's constant in de gaten. Maandelijks wordt gerapporteerd over de status en de voortgang. De aankoopwaarde van de obligatieportefeuille in 2009 bedroeg € 37,6 miljoen. Sindsdien zijn een aantal obligaties terugbetaald. Van de nu nog lopende obligaties bedraagt de initiële aankoopprijs per 1 januari 2027 € 3,8 miljoen. In 2027 is sprake van een aflossing van € 820.000. Door afschrijvingen is de boekwaarde ultimo 2027 € 2,4 miljoen. In 2029 zijn alle obligaties afgelost.

De verwachte ontwikkeling van de obligatieportefeuille is in het volgende overzicht weergegeven.

(bedragen in €)	Begroting				
Obligatieportefeuille, waardering per	2026	2027	2028	2029	2030
Nominale waarde per 1 januari	3.220.000	3.220.000	2.400.000	2.400.000	-
Aflossingen in het boekjaar	-	820.000	-	2.400.000	-
Nominale waarde per 31 december	3.220.000	2.400.000	2.400.000	-	-
Aankoopwaarde per 1 januari	3.766.200	3.766.200	2.853.200	2.853.200	-
Aankoopwaarde per 31 december	3.766.200	2.853.200	2.853.200	-	-
Afschrijvingen m.b.t. lopende obligaties					
Cumulatief afschrijving tot boekjaar	445.200	385.200	407.800	-	-
Afschrijving in boekjaar	27.800	22.700	22.700	-	-
Cumulatieve afschrijving t/m boekjaar	473.000	407.900	430.500	-	-
Boekwaarde per 31 december (aankoopwaarde 31 december +/- cumulatieve afschrijving)	3.293.200	2.445.300	2.422.700	-	-
	Begroting				
Obligatieportefeuille, rente over	2026	2027	2028	2029	2030
Aan het jaar toegerekende rente	187.100	162.600	144.000	12.200	-
Gerealiseerd koersresultaat	-	-	-	-	-
Afschrijving in het boekjaar	-27.800	-27.800	-22.700	-22.700	-
Beheerprovisie	-8.500	-7.500	-6.400	-500	-
Netto rendement over boekjaar	150.800	127.300	114.900	-11.000	-
Jaarrendement op de obligatieportefeuille	4,27%	4,10%	4,36%	-0,77%	n.v.t.
Het bovenstaande percentuele rendement van de obligatieportefeuille is uitgedrukt als het 'Netto rendement over het boekjaar' gedeeld door de 'gemiddelde aankoopwaarde' van de portefeuille van het betreffende boekjaar (na afschrijving).					

Financieringspositie

De meerjarige geprognosticeerde financieringspositie geeft het volgende beeld:

(bedragen in €)	Realisatie	Begroting				
Financieringspositie	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Vaste activa	122.263.500	121.645.200	127.936.700	135.992.500	141.104.100	146.550.900
Voorraden	548.300	-65.000	450.200	480.100	-	-
Totaal vaste activa incl. voorraden	122.811.800	121.580.000	128.386.900	136.472.600	141.104.100	146.550.900
Eigen vermogen	65.579.800	58.476.100	62.640.500	61.470.600	60.198.700	58.856.500
Voorzieningen	7.657.000	4.527.900	5.002.300	4.781.300	4.663.400	4.703.600
Vaste schulden > 1 jaar	52.693.400	50.835.200	58.644.900	66.452.000	73.923.200	81.058.400
Totaal Financieringsmiddelen	125.930.200	113.839.200	126.287.700	132.703.900	138.785.300	144.618.500
Financieringstekort (+) c.q. overschot (-)	-3.118.400	7.740.800	2.099.200	3.768.700	2.318.800	1.932.400

In de uitvoering van de treasuryfunctie streven wij ernaar om vaste activa langlopend te financieren en vlottende activa met kortlopende middelen te financieren. Op basis van de bovenstaande meerjarige prognoses is er jaarlijks sprake van een financieringstekort, dat afgedekt dient te worden. In de praktijk blijkt dat, mede door het politieke besluitvormingsproces en volatiliteit (zowel op landelijk niveau als lokaal), de voorspelbaarheid van financieringsbehoefte lastig. De werkelijke financieringspositie wordt mede op basis van daadwerkelijk verloop van het voorgenomen meerjareninvesteringsplan gemonitord en op basis daarvan worden kortlopende dan wel langlopende financieringsarrangementen afgesloten.

Schatkistbankieren

Per 1 januari 2014 is het verplicht Schatkistbankieren ingevoerd. Hierdoor zijn alle decentrale overheden verplicht om hun (tijdelijk) overtollige liquide middelen aan te houden in de rijksschatkist. Hierdoor hoeft het Rijk minder geld te lenen op de financiële markten en daalt de staatsschuld. Een ander gevolg van schatkistbankieren is een vermindering van de beleggingsrisico's waaraan decentrale overheden kunnen worden blootgesteld. Contracten en beleggingen die zijn aangegaan vóór 4 juni 2012 vallen nog onder de oude regels. Deze bepaling is van toepassing op onze obligatieportefeuille die is opgebouwd op basis van de ontvangen Essentgelden. Wanneer de obligaties expireren vallen de hieruit vrijkomende middelen wel weer onder het regime van het verplicht Schatkistbankieren.

Het is toegestaan om een relatief klein bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist te houden. De hoogte van het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van de jaarlijkse begrotingsomvang. Opgemerkt wordt dat de gemeente de mogelijkheid behoudt om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten uit hoofde van de publieke taak. Daarnaast blijft de mogelijkheid bestaan om overtollige middelen uit te lenen aan andere decentrale overheden.

Ontwikkeling EMU-saldo

Sinds 1999 bestaat de Economische en Monetaire Unie (EMU). Formeel zijn alle lidstaten van de EU ook lid van de EMU. Zij voeren een gemeenschappelijk monetair beleid. Ter beheersing van het financieringstekort hebben de landen in de Eurozone afgesproken dat dit tekort niet meer mag bedragen dan 3% van het Bruto Binnenlands Product. Het tekort wordt per land bepaald aan de hand van het zogenaamde EMU-saldo.

Het EMU-saldo bij het Rijk is een saldo op kasbasis. Dit wil zeggen dat het saldo wordt bepaald aan de hand van de werkelijke inkomsten en uitgaven. Ter bepaling van het landelijke EMU-saldo wordt van

alle overheidsinstellingen het EMU-saldo bepaald. Ook van de gemeenten wordt verwacht dat zij hun bijdrage leveren in de beheersing van het saldo. Omdat gemeenten geen kasstelsel hanteren maar het stelsel van baten en lasten dient het EMU-saldo berekend te worden. Het exploitatiesaldo dient gecorrigeerd te worden voor de baten en lasten die geen invloed hebben op de kasstromen (zoals bijvoorbeeld de afschrijvingen en de toevoegingen aan voorzieningen). Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo is in het nieuwe BBV voorgeschreven om een geprognosticeerde balans op te nemen in de voorliggende begroting.

Verkorte balans						
(bedragen in €)	Realisatie	Begroting				
Passiva	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	402.100	350.500	334.500	290.700	255.100	243.400
Materiële vaste activa	108.863.100	108.318.500	115.348.500	123.496.800	131.093.600	136.602.700
Financiële vaste activa	12.998.300	12.976.200	12.253.700	12.205.000	9.755.400	9.704.800
Totaal vaste activa	122.263.500	121.645.200	127.936.700	135.992.500	141.104.100	146.550.900
Vlottende activa						
Voorraden	548.300	-65.200	450.200	480.100	-	-
Uitzettingen < 1 jaar	16.330.200	9.178.000	15.559.800	15.158.000	14.958.000	16.158.000
Liquide middelen	598.000	458.000	495.000	549.100	539.000	502.000
Overlopende activa	5.919.600	5.346.900	5.185.300	5.044.300	5.024.900	5.009.300
Totaal vlottende activa	23.396.100	14.917.700	21.690.300	21.231.500	20.521.900	21.669.300
Totaal activa	145.659.600	136.562.900	149.627.000	157.224.000	161.626.000	168.220.200

Verkorte balans						
(bedragen in €)	Realisatie	Begroting				
Passiva	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Vaste passiva						
Eigen vermogen	65.579.800	58.476.100	62.640.500	61.470.600	60.198.700	58.856.500
Voorzieningen	7.657.000	4.527.900	5.002.300	4.781.300	4.663.400	4.703.600
Vaste schulden > 1 jaar	52.693.400	50.835.200	58.644.900	66.452.000	73.923.200	81.058.400
Totaal vaste passiva	125.930.200	113.839.200	126.287.700	132.703.900	138.785.300	144.618.500
Vlottende passiva						
Vlottende schulden < 1 jaar	6.628.300	12.542.400	9.441.600	9.982.800	9.300.100	9.963.700
Overlopende passiva	13.101.100	10.181.300	13.897.700	14.537.300	13.540.600	13.638.000
Totaal vlottende passiva	19.729.400	22.723.700	23.339.300	24.520.100	22.840.700	23.601.700
Totaal passiva	145.659.600	136.562.900	149.627.000	157.224.000	161.626.000	168.220.200

Financieringstekort (+)						
c.q. overschot (-)	-3.118.400	7.740.800	2.099.200	3.768.700	2.318.800	1.932.400

Onderstaand is het geraamde EMU-saldo voor de periode 2026-2030 opgenomen:

(bedragen in €)		Begroting				
EMU-saldo		2026	2027	2028	2029	2030
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-441.400	-747.800	-887.200	-1.141.500	-879.800
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	-256.300	5.024.300	8.104.500	7.561.200	5.497.400
3.	Mutatie voorzieningen	-2.550.000	-238.400	-221.000	-117.900	15.100
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-902.600	-792.800	29.900	-480.100	-
5.	Boekwinst/verlies bij verkoop effecten en boekwinst/verlies bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo		-1.832.500	-5.217.700	-9.242.600	-8.340.500	-6.362.100
* De mutatie in de kolom Begroting 2027 is gebaseerd op geactualiseerde begrotingswaarden per ultimo 2026 -/- de begrotingswaarden per ultimo 2027						

Wettelijk kader (Wet HOF)

Op grond van de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet HOF) leveren decentrale overheden een evenredige inspanning om de collectieve EMU-tekortnorm van de totale Nederlandse overheid te bewaken. Het Rijk berekent hiertoe per gemeente een individuele, indicatieve richtwaarde: de EMU-referentiewaarde. Op basis van de Septembercirculaire 2025 is de EMU-referentiewaarde voor de gemeente Maasgouw voor het begrotingsjaar vastgesteld op € 3.911.000.

Analyse en afwijking begroot EMU-saldo

Het berekende EMU-saldo van de gemeente Maasgouw voor de voorliggende begrotingsperiode is negatief en wijkt daarmee af van de door het Rijk meegegeven referentiewaarde. Dit betekent dat het begrote EMU-tekort op kasbasis de landelijk berekende richtwaarde overschrijdt. Deze overschrijding is inherent aan de systematiek van het EMU-saldo en vormt geen risico voor de structurele financiële gezondheid van onze gemeente. Waar de reguliere exploitatiebegroting uitgaat van het baten-en-lastenstelsel (waarbij investeringen via jaarlijkse afschrijvingen over de totale levensduur worden gespreid), wordt het EMU-saldo berekend op transactiebasis (kasbasis). Dit betekent dat grote, noodzakelijke kapitaaluitgaven voor onze lokale infrastructuur, maatschappelijk vastgoed en riolering op het moment van feitelijke realisatie en betaling in één keer volledig ten laste van het EMU-saldo komen.

Bestuurlijke conclusie en risico-inschatting

De individuele EMU-referentiewaarde betreft een indicatieve inspanningsverplichting en betreft nadrukkelijk geen harde, dwingende norm waaraan sancties of directe macro-correcties zijn verbonden. Het risico op formele vrijwaring of sancties vanuit het Rijk is pas aan de orde indien het totale collectieve macro-plafond van alle decentrale overheden gezamenlijk wordt overschreden én de Europese tekortnormen worden doorbroken.

Aangezien de meerjarenbegroting van de gemeente Maasgouw structureel en reëel in evenwicht is, voldoet de gemeente aan haar algemene financiële zorgplicht. De incidentele overschrijding van de EMU-referentiewaarde is legitiem en verklaarbaar vanuit ons actuele investeringsprogramma.

Rentetoerekening

Vanwege de behoefte aan inzicht in de kosten op de taakvelden en de behoefte om de wijze van verantwoorden van rente in de begroting en jaarstukken te harmoniseren, is het verplicht om de rentekosten aan de desbetreffende taakvelden toe te rekenen met behulp van een (rente-)omslag. Door het eenduidig toerekenen van rente aan taakvelden kunnen gemeenten ook beter onderling worden vergeleken. Om te voldoen aan het voorschrift om inzicht te geven in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten volgt het renteschema.

(bedragen in €)			
Renteschema 2027			
1	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.172.600	
2	De externe rentebaten over de korte en lange financiering	319.900	
3	Saldo rentelasten en rentebaten (saldo 1-2)		852.700
4	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-	
5	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	14.500	
6	De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	13.300	
7	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente (saldo 4+5+6)		-1.200
8	Rente over eigen vermogen	-	
9	Rente over voorzieningen	-	
10	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (saldo 3+7+8+9)		851.500
11	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		606.700
12	Renteresultaat op het taakveld treasury (saldo 10-11)		244.800
Omslagpercentage na toerekening*			0,19%
*De aan het taakveld toegerekende rente is voor 2027 berekend op 0,683 %. Dit percentage mag binnen een marge van 0,5 % worden afgerond (Commissie BBV) en komt neer op een bedrag van € 606.700. Na toerekening resteert er een omslagpercentage van 0,19 % wat na afronding 0,0% betreft.			

4.5 Bedrijfsvoering

Algemeen

De uitvoering en doorontwikkeling op het gebied van bedrijfsvoering van de organisatie is grotendeels ondergebracht bij het Servicecentrum MER (SC MER). De begroting 2027 van SC MER is reeds aan de raad verstrekt. In deze paragraaf worden daarom enkel de specifieke onderwerpen voor gemeente Maasgouw beschreven. Daarnaast wordt wel kort ingegaan op de ontwikkelingen op het gebied van efficiency door de samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering.

Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheid betreft het zichtbaar voldoen aan interne en externe wet- en regelgeving. Een onderdeel van rechtmatigheid betreft de financiële rechtmatigheid. Dit betreft de wet- en regelgeving die betrekking heeft op de baten, lasten en balansmutaties.

Vanaf het boekjaar 2023 stelt het college een rechtmatigheidsverantwoording op die integraal onderdeel uitmaakt van de jaarstukken. In de rechtmatigheidsverantwoording legt het college zelfstandig verantwoording af over de vraag of de inkomsten en uitgaven volgens de geldende wet- en regelgeving zijn tot stand gekomen. De uitgangspunten voor de controle op de rechtmatigheid zijn vastgelegd in het controleprotocol 2025-2028.

Via de periodieke interne controlerapportages wordt het managementteam geïnformeerd over de uitgevoerde interne controlewerkzaamheden en rechtmatigheidsbevindingen. Op basis van de bevindingen zullen acties uitgezet worden om deze bevindingen te mitigeren. De opvolging wordt periodiek in het managementteam besproken. De rapportages bieden voldoende basis ter onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording.

Organisatie

Organisatieontwikkeling

In 2026 zijn de organisatievisie, besturingsfilosofie en managementfilosofie herzien, zodat deze weer aansluiten bij de huidige opdracht die de gemeentelijke organisatie heeft. Basis van die opdracht ligt in de strategische visie en het coalitieprogramma 2026-2030, in combinatie met de externe ontwikkelingen die op ons afkomen, zoals de druk op de Algemene Uitkering en de krapte op de arbeidsmarkt. Bovendien is de organisatie gegroeid de afgelopen jaren, door de toenemende taken, en heeft ook dat gevraagd om goed naar de organisatiestructuur te kijken. In 2027 wordt gewerkt aan de implementatie van de nieuwe visie en organisatie-opgave. Hierbij krijgen onder andere het meer planmatig en procesmatig werken extra aandacht, wat de organisatie moet ondersteunen om nog meer vooruit te gaan kijken in totale samenhang van ontwikkelingen en minder reactief te handelen.

Een ander belangrijk aspect binnen de organisatieontwikkeling is het bestuurlijk ambtelijk samenspel (BAS) en daarmee de wijze waarop ambtenaren en collegeleden hun rol pakken. We zijn hier de afgelopen jaren mee gestart, om de bestuurskracht te verhogen en de ambtelijke adviesrol te versterken. Deels betreft dit een manier van werken, maar het heeft ook nadrukkelijk te maken met organisatiecultuur. Vandaar dat dit een onderwerp is dat aandacht nodig blijft hebben om verandering te realiseren. Het werken aan BAS is een noodzaak omdat we zien dat prioritering en keuzes maken steeds nadrukkelijker nodig gaan zijn.

Personeel

Cao-verhoging personeel

De huidige CAO 2025-2027 heeft een looptijd tot 1 april 2027. Momenteel is er nog geen nieuwe CAO afgesloten voor de periode na 1 april 2027. In deze begroting houden wij wel rekening met een CAO-stijging. In lijn met voorgaande jaren is in deze begroting rekening gehouden met een indexering van

de salarissen van 4%. Deze stijging is toegepast vanaf 1 april 2027. Zodra de nieuwe cao-gemeenten is vastgesteld zullen de financiële effecten berekend worden en verwerkt worden in het eerstvolgende P&C product.

Evaluatie functieboek

Het jaarlijkse functieonderhoud wordt gedaan om de waardering van die functies te evalueren waarvan we zien dat taken veranderd zijn. Zoals gebruikelijk worden de meerkosten in het lopende jaar verwerkt in de tweede programmarapportage 2026 en de lasten voor 2027 e.v. in de programmabegroting. Voor 2027 is er sprake van een structurele bijstelling van € 31.600.

Formatie

In het coalitieprogramma 2026-2030 is opgenomen dat de formatieomvang van de ambtelijke organisatie in de komende jaren niet wordt uitgebreid, tenzij sprake is van nieuwe taken die naar de gemeente komen en ook gepaard gaan met nieuwe financiële middelen om voor deze taken personeel te kunnen werven. Dit is ook als zodanig in deze programmabegroting verwerkt. Er is geen sprake van een uitbreiding van personeel. De huidige taken en ook de nieuwe taken worden uitgevoerd met de aanwezige formatie.

Taakstelling inhuur

In 2026 is het inhuurbudget gehalveerd naar € 230.000. In de P&C producten is verantwoording afgelegd over de realisatie van deze taakstelling. Hieruit is gebleken dat de taakstelling in 2026 niet is gerealiseerd. Op basis van de ervaringen is besloten om de oplegde taakstelling van € 230.000 te herzien. Het inhuurbudget wordt met structureel € 120.000 verhoogd. Dit betekent een uiteindelijke taakstelling van € 110.000 op het inhuurbudget. Periodiek wordt de uitputting van het inhuurbudget besproken in het managementteam. Via de P&C cyclus vindt verantwoording plaats.

Realistisch ramen salariskosten

Daarnaast wordt in 2027 nog een aanpassing gedaan aan het personeelsbudget, passend binnen de opdracht meer realistisch te begroten. De afgelopen jaren zijn de salariskosten in de begroting opgenomen door voor de totale formatie te rekenen met het maximum van de salarisschaal. We zien echter een verjonging van ons personeelsbestand door pensionering van medewerkers en het aannemen van jongere medewerkers. Dat heeft ertoe geleid dat het college de keuze heeft gemaakt in 2027 te begroten op het maximum van de salarisschaal minus één periodiek. Het verschil tussen beide systematieken bedraagt € 288.500.

Beheersing personeelsbudgetten en inhuur

Het bestuur en managementteam zal nadrukkelijker keuzes maken op basis van de focus die de strategische visie en het nieuwe coalitieakkoord heeft aangebracht. Dit betekent dat kritisch naar extra inzet gekeken zal worden en dat nieuwe ambities in beginsel vanuit de bestaande formatie opgepakt moeten worden.

Periodiek Arbeidsgezondheidskundig Onderzoek (PAGO)

Op grond van artikel 18 van de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) zijn werkgevers verplicht medewerkers een PAGO aan te bieden. Het doel hiervan is vroegtijdig signaleren en voorkomen van gezondheidsschade door werk gerelateerde risico's. Het PAGO is onderdeel van ons Arbobeleid, net als de Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E). Uit de RI&E blijkt dat het aanbieden van een PAGO hoge prioriteit heeft. Het PAGO vergroot de bewustzijn van medewerkers over hun fysieke en mentale gezondheid en biedt persoonlijk inzicht. Voor de werkgever betekent het voldoen aan de wettelijke zorgplicht en een gezonder werkklimaat. Ook levert het op groepsniveau waardevolle informatie over gezondheid, inzetbaarheid en benodigde preventieve maatregelen, dit kan bijdragen aan het verminderen van verzuim en bijbehorende kosten. In 2027 gaan we een PAGO aan de

medewerkers aanbieden. Het aanbieden van PAGO's wordt vanuit het Servicecentrum-MER centraal georganiseerd voor de MER-organisaties. Dit gebeurt in de vorm van het 'PAGO-kader MER-organisaties'. Hierin worden de algemene uitgangspunten beschreven. Om afspraken te maken met een aanbieder, wordt een gunningsprocedure doorlopen. Daarna zullen de PAGO's worden opengesteld voor de medewerkers.

Efficiency in de keten

In 2025 zijn de drie colleges samen met SC MER aan de slag gegaan met inventarisatie van mogelijke onderwerpen die efficiency in de samenwerking kunnen opleveren. In 2026 heeft uitwerking plaatsgevonden van deze onderwerpen. Welke onderwerpen dit zijn is met de raad gedeeld in een raadsinformatiebrief. Vooralsnog lijkt er nog geen kostenbesparing geëffectueerd te kunnen worden, maar wel kwaliteitsverbetering en verminderde kwetsbaarheid, bijvoorbeeld door samenwerking op het vlak van functioneel beheer van een aantal gemeentelijke applicaties. Ten tijde van het opstellen van de begroting zijn hier echter nog geen besluiten over genomen en kunnen eventuele financiële consequenties dan ook niet opgenomen worden.

Bedrijfscontinuïteitsmanagement

In 2026 is gewerkt aan een plan ten behoeve van het bedrijfscontinuïteitsmanagement van de vier MER-organisaties. Hierbij zijn de kritische bedrijfsprocessen in kaart gebracht en uitgewerkt op welke wijze deze gecontinueerd kunnen worden bij (langdurige) calamiteiten. Dit moet eind 2026 gereed zijn. Er is nog geen zicht op of dit extra kosten met zich mee zal brengen. Indien dat wel het geval is zullen deze op een later moment aan de raad voorgelegd worden, al dan niet via de programmarapportages.

4.6 Verbonden partijen

Inleiding

De verbonden partijen worden aangestuurd door een Algemeen en Dagelijks Bestuur waarin de gemeente Maasgouw wordt vertegenwoordigd door de leden van het college van B&W. Daarmee bevinden de collegeleden zich in een centrale positie om de verbonden partijen aan te sturen. Daarbij is de directe invloed het grootste in verbonden partijen die gevormd worden met een relatief klein aantal gemeenten zoals Servicecentrum MER en is de invloed minder in verbonden partijen die gevormd worden door een groot aantal gemeenten zoals Veiligheidsregio, Omnibuzz en BsGW.

Bij de sturing van verbonden partijen hebben het college van B&W en de gemeenteraad de volgende mogelijkheden (instrumenten):

- gemeentelijke vertegenwoordiging in (Dagelijks en/of Algemeen Bestuur van verbonden partijen (i.c. collegeleden));
- aanspreken van gemeentelijke vertegenwoordigers in besturen verbonden partijen (o.b.v. overleg in college- of commissievergaderingen);
- vaststellen van beleidsplannen en uitvoeringsprogramma's van verbonden partijen;
- indienen van zienswijze op (ontwerp-)begrotingen van verbonden partijen.

Om deze mogelijkheden te kunnen benutten, blijft het nodig dat college van B&W en gemeenteraad optimaal worden geïnformeerd vanuit de verbonden partijen en blijft het nodig om de inzet van het bovengenoemde instrumentarium procesmatig te organiseren.

Daarnaast zijn er ook verschillende samenwerkingen op contractbasis met de omringende gemeenten. Deze zijn niet opgenomen in deze paragraaf. In de paragraaf zijn wel 'deelnemingen' opgenomen. In deelnemingen is het bestuurlijk belang beperkt tot het stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA). Het financieel belang is beperkt tot de aanschafprijs van de aandelen. De gemeente is bij deelnemingen aandeelhouder. In het kader van de uitoefening van de publieke taak is Maasgouw aandeelhouder in een aantal privaatrechtelijke ondernemingen. Deze ondernemingen worden gedreven in de vorm van een NV of BV. Een deelneming als belegging, is volgens de Wet Fido niet toegestaan. Maar door aandelen te verkopen, hoger dan de boekwaarde (incidentele opbrengst) of jaarlijkse dividendinkomsten (structurele inkomsten), kan dit wel leiden tot inkomsten.

Als de gemeente een verbinding aangaat met andere rechtspersonen, komt dat altijd voort uit het publiek belang. Er zijn veel verbonden partijen met een eigen financiële en bestuurlijke betekenis. Als de raad hier inzicht in wil krijgen, moeten we de relatie tussen de verbonden partijen en het publiek belang in hoofdlijnen aangeven. Dat wordt in deze paragraaf beschreven.

Samenwerking met andere rechtspersonen kan op het gebied van gezamenlijke beleidsontwikkeling, als overlegplatform of voor uitvoerende taken. Voor de uitvoerende taken kunnen de andere rechtspersonen op hun beurt ook kiezen voor andere uitvoeringsorganisaties dan de verbonden partij.

Voordat er een samenwerking wordt aangaan of de samenwerking gecontinueerd wordt met verbonden partijen, is het belangrijk om te overwegen of:

- de taken door de verbonden partij doelmatig(er) uitgevoerd kunnen worden;
- de verbonden partij bij de taakuitvoering dezelfde resultaten voor ogen heeft als de gemeente;
- er inhoudelijk en financieel door de gemeente genoeg inzicht is in de taakuitvoering.

Overzicht verbonden partijen 2027

Gemeenschappelijke regelingen	
1.	Servicecentrum MER (SC MER)
2.	Veiligheidsregio Limburg Noord (VRLN)
3.	Westrom
4.	Reinigingsdienst Maasland (RD Maasland)
5.	Omnibuzz
6.	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
7.	Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML)
8.	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling sociaal domein Limburg Noord (MGR)
9.	Grenspark Maas-Swalm-Nette (MSN)
10.	Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg (RES NML)
11.	Anti discriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)
Vennootschappen en coöperaties	
1.	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML)
2.	NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
3.	Enexis Holding BV inclusief afwikkeling CSV Amsterdam BV
4.	Waterleiding Maatschappelijk Limburg NV (WML)
5.	Nazorg Limburg BV
Stichtingen en verenigingen	
1.	Ons Waardevol Cultuurlandschap Midden Limburg (Ons WCL)
2.	Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)
3.	Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders in Limburg (VEGAL)
Overige verbonden partijen	
1.	Samenwerking Midden-Limburg (SML)
2.	Keyport
3.	Euregio Rijn-Maas-Noord

A. Gemeenschappelijke regelingen

1. Servicecentrum MER (SC MER)		
Programma: 4 Zorg en gezondheid, 5 Ontwikkeling fysieke leefomgeving en 9 Financiën – overhead		
Vestigingsplaats	Statutair: Echt-Susteren. Fysieke huisvesting: Omgevingsdienst in Maasgouw, Sociaal domein in Echt-Susteren en Bedrijfsvoering in St. Odiliënberg.	
Deelnemers	Gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen.	
Openbaar belang	De Gemeenschappelijke Regeling MER (GR-MER) behartigt de gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen op de taakvelden Omgevingsdienst (OD) (sinds 1-9-2013) en Sociaal domein (SD) (sinds 1-1-2016). Op 1 juli 2017 zijn ook de bedrijfsvoeringstaken op de gebieden Personeel & Organisatie (HRM), Financiën, Digitale Informatie Voorziening (DIV) en Informatie & Automatisering (I&A) overgedragen. De MER-gemeenten beogen met de samenvoeging: • zo efficiënt mogelijk te werken; • afname van de kwetsbaarheid van de drie afzonderlijke gemeenten; • continuïteit in verbetering van de dienstverlening als eerste overheidsloket bij de taakvelden Omgevingsdienst en Sociaal domein. Door de schaalvoordelen van samenwerking te benutten zullen de toekomstbestendigheid van de organisaties van de gemeenten toe en worden op den duur besparingen bereikt.	
Bestuurlijk belang	De colleges van de deelnemende gemeenten vormen het algemeen bestuur. De samenstelling van het dagelijks bestuur wordt gevormd door een afvaardiging van de colleges. Per gemeente is er één afgevaardigde in het dagelijks bestuur vertegenwoordigd.	
Financieel belang	€ 11.535.200	
Financieel resultaat	€ 0	
Balans	1-1-2027	31-12-2027
Eigen vermogen	€ 130.700	€ 130.700
Vreemd vermogen	€ 8.459.300	€ 8.459.300
Risico's	De risico's spitsen zich hoofdzakelijk toe op drie categorieën: (1) personeel: kwalitatief en kwantitatief voldoende personeel in relatie tot de klantvraag en arbeidsmarkt. (2) Afhankelijkheden van derden: veranderende wet- en regelgeving en de steeds grotere afhankelijkheid van software en softwareleveranciers. En (3) het risico van beveiligingsincidenten. In de kaders risicomanagement is gekozen voor een weerstandsvermogen met de waardering 'voldoende'. Een uitkomst van 1,0 betekent dat de organisatie precies genoeg geld heeft om de risico's financieel af te dekken. Risico's t.o.v. weerstandsvermogen: De totale potentiële risico's zijn gekwantificeerd op € 787.500. Het weerstandsvermogen bedraagt € 280.700. De weerstandsratio komt uit op 0,36 en is ontoereikend. Er is geen noodzaak tot aanvulling vanwege de gemeentelijke garantstelling bij tekorten. Het tekort aan weerstandsvermogen bedraagt € 506.800. Het Maasgouwse gedeelte bedraagt afgerond 30% waardoor het gemeentelijke aandeel in het tekort € 152.000 zou bedragen.	

2. Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)		
Programma: 1 Samenwerking en algemeen bestuur en 4 Zorg en gezondheid		
Vestigingsplaats	Venlo	
Deelnemers	Gemeenten Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en Weert.	
Openbaar belang	De Veiligheidsregio Limburg-Noord heeft tot doel de behartiging van de belangen van de gemeente en hun ingezetenen op het gebied van: • brandweezorg; • geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen; • rampenbestrijding en crisisbeheersing; • het bevorderen van de multidisciplinaire uitvoering van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de bestrijding van zware ongevallen; • het bevorderen van een samenhangend integraal veiligheidsbeleid in de regio; • de publieke gezondheidszorg als bedoeld in de Wet publieke gezondheid (Wpg).	
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur zijn de burgemeesters van de gemeenten die aan de gemeenschappelijke regeling deelnemen. Daarnaast kent de gemeenschappelijke regeling twee bestuurscommissies: GGD en Veiligheid. Daarin vindt periodiek overleg plaats met de betreffende portefeuillehouders uit de aangesloten gemeenten. Beiden commissies zijn adviserend aan het Algemeen Bestuur. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit zeven personen, een voorzitter, drie leden uit de bestuurscommissie GGD en drie leden uit de bestuurscommissies veiligheid.	
Financieel belang	€ 3.484.600 (inclusief € 74.100 FLO)	
Financieel resultaat	€ 0	
Balans	1-1-2027	31-12-2027
Eigen vermogen	€ 9.465.000	€ 9.516.000
Vreemd vermogen	€ 45.739.000	€ 72.401.000
Risico's		
In 2025 is de nota risicomanagement en weerstandsvermogen geactualiseerd en vastgesteld door het Algemeen Bestuur (4 juli 2025). Gekoppeld aan deze actualisatie is bepaald een weerstandsvermogen ratio van 1 aan te houden, met een marge van 0,2 (zowel positief als negatief). In het kader van risicomanagement zijn risico's met meer dan € 100.000 impact op de benodigde weerstandscapaciteit, totaal € 2.435.000, meegenomen.		
Risico's t.o.v. weerstandsvermogen: Het beschikbare weerstandsvermogen bedraagt € 1.499.000. Bij een minimaal weerstandsvermogen ratio van 0,80 is het benodigde weerstandscapaciteit € 1.948.000. Het tekort bedraagt € 449.000. Het Maasgouws aandeel in een eventueel tekort wordt naar rato van de gemeentelijke bijdrage (4,5%) berekend en bedraagt € 20.200.		

3. Westrom		
Programma: 4 Zorg en gezondheid		
Vestigingsplaats	Roermond	
Deelnemers	Gemeenten Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Roermond.	
Openbaar belang	Westrom voert voor de vijf deelnemende gemeenten de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit. Sinds 1 januari 2025 is de uitvoering van de Wsw ondergebracht bij Doon Roermond B.V. Westrom vervult sindsdien uitsluitend de rol van formeel werkgever voor de Wsw-medewerkers. Per 1 januari 2026 is de gemeenschappelijke regeling omgevormd tot een bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO). De werkzaamheden zijn hierdoor hoofdzakelijk gericht op het werkgeverschap van de Wsw-doelgroep, de financiële en administratieve afwikkeling en het uitvoeren van de wettelijke werkgeversverplichtingen.	
Bestuurlijk belang	Per 1 januari 2026 is Westrom ingericht als een bedrijfsvoeringsorganisatie met één bestuur. De deelnemende gemeenten zijn vertegenwoordigd in het bestuur. De administratie en het financieel beheer worden uitgevoerd door Doon Roermond B.V.	
Financieel belang	€ 103.500	
Financieel resultaat	€ 0	
Balans	1-1-2027	31-12-2027
Eigen vermogen	€ 506.000	€ 102.000
Vreemd vermogen	€ 0	€ 0
Risico's	De financiële positie van Westrom wordt in belangrijke mate bepaald door de uitvoering van het formele werkgeverschap voor de Wsw-medewerkers. De uitvoering van de bedrijfsvoering is ondergebracht bij Doon Roermond B.V., waardoor Westrom voor de uitvoering afhankelijk is van deze organisatie. De belangrijkste risico's zijn: • Wijzigingen in het rijksbeleid en de bekostiging van de Wsw, waardoor de gemeentelijke bijdragen kunnen toenemen; • Hogere loon- en prijsontwikkelingen dan geraamd; • Het vervallen van de compensatieregeling voor transitievergoedingen voor grotere werkgevers; • Fiscale risico's op het gebied van btw en loonheffingen; • De verdere afbouw van het Wsw-bestand, waardoor de rijksbijdrage afneemt. Risico's t.o.v. weerstandsvermogen: De totale gekwantificeerde risico's bedragen naar verwachting circa € 0,7 miljoen. De beschikbare weerstandscapaciteit wordt op dit moment als toereikend beoordeeld om deze risico's op te vangen.	

4. Reinigingsdienst Maasland (RD Maasland)		
Programma: 6 Beheer openbare ruimte		
Vestigingsplaats	Haalen	
Deelnemers	Gemeenten Beesel, Echt-Susteren, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw en Roerdalen.	
Openbaar belang	Het vervullen van de zorgplicht van de lokale overheid ten aanzien van de inzameling van huishoudelijk afval en het vegen van straten en pleinen tegen de laagst mogelijke kosten met de meest optimale dienstverlening. Daarnaast het exploiteren van milieuparken in het kader van flankerend beleid op het gebied van huisvuilinzameling als gevolg van de gekozen methodiek volume/frequentie.	
Bestuurlijk belang	Openbaar lichaam, ingesteld bij gemeenschappelijke regeling. Het Algemeen Bestuur wordt gevormd door negen collegeleden van de deelnemende gemeenten. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit de door het Algemeen Bestuur benoemde voorzitter en tenminste twee leden.	
Financieel belang	€ 2.340.600	
Financieel resultaat	€ 0	
Balans	1-1-2027	31-12-2027
Eigen vermogen	€ 1.945.000	€ 1.659.000
Vreemd vermogen	€ 9.282.000	€ 11.222.000
Risico's	De algemene reserve en gevormde bestemmingsreserves bedragen € 1.659.000 en worden toereikend geacht om de geïnventariseerde risico's af te dekken. De meest majeure risico's zijn: - dienstenpakket Programma twee (vegen en kolkenzuigen) is relatief duur, uitbreiding is noodzakelijk; - extra (financiële) inspanningen benodigd om VANG-doelstellingen te halen; - leeftijdsopbouw personeel; - externe kostenstijgingen en inflatie; - kwetsbaarheid (digitaal) archief. De algemene reserve bedraagt ultimo 2025 € 580.000 en ligt daarmee boven het bestuurlijk vastgestelde minimumniveau van € 446.000. Risico's t.o.v. weerstandsvermogen: Het weerstandsvermogen is voldoende om de geïnventariseerde risico's op te vangen.	

5. Omnibuzz		
Programma: 2 Sociale kracht van gemeenschappen en 4 Zorg en gezondheid		
Vestigingsplaats	Sittard	
Deelnemers	Gemeenten Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittern, Heerlen, Horst aan de Maas, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Venray, Voerendaal en Weert.	
Openbaar belang	Een kwalitatief hoogwaardige en een zo doelmatig mogelijke gezamenlijke regie op en uitvoering van het aan de gemeenten opgedragen doelgroepenvervoer m.b.t. Wmo-, leerlingen- en Jeugdwetvervoer.	
Bestuurlijk belang	Openbaar lichaam, ingesteld bij gemeenschappelijke regeling. Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz wordt gevormd door collegeleden van de 30 deelnemende gemeenten. Het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door 7 wethouders.	
Financieel belang	€ 1.179.900	
Financieel resultaat	€ 0	
Balans	1-1-2027	31-12-2027
Eigen vermogen	€ 762.800	€ 756.800
Vreemd vermogen	€ 8.100.800	€ 8.889.700
Risico's	De vervoerskosten zijn afhankelijk van het daadwerkelijke vervoersvolume dat wordt afgenomen door de klanten uit de gemeente Maasgouw. Het betreft een open-eind regeling. De huidige weerstandscapaciteit bedraagt € 760.000 en valt hiermee binnen de vastgestelde minimumhoogte van de algemene reserve van € 550.000. Risico's t.o.v. weerstandsvermogen: Het weerstandsvermogen is voldoende om de geïnventariseerde risico's op te vangen.	

6. Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)		
Programma: 1 Samenwerking en algemeen bestuur, 6 Beheer openbare ruimte en 9 Financiën – algemene dekkingsmiddelen		
Vestigingsplaats	Roermond	
Deelnemers	Waterschap Limburg, gemeenten Venlo, Bergen, Nederweert, Beek, Beekdaelen, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Maastricht, Sittard-Geleen, Heerlen, Brunssum, Landgraaf, Simpelveld, Voerendaal, Stein, Beesel, Gennep, Gulpen-Wittem, Eijsden-Margraten, Weert, Valkenburg aan de Geul, Kerkrade, Vaals, Meerssen en Mook en Middelaar.	
Openbaar belang	Een zelfstandig samenwerkingsverband voor de heffing en inning van gemeentelijke belastingen en waterschapbelastingen en voor uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ).	
Bestuurlijk belang	Openbaar lichaam, ingesteld bij gemeenschappelijke regeling. Iedere gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur. De stemverhouding is gebaseerd op het aandeel van de deelnemer in de kosten van de regeling zoals die voortvloeit uit de begroting. Het Dagelijks bestuur bestaat uit 7 leden gekozen uit het Algemeen Bestuur.	
Financieel belang	€ 493.900	
Financieel resultaat	€ 0	
Balans	1-1-2027	31-12-2027
Eigen vermogen	€ 2.427.000	€ 2.905.000
Vreemd vermogen	€ 7.516.000	€ 7.227.000
Risico's	Begin 2026 is de risicoanalyse opnieuw uitgevoerd, waarbij de nog steeds relevante risico's zijn geactualiseerd dan wel aangepast naar de cijfers van de begroting 2027 en actuele wet- en regelgeving. De benodigde weerstands-capaciteit is berekend op € 1.190.000. Risico's t.o.v. weerstandsvermogen: Het aanwezige weerstandsvermogen vóór bestemming van het jaarrekeningresultaat 2025 bedraagt € 998.000. De ratio komt hiermee uit op 0,84 en wordt als matig gekwalificeerd. Deze ratio valt binnen de bandbreedte van 0,8 en 1,4 waardoor er geen aanleiding bestaat het weerstandsvermogen aan te passen.	

7. Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML) i.p.v. Regionale Uitvoeringsorganisatie Limburg-Noord (RUD Limburg Noord)		
Programma: 5 Ontwikkeling fysieke leefomgeving		
Vestigingsplaats	Venlo	
Deelnemers	Gemeenten Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray, Weert en Provincie Limburg.	
Openbaar belang	Het doel is: • een doelmatige en doeltreffende uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak op het gebied van het omgevingsrecht, en; • het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en geode omgevingskwaliteit in het werkgebied.	
Bestuurlijk belang	RUD Limburg-Noord is per 1 april 2026 getransformeerd van een netwerkorganisatie naar een robuuste omgevingsdienst op basis van een gemeenschappelijke regeling. De colleges van burgemeester en wethouders en Gedeputeerde Staten wijzen ieder een lid van het Algemeen Bestuur aan. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit de voorzitter en 4 andere leden, door en uit het Algemeen Bestuur aangewezen.	
Financieel belang	€ 1.003.700	
Financieel resultaat	€ 0	
Balans	1-1-2027	31-12-2027
Eigen vermogen	€ 1.513.000	€ 1.513.000
Vreemd vermogen	€ 2.335.000	€ 2.375.000
Risico's	De landelijke robuustheidscriteria voor omgevingsdiensten die per 1 april 2026 van kracht zijn, schrijven een weerstandsvermogen/ratio voor van minimaal 0,8 en een streefwaarde van 1,0. De meest recente risico-inventarisatie kent een verwachtingswaarde van € 1.040.000. De waarde van de beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 1.000.000. Risico's t.o.v. weerstandsvermogen: Het weerstandsvermogen/ratio bedraagt 0,96 en valt binnen het robuustheidscriteria waardoor er geen aanleiding bestaat het weerstandsvermogen aan te passen.	

8. Modulaire Gemeenschappelijke regeling sociaal domein Limburg Noord (MGR)		
Programma: 4 Zorg en gezondheid		
Vestigingsplaats	Venray	
Deelnemers	Gemeenten Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en Weert.	
Openbaar belang	Voor 14 gemeenten in de regio's Noord- en Midden-Limburg voert de MGR taken op terreinen binnen het sociaal domein uit binnen 2 modules. Module 1: initiële inkoop, contractering, contractbeheer, contractmanagement en datamanagement in het sociaal domein, te weten Jeugdhulp, Wmo en Participatie. Module 2: uitvoering geven aan de regionale samenwerking beschermd wonen (BW), maatschappelijke opvang (MO), bemoeizorg en preventie (B&P) door naast de taken uit module 1 ook beleidscoördinatie, toegangscoördinatie en het financieel beheer van de regionale begroting BW MO B&P uit te voeren.	
Bestuurlijk belang	De colleges van burgemeester en wethouders wijzen ieder een lid van het Algemeen Bestuur aan. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit de voorzitter en minimaal 2 andere leden, door en uit het Algemeen Bestuur aangewezen.	
Financieel belang	€ 291.200	
Financieel resultaat	€ 0	
Balans	1-1-2027	31-12-2027
Eigen vermogen	€ 0	€ 0
Vreemd vermogen	€ 6.593.000	€ 5.186.000
Risico's	De MGR verrekenend de totale kosten over de deelnemende gemeenten. Omdat er geen eigen vermogen aangehouden wordt, bestaat het risico dat er binnen de MGR geen dekking is voor tegenvallende resultaten, er is dus geen ruimte om zaken binnen haar eigen begroting op te vangen. Mochten er zich zaken voordoen die vooraf niet in te schatten zijn en dus niet ruimschoots van tevoren in de begroting zijn opgenomen dan zal de MGR vragen voor extra dekking aan de deelnemende gemeente. Risico's t.o.v. weerstandsvermogen: Totaal benodigd weerstandsvermogen € 1.705.000, met een deelnamepercentage van 3,20 bedraagt het risico € 54.600 (afgerond) voor Maasgouw.	

9. Grenspark Maas-Swalm-Nette (MSN)		
Programma: 1 Samenwerking en algemeen bestuur		
Vestigingsplaats	Roermond	
Deelnemers	Gemeenten Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond, Beesel, Venlo en het Duitse Naturpark Schwalm-Nette.	
Openbaar belang	Het Openbaar Lichaam is opgericht met het doel de grensoverschrijdende samenwerking te verbeteren. Het uiteindelijke doel is het realiseren van een regionale grensoverschrijdende identiteit, die gebaseerd is op de verscheidenheid van de natuur- en cultuurlandschappen binnen het Grenspark en het karakter van de mensen die hier leven. Eén van de belangrijkste doelen van de grensoverschrijdende samenwerking is het behoud en de ontwikkeling van de karakteristieke natuur en cultuurlandschappen. Door de samenwerking over de grens heen kan de regio zich beter en breder presenteren. Het presenteren en het verder verbeteren van de mogelijkheden tot recreatief gebruik van de gebieden aan weerszijde van de grens is een verder doel van de samenwerking. De basis voor het wekken van interesse voor dit waardevol grensgebied ligt in een afgestemde en uitgebreide promotie, marketing en communicatie. Het Grenspark voert daartoe projecten uit (veelal met EU-subsidies).	
Bestuurlijk belang	Openbaar Lichaam naar Nederlands recht (gebaseerd op de Wet gemeenschappelijke regelingen). Het lichaam heeft een Algemeen en Dagelijks Bestuur.	
Financieel belang	€ 3.200	
Financieel resultaat	€ 7.900 (2025)	
Balans	1-1-2025*	31-12-2025
Eigen vermogen	- € 40.200	€ 79.100
Vreemd vermogen	€ 187.200	€ 772.400
*laatst bekende balanscijfers		
Risico's		
Het financieel risico blijft beperkt tot de jaarlijkse bijdrage.		

10. Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg (RES NML)		
Programma: 5 Ontwikkeling fysieke leefomgeving		
Vestigingsplaats	Venlo	
Deelnemers	Provincie Limburg, Waterschap Limburg, gemeente Venlo (centrumgemeente), colleges van B&W van de gemeenten Mook en Middelaar, Bergen, Gennep, Venray, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Beesel, Roermond, Weert, Nederweert, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen en Leudal.	
Openbaar belang	Het faciliteren van de participanten in de uitvoering van het Klimaatakkoord. De centrumgemeente voert de volgende basistaken uit voor alle deelnemers: • Voorbereiden van de besluitvorming van de deelnemers over het vaststellen en herijken van de gezamenlijke strategische koers en ambities van de centrumregeling; • Voorbereiden van de besluitvorming van de deelnemers over het vaststellen van regionaal energiebeleid; • Monitoren van de voortgang van de gestelde doelen, welke door de deelnemers zijn vastgelegd in de eerste twee bullits genoemde beleidsdocumenten; • Opbouwen, bundelen en delen van kennis; • Voeren van bovenlokaal accountmanagement met strategische samenwerkingspartners; • Voeren van de financiële administratie en verantwoording, waaronder het beheer van de algemene reserve; • Opstellen van het werkprogramma voor de centrumregeling.	
Bestuurlijk belang	Ter uitvoering van de opgenomen basistaken (zie openbaar belang) verleent iedere deelnemer mandaat aan het college van de centrumgemeente Venlo. De deelnemende bestuursorganen behouden hun eigen bevoegdheden om het (energie)beleid vast te stellen en om besluiten te nemen.	
Financieel belang	€ 64.000	
Financieel resultaat	€ -	
Balans	1-1-2027*	31-12-2027
Eigen vermogen	Nog niet bepaald	Nog niet bepaald
Vreemd vermogen	Nog niet bepaald	Nog niet bepaald
*ten tijde van het samenstellen van onze begroting zijn de financiële prognoses over 2027 nog niet bekend.		
Risico's		
Het financieel risico blijft beperkt tot de jaarlijkse bijdrage.		

11. Anti discriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)		
Programma: 2 Sociale kracht en gemeenschappen		
Vestigingsplaats	Maastricht	
Deelnemers	Gemeenten Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Voerendaal en Weert.	
Openbaar belang	Het doel van deze regeling is het aan de inwoners van de deelnemende gemeenten bieden van toegang tot een anti discriminatievoorziening met de volgende taken: • Klachtmelding en klachtbehandeling; • Registratie, monitoring en (beleid)advisering; • Voorlichting en preventie.	
Bestuurlijk belang	Gemeente Maastricht treedt op als centrumgemeente voor de regio Zuid-Limburg en gemeente Roermond als centrumgemeente voor de regio Noord- en Midden-Limburg met betrekking tot de inhoud van deze regeling. ADV Limburg heeft een directeur-bestuurder en een Raad van Toezicht.	
Financieel belang	€ 15.000	
Financieel resultaat	€ -	
** ten tijde van het samenstellen van onze begroting zijn de financiële prognoses voor 2027 nog niet bekend.		
Balans	1-1-2027	31-12-2027
Eigen vermogen	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Vreemd vermogen	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Risico's		
Het financieel risico blijft beperkt tot de jaarlijkse bijdrage.		

B. Vennootschappen en coöperaties

1. Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML)		
Programma: 1 Samenwerking en algemeen bestuur, 7 Economische ontwikkelingen		
Vestigingsplaats	Roermond	
Deelnemers	Gemeente Roermond, Leudal, Echt-Susteren, Maasgouw en Roerdalen.	
Openbaar belang	OML is een onderneming (BV) die is opgericht door een aantal gemeenten in de regio Midden-Limburg. Doel is om namens de aandeelhoudende gemeenten het aanspreekpunt en Servicecentrum te zijn voor het bedrijfsleven. Getracht wordt om het vestigingsklimaat te verbeteren en de regionale economische structuur te versterken. Kerntaken: • locatie- en gebiedsontwikkeling waaronder herstructureringsprojecten en strategische verwervingen; • ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen; • acquisitie en sales; • advisering bij ruimtelijke-economische vraagstukken.	
Bestuurlijk belang	BV met de gemeenten als aandeelhouders en een Raad van Commissarissen.	
Financieel belang	De gemeente neemt deel in de vorm van aandelenkapitaal. Dit staat in verhouding tot het aantal inwoners. De deelname van Maasgouw is 533 aandelen tegen een aankoopwaarde van € 3.722 (= intrinsieke waarde ultimo 2008). Dit vertegenwoordigt een belang van ca. 14,4 %. De resterende aandeelhouders betreffen Echt-Susteren (725 aandelen), Leudal (799 aandelen), Roerdalen (463 aandelen), Roermond (1.180 aandelen).	
Financieel resultaat	€ 3.166.600 (2025)	
Balans	1-1-2025*	31-12-2025
Eigen vermogen	€ 27.516.400	€ 30.683.000
Vreemd vermogen	€ 5.185.100	€ 4.960.600
* ten tijde van het samenstellen van onze begroting zijn de financiële prognoses voor 2027 nog niet bekend.		
Risico's		
De deelnemende gemeenten staan samen garant voor de lening verstrekt door de Rabobank (borgstelling naar rato van aandelenbezit).		

2. NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)		
Programma: 9 Financiën – algemene dekkingsmiddelen		
Vestigingsplaats	Den Haag	
Deelnemers	Aandeelhouders	
Openbaar belang	De BNG is de bank van- en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Volgens de statuten is de BNG ‘bankier ten dienste van overheden’, zoals gemeenten, provincies, gemeenschappelijke regelingen, politieregio’s en met overheden verbonden instellingen en bedrijven op het terrein van volkshuisvesting, openbaar nut, onderwijs en gezondheidszorg. Door middel van zo goedkoop mogelijke financiële dienstverlening biedt de bank toegevoegde waarde aan haar aandeelhouders en de Nederlandse publiek sector.	
Bestuurlijk belang	Naamloze vennootschap met een Raad van Bestuur en een Raad van Commissarissen.	
Financieel belang	De gemeente Maasgouw bezit in totaal 72.150 aandelen met een balanswaarde van € 172.201 hetgeen neerkomt op een zeer beperkt belang. Ieder jaar wordt door de bank dividend uitgekeerd. In 2025 is er een bedrag aan dividend uitgekeerd van € 181.100. Dit betekent een bedrag van € 2,51 dividend per aandeel.	
Financieel resultaat	€ 172.000 (2025)	
Balans	1-1-2025*	31-12-2025
Eigen vermogen	€ 4.777 miljoen	€ 4.863 miljoen
Vreemd vermogen	€ 123.614 miljoen	€ 110.701 miljoen
* ten tijde van het samenstellen van onze begroting zijn de financiële prognoses voor 2027 nog niet bekend.		
Risico’s		
Er geen financieel risico behoudens de balanswaarde van de aandelen (€ 172.201), enkel indien de BNG liquideert.		

3. Enexis Holding BV		
Programma: 9 Financiën – algemene dekkingsmiddelen		
Vestigingsplaats	Den Bosch	
Deelnemers	Provincies en gemeenten	
Openbaar belang	Altijd en overal in het voorzieningengebied van Enexis kunnen beschikken over energie, tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven. Enexis beheert (via haar dochtervennootschap Enexis Netbeheer BV) het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ruim 2 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door ‘state of the art’-dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren. Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën: • Betrouwbare energievoorziening • Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld • Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten • Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren • Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen	
Bestuurlijk belang	Naamloze vennootschap met een Raad van Bestuur en een Raad van Commissarissen.	
Financieel belang	De gemeente Maasgouw bezit in totaal 0,59% van het aandelenkapitaal (885.600) aandelen met een balanswaarde van € 854.526 hetgeen neerkomt op een zeer beperkt belang. Ieder jaar wordt door de bank dividend uitgekeerd. Jaarlijks wordt dividend uitgekeerd. In 2025 is over het jaar 2024 een bedrag van € 752.800 aan dividend uitgekeerd, hetgeen neerkomt op € 0,85 per aandeel.	
Financieel resultaat	€ 400 miljoen (2025)	
Balans	1-1-2025*	31-12-2025
Eigen vermogen	€ 5.538 miljoen	€ 5.811 miljoen
Vreemd vermogen	€ 5.949 miljoen	€ 7.627 miljoen
* ten tijde van het samenstellen van onze begroting zijn de financiële prognoses voor 2027 nog niet bekend.		
Risico's	Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V.	

4. Waterleiding Maatschappij Limburg NV (WML)		
Programma: 6 Beheer openbare ruimte		
Vestigingsplaats	Maastricht	
Deelnemers	Provincie Limburg en alle 31 Limburgse gemeenten	
Openbaar belang	De kerntaak is het duurzaam en doelmatig leveren van leidingwater aan inwoners, bedrijven en (overheids-)instellingen in Limburg. Drinkwater van uitstekende kwaliteit, 24 uur per dag en met de juiste druk. WML stelt de openbare drinkwatervoorziening veilig, beschermt bronnen en stimuleert duurzaam gebruik van water.	
Bestuurlijk belang	Naamloze vennootschap met één statutair bestuurder en een Raad van Commissarissen.	
Financieel belang	Gemeente Maasgouw bezit 8 (van de 500) geplaatste aandelen met een balanswaarde van € 40.885. Dit betekent een zeer beperkt belang.	
Financieel resultaat	€ 20.467.000 (2025)	
Balans	1-1-2025*	31-12-2025
Eigen vermogen	€ 217.814.000	€ 236.571.000
Vreemd vermogen	€ 403.411.000	€ 438.418.000
* ten tijde van het samenstellen van onze begroting zijn de financiële prognoses voor 2027 nog niet bekend.		
Risico's		
Er geen financieel risico, met uitzondering van de balanswaarde van de aandelen (€ 40.885), enkel indien WML liquideert.		

5. Nazorg Limburg NV		
Programma: 6 Beheer openbare ruimte		
Vestigingsplaats	Maastricht	
Deelnemers	Alle 31 Limburgse gemeenten	
Openbaar belang	Het aanbrengen en in stand houden van een voldoende voorzieningenniveau op stortplaatsen voor afval na beëindiging van de exploitatie. Daarnaast het verwerven, vervreemden, huren, beheren en exploiteren van onroerende zaken die verband houden met en/of betrekking hebben op deze stortplaatsen. Bij het realiseren van het doel van de vennootschap kan onderscheid worden gemaakt tussen: • het aanbrengen van de voorzieningen; • het beheer van de aangebrachte voorzieningen; • het treffen van maatregelen om geconstateerde gebreken weg te nemen en het beheer van een nazorgfonds. De vennootschap heeft binnen het hiervoor aangegeven kader het doel deelnemen in, het voeren van het beheer over, het financieren van andere ondernemingen en vennootschappen met een soortgelijk of aanverwant doel en het stellen van zekerheid voor schulden van anderen en al hetgeen daarmee verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.	
Bestuurlijk belang	Naamloze vennootschap met een Algemene Vergadering van Aandeelhouders.	
Financieel belang	Het kapitaal is verdeeld in 27.640 aandelen van nominaal € 0,45 elk. De gemeente Maasgouw heeft 590 aandelen, dat betekent een belang van € 265. Alle aandelen luiden op naam. Aandeelbewijzen worden niet uitgegeven.	
Financieel resultaat	€ 663.000 (2025)	
Balans	1-1-2025*	31-12-2025
Eigen vermogen	€ 11.038.200	€ 11.701.300
Vreemd vermogen	€ 32.965.200	€ 32.281.100
* ten tijde van het samenstellen van onze begroting zijn de financiële prognoses voor 2027 nog niet bekend.		
Risico's		
Gezien het beperkte belang loopt de gemeente Maasgouw maar een zeer gering risico.		

C. Stichtingen en verenigingen

1. Ons Waardevol Cultuurlandschap Midden Limburg (Ons WCL)		
Programma: 5 Ontwikkeling fysieke leefomgeving		
Vestigingsplaats	Roermond	
Deelnemers	Gemeenten Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen en Roermond.	
Openbaar belang	De Stichting Ons WCL (Ons Waardevol Cultuur Landschap Midden-Limburg) heeft als doel: • Het adviseren, ondersteunen en aanjagen van projecten in het kader van inrichting en beheer van het werkgebied. Zowel aan subsidiegevers als aan de indieners van deze te subsidiëren projecten; • Het zelfstandig uitvoeren van projecten, maar ook het afmaken van lopende WCL-projecten; • Het in stand houden van een netwerk van organisaties, overheden en instellingen die werkzaam zijn in of belang hebben bij de inrichting en het beheer van het landelijk gebied.	
Bestuurlijk belang	Stichting	
Financieel belang	€ 39.500	
Financieel resultaat	€ 110.000 (2024)	
Balans	1-1-2024*	31-12-2024
Eigen vermogen	€ 382.000	€ 271.000
Vreemd vermogen	€ 227.000	€ 32.000
*laatst bekende balanscijfers		
Risico's		
Financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage.		

2. Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)		
Programma: 6 Beheer openbare ruimte		
Vestigingsplaats	Haalen	
Deelnemers	Alle Limburgse gemeenten m.u.v. Mook-Middelaar.	
Openbaar belang	Het behartigen van de belangen van de Limburgse gemeenten bij het verwerken van het huishoudelijk afval en gft. Tot de taken behoort ook advisering aan de gemeenten en het deelnemen aan netwerken.	
Bestuurlijk belang	De vereniging heeft een tweehoofdig dagelijks- en een zeven leden tellend Algemeen Bestuur. Het bestuur wordt ondersteund door een klein ambtelijk werkapparaat dat wordt betaald vanuit de contributie die de leden betalen. Dit apparaat werkt samen met een netwerk van deskundige ambtenaren uit diverse regio's in de provincie.	
Financieel belang	€ 7.300	
Financieel resultaat	€ 77.700 (2025)*	
Balans	1-1-2025*	31-12-2025
Eigen vermogen	€ 389.600	€ 508.000
Vreemd vermogen	€ 147.800	€ 269.600
* ten tijde van het samenstellen van onze begroting zijn de financiële prognoses voor 2027 nog niet bekend.		
Risico's		
Financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage.		

3. Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders in Limburg (VEGAL)		
Programma: 9 Financiën – algemene dekkingsmiddelen		
Vestigingsplaats	Venray	
Deelnemers	Alle 31 Limburgse gemeenten	
Openbaar belang	Het behartigen van de belangen van de Limburgse gemeenten die voortvloeien uit het aandeelhouderschap in Enexis Holding N.V. De VEGAL heeft een faciliterende en verbindende rol bij de informatieverstrekking van en naar Enexis Holding N.V.	
Bestuurlijk belang	Vereniging	
Financieel belang	€ 400	
Financieel resultaat	-/- € 800 (2025)*	
Balans	1-1-2025*	31-12-2025
Eigen vermogen	€ 13.100	€ 12.300
Vreemd vermogen	Niet van toepassing	Niet van toepassing
* ten tijde van het samenstellen van onze begroting zijn de financiële prognoses voor 2027 nog niet bekend.		
Risico's		
Financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage.		

D. Overige verbonden partijen

1. Samenwerking Midden Limburg (SML)		
Programma: 1 Samenwerking en algemeen bestuur		
Vestigingsplaats	Roermond	
Deelnemers	Zeven gemeenten Midden-Limburg (Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond, Nederweert, Weert).	
Openbaar belang	Het doelgericht samenwerken van de zeven gemeenten door middel van een netwerkstructuur die voor bundeling en coördinatie zorgt door een gezamenlijke aanpak van regionale en bovenregionale uitdagingen.	
Bestuurlijk belang	Netwerkberaad SML (i.c. bestuurlijke vertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten) en bestuurlijke overleggen per SML-werkveld. Het betreft op dit moment de werkvelden - ruimte, - wonen, - mobiliteit en - economie, recreatie en toerisme.	
Financieel belang	€ 21.800	
Financieel resultaat	Niet van toepassing	
Balans	1-1-2027	31-12-2027
Eigen vermogen	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Vreemd vermogen	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Risico's		
Financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage.		

2. Keyport		
Programma: 7 Economische ontwikkelingen		
Vestigingsplaats	Weert	
Deelnemers	6 Midden-Limburgse gemeenten (Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond, Nederweert, Weert) en de Brabantse gemeente Cranendonck. Regionale ondernemers en onderwijspartijen. Aantal inwoners: ca. 231.400	
Openbaar belang	Samenwerking met ondernemers en onderwijspartijen. Deze triple helix samenwerking is gefocust op de regionale opgaven in het regionaal economisch profiel van Midden-Limburg vastgelegd in het routeplan 2025-2028.	
Bestuurlijk belang	Algemeen Bestuur, bestaande uit vertegenwoordigers van (1) deelnemende gemeenten, (2) het regionale onderwijs en (3) het regionale ondernemersveld. Een delegatie van het Algemeen Bestuur vormt het Dagelijks Bestuur.	
Financieel belang	€ 64.000	
Financieel resultaat	Niet van toepassing	
Balans	1-1-2027	31-12-2027
Eigen vermogen	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Vreemd vermogen	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Risico's		
Financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage.		

3. Euregio Rijn-Maas-Noord		
Programma: 1 Samenwerking en algemeen bestuur		
Vestigingsplaats	Mönchengladbach	
Deelnemers	Gemeente Beekdaalen, Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Nederweert, Maasgouw, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Sittard-Geleen, Venlo, Venray en MKB Limburg. Landeshauptstadt Düsseldorf, Mönchengladbach, Krefeld, het zuidelijk deel van de Kreis Kleve, de gemeenten Brüggen, Niederkrüchten, Straelen, Geldern, Schwalmthal, Nettetal, Wassenberg, Selfkant en Wegberg, Kreis Heinsberg, de Kreis Viersen, de Rhein-Kreis Neuss, de Industrie- und Handelskammer Mittlerer Niederrhein Krefeld-Mönchengladbach-Neuss en de Niederrheinische Industrie- und Handelskammer in Duisburg.	
Openbaar belang	De Euregio Rijn-Maas-Noord zet zich in voor de Europese integratie voor ongeveer 2 miljoen burgers in dit gebied. Ze wil het wederzijds begrip van de Nederlandse -en Duitse inwoners van de Euregio versterken, de contacten verdiepen en samenwerking stimuleren. De Europese Unie, de deelstaat Nordrhein-Westfalen en de Nederlandse regering ondersteunen dit plan. Dit doen zij door verschillende subsidieregelingen. Euregio Rijn-Maas-Noord coördineert de toekenning van Interreg-middelen in de betreffende grensregio en beschikt daardoor over middelen voor de subsidiëring van Duits-Nederlandse projecten. In de Euregiovisie '2030- Thuis in Europa' zijn 6 speerpunten benoemd: 1. Wij helpen je de grens over. Een Europa dat dicht bij haar burgers staat. 2. Wij gaan voor jouw toekomst. Een verenigd en vreedzaam Europa. 3. Wij planten 10 miljoen bomen. Een Europa zonder Co2. 4. Wij zijn altijd mobiel en bereikbaar. Een verbonden Europa. 5. Wij werken aan grensverleggende banen. Een intelligent Europa. 6. Wij spreken dezelfde taal. Een sociaal Europa. Vanuit de kracht en behoeften van Maasgouw de samenwerking aangaan met partners binnen en buiten de gemeentegrenzen, is een belangrijke sleutel tot een sterker Maasgouw. Het grensoverschrijdende aspect van deze ontwikkelstrategie is een kansrijke en uitdagende opgave.	
Bestuurlijk belang	De Euregio Rijn-Maas-Noord is een publiekrechtelijk openbaar lichaam naar Duits recht met een Algemeen -en Dagelijks bestuur.	
Financieel belang	€ 10.500	
Financieel resultaat*	€ 21.000 (2025)	
Balans	1-1-2025*	31-12-2025
Eigen vermogen	€ 361.800	€ 382.700
Vreemd vermogen	Niet bekend	Niet bekend
* ten tijde van het samenstellen van onze begroting zijn de financiële prognoses voor 2027 nog niet bekend.		
Risico's		
Financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage.		

4.7 Grondbeleid

In deze paragraaf worden de volgende aspecten van het grondbeleid nader beschouwd:

- Visie op grondbeleid
- Plancapaciteit (en Woondeal Limburg)
- Bouwgronden in exploitatie
- Strategische gronden
- Gebiedsontwikkelingen
- Risico's plannen en reservepositie

Visie grondbeleid

Nota grondbeleid

De aangepaste versie van de Nota grondbeleid voor de periode 2024-2027 en de grondprijzen nota 2026-2027 zijn in februari 2026 door de raad vastgesteld. In deze nota zijn de kaders van het grondbeleid vastgelegd. Deze kaders zijn voornamelijk gebaseerd op de toekomstvisie van het ruimtelijk beleid, de evaluatie van het grondbeleid in de periode 2016-2022, de huidige economische omstandigheden en nieuwe wet- en regelgeving, waaronder de Omgevingswet en het Didam-arrest.

Uitgangspunten van de nota grondbeleid

In de nota zijn de uitgangspunten voor het beleid, de procedures, de uitvoering en de beheersing van de grondexploitatie opgenomen.

De (voor de begroting) relevante uitgangspunten zijn:

- Faciliterende rol
De gemeente heeft gekozen voor een overwegend faciliterend grondbeleid. Bij faciliterend grondbeleid wordt de ontwikkeling aan de markt overgelaten, maar door samenwerkingsovereenkomsten met marktpartijen probeert de gemeente sturing te geven. Is er sprake van samenwerkingsovereenkomsten, dan liggen de (financiële) risico's in de meeste gevallen bij de marktpartijen. De mogelijkheid bestaat om situationeel een actief grondbeleid te voeren, mits het financiële risico aanvaardbaar is. In geval van publiek-private samenwerking zal per plan worden beoordeeld welke vorm van samenwerking wordt aangegaan. Bij deze beoordeling spelen de volgende aspecten een belangrijke rol:
 - de grondpositie die de gemeente heeft;
 - de risico's die de gemeente mogelijk loopt;
 - de complexiteit van het plan.
- Voldoende invloed op gewenste ruimtelijke ontwikkelingen.

In de nota grondbeleid komen alle facetten van de grondexploitatie aan de orde. Door deze nota heeft de gemeente voldoende invloed op de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen.

Coalitieakkoord 2026-2030

Op basis van het coalitieakkoord 2026-2030 bestaat de mogelijkheid om situationeel een actief grondbeleid te voeren, mits het financiële risico aanvaardbaar is. Dat wil zeggen dat de gemeente per initiatief aangeeft welke rol zij vervult in het grondbeleid.

Financiële Kaders en beheersingsmaatregelen

Afhankelijk van de situatie dan wel eigen of geen grondposities, middelen, risico's, gewenste lokale ontwikkelingen kan de gemeente per casus inspelen op de gewenste positie. De in de nota grondbeleid opgenomen uitgangspunten zijn daarbij de basis. Hierna volgen de kaders en beheersmaatregelen van planning & control en risicomanagement.

Grondnota is uitgangspunt

De visie en beleidsvoornemens zoals vastgelegd in de nota grondbeleid zijn de basis voor de beheersing van de grondexploitaties.

Grondexploitatieopzet vastgesteld door de gemeenteraad bij ontwikkeling eigen plannen

De eigen gemeentelijke plannen doorlopen een aantal fasen. Nadat een plan de initiatieffase en vervolgens de definitiefase doorlopen heeft, wordt de exploitatieopzet voorgelegd aan de raad ter vaststelling. De vastgestelde exploitatieopzet is het kader voor de uitvoering en realisatie van het Omgevingsplan (of BOPA). Voor inzicht in de plannen worden extracomptabel exploitatieoverzichten per plan bijgehouden. De verwachte resultaten zijn hierin zichtbaar. Deze exploitatieoverzichten en de exploitatieopzetten worden elk jaar geactualiseerd bij het opstellen van de jaarrekening en de begroting. De jaarrekening geeft een totaaloverzicht van de boekwaarden, de verwachte resultaten en risico's. De begroting geeft de verwachting weer.

Risicomanagement

In februari 2025 is de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2025 vastgesteld. De grondexploitaties zijn onderdeel van het risicomanagement, zowel de eigen grondexploitaties als de projecten waarvoor exploitatieovereenkomsten zijn afgesloten met ontwikkelaars.

In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat op dit moment sprake is van een gering risicoprofiel, mede vanwege het overwegend faciliterende/passieve grondbeleid van de gemeente.

Wet- en regelgeving

Ten aanzien van de verslaggeving van de grondexploitaties geeft het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten voorschriften. Op basis van wet- en regelgeving is het volgende van belang:

Voorzieningen en verwachte tekorten

Voor tegenvallers die kunnen worden gekwantificeerd dienen voorzieningen te worden gevormd. Een voorbeeld hiervan is een voorzieningen ter dekking van de (verwachte) tekorten in grondexploitaties (Nautische Boulevard).

Rentetoerekening

Op basis van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) vindt de rentetoerekening plaats op basis van de reguliere omslagrente. De omslagrente voor gemeente Maasgouw is in de begroting 2027 0,5%.

Vennootschapsbelasting (Vpb)-plicht

De EU heeft de Nederlandse overheid opgelegd dat onder meer gemeenten per 1 januari 2016 Vpb-plichtig worden voor een aantal taken. Dit betreft taken van de gemeente waarvoor zij een materiële onderneming zijn en er geen objectieve vrijstelling van toepassing is. Met name de gemeentelijke grondexploitaties verdienen in dit kader bijzondere aandacht.

Uit de analyses blijkt dat het cluster grondexploitatie niet voldoet aan de ondernemingstoets. Vanaf 2019 hoeft Gemeente Maasgouw geen aangifte vennootschapsbelasting meer te doen, omdat cluster grondexploitatie niet VPB-plichtig is. De ontwikkelingen binnen het cluster grondexploitatie worden intern gemonitord om zodoende bij een mogelijke toekomstige Vpb-plicht tijdig actie te ondernemen. Mocht op een later moment blijken dat activiteiten van de gemeente toch leiden tot verschuldigde vennootschapsbelasting, dan heeft de gemeente de plicht om alsnog aangifte te doen voor de vennootschapsbelasting.

In 2026 heeft opnieuw een fiscale beoordeling van de grondexploitaties plaatsgevonden voor de jaarstukken 2025. Er is wederom vastgesteld dat het cluster grondexploitatie niet voldoet aan de ondernemingstoets en daarom niet vpb-plichtig is.

Plancapaciteit

De Woondeal Limburg is in maart 2023 ondertekend door minister Hugo de Jonge (minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening) en de diverse betrokken partijen, waaronder de gemeente Maasgouw. In de Woondeal staat dat er in Limburg 29.550 woningen bij komen, waarvan het grootste deel in de sociale huur, de midden-huur en de betaalbare koop. De ambitie is om 20.000 extra nieuwe woningen te realiseren.

De afspraak is dat 2/3e van de nieuwe woningen betaalbaar is. Betaalbare woningen zijn met ingang van 1 januari 2026 alle woningen met een sociale huur tot € 932,93 per maand kale huur, midden-huur tot € 1.228,07 per maand kale huur en koopprijs tot € 420.000. Deze bedragen worden jaarlijks geïndexeerd op basis van CPI (consumentenprijsindexcijfer).

Daarnaast dient in de woningvoorraad gestreefd te worden naar 30% sociale huur. De gemeente Maasgouw maakt samen met Nederweert, Weert, Leudal, Roermond, Roerdalen en Echt-Susteren onderdeel uit van Midden-Limburg. Binnen de regio Midden-Limburg bestaat een bruto woningbouw-opgave van 10.350 woningen in de periode van 2022 t/m 2030. De gemeenten binnen de regio werken samen met de woningcorporaties en marktpartijen aan deze opgave.

In het coalitieakkoord 2026-2030 is vermeld dat er in Maasgouw 500 woningen worden gerealiseerd periode 2026-2030 in samenwerking met woningcorporaties, projectontwikkelaars, eigenaren en andere betrokken partijen. De behoefte aan een uitbreiding van de woningvoorraad is vooral gericht op de betaalbare koop- en huursegmenten.

In de Woondeal Limburg heeft Maasgouw de ambitie uitgesproken om in de periode 2022-2030 bijna 800 woningen te bouwen. In 2022-2025 zijn er 296 woningen gerealiseerd. Voor de periode 2026-2030 spannen we ons in om de resterende 504 woningen te realiseren, wat aansluit bij de ambitie van 500 woningen in het coalitieakkoord. De plancapaciteit (per 1 juli 2026) is 669 woningen voor de periode tot en met 2036, waarvan 267 (50%) harde plannen. Dit is nog niet toereikend om volledig aan deze opgave te voldoen. Er zijn aanvullende plannen voor 222 woningen in ontwikkeling, maar het is nog niet helder of en zo ja wanneer deze tot uitvoering kunnen komen. Er zijn diverse grondexploitaties/ bouwplannen in voorbereiding. Zodra hier meer duidelijkheid over is, wordt dit voorgelegd aan de raad en worden de aantallen met harde plannen hoger.

Bouwgronden in exploitatie

Totaaloverzicht grondexploitatie

De volgende bouwgronden (bestemmingsplannen) heeft de gemeente in exploitatie:

- Linne Zuidoost (gemengd project);
- Nautische Boulevard Wessem;
- Parkeerterrein Wessem.

In het onderstaande overzicht zijn de plannen met financiële gegevens opgenomen met de daarbij behorende raming van de looptijd. De verwachting is dat de boekwaarden en de nog te maken kosten in totaliteit kunnen worden gedekt door de opbrengst van grondverkoop.

(bedragen in €)				
Bouwgronden in exploitatie	Boekwaarde 1-1-2026	Nog te realiseren lasten	Nog te realiseren baten	Totaal geraamd resultaat
Linne Zuidoost	-236.200	156.700	0	250.000
Nautische Boulevard	1.264.400	577.952	882.362	-480.000
Nautische Boulevard - voorziening	-480.000	0	0	0
Parkeerterrein Wessem	0	127.200	316.200	189.000
Totaal	548.200	861.852	1.198.562	-41.000
	Looptijd	Tussentijdse winstneming t/m 2025	Nog te realiseren winst	
Linne Zuidoost	2027	170.500	79.500	
Nautische Boulevard	2027	0	0	
Parkeerterrein Wessem	2027	0	189.000	
Totaal		170.500	268.500	

Onderstaand worden de grondexploitaties individueel toegelicht.

Linne Zuidoost

De planologische basis voor de woningbouwontwikkeling en realisatie van een sportveldencomplex in Linne op deze locatie ligt in het bestemmingsplan 'Linne Zuidoost', zoals dat op 28 oktober 2010 is vastgesteld. Op basis van het op 16 april 2024 vastgestelde bestemmingsplan 'Linne Zuidoost 2023' wordt voorzien in de bouw van maximaal 256 woningen en aanleg van bijbehorende openbare ruimte. De woningen variëren van bouwkvavels in de vrije sector tot geschakelde woningen, ruime half vrijstaande en vrijstaande woningen, patio-woningen, semibungalows en appartementen.

Gelijktijdig met de vaststelling van het bestemmingsplan heeft de gemeenteraad ook het exploitatieplan 'Linne Zuidoost' vastgesteld. Het exploitatieplan 'Linne Zuidoost' kent de functie van publiekrechtelijk kostenverhaal en bevat publiekrechtelijke regels over onderdelen van de wijze van uitvoering van de locatie (bijvoorbeeld fasering).

Het project Linne Zuidoost is een zogenaamd gemengd project. Dit wil zeggen dat de gemeente zowel een actief als een faciliterend grondbeleid voert. Het merendeel van de gronden is in het bezit van projectontwikkelaars.

Fase 4A van het plan is (deels) gereed. In deze fase zijn reguliere woningen gebouwd. Medio 2026 wordt verdergegaan met fase 4A (4 woningen) en gestart met fase 4B (11 woningen). Dit zijn de laatste woningen in het bestemmingsplan 'Linne Zuidoost'. Verwachting is dat in 2027 alle bouwvergunningen worden aangevraagd. De bouw van woningen en het bouwrijp maken van de openbare ruimte kunnen mogelijk nog tot in 2028 plaatsvinden.

In 2027 zullen alle bouwvergunningen worden aangevraagd. De bouw van woningen en het bouwrijp maken van de openbare ruimte start in 2027, maar kunnen mogelijk nog tot in 2028 doorlopen.

Op grond van de verslaggevingsvoorschriften (BBV) is het project Linne Zuidoost administratief gesplitst. Voor het deel waarbij de gemeente een actief grondbeleid voert, worden de betreffende kosten en opbrengsten in de balans verantwoord als onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie. De in het kader van faciliterend grondbeleid te verhalen kosten en te ontvangen exploitatiebijdragen worden separaat op de balans verantwoord.

Inmiddels zijn alle gemeentelijke gronden verkocht. Uit de gemeentelijke grondexploitatie blijkt dat het plan naar verwachting wordt afgesloten met een positief resultaat van € 250.100. Tot en met

2025 zijn tussentijds winsten verantwoord voor een totaalbedrag van € 170.500. De resterende winsten worden in de jaarrekening verantwoord naar rato van de realisatie van de kosten.

Nautische Boulevard

Op 6 juni 2019 heeft de raad ingestemd met de exploitatieopzet Nautische Boulevard. De Nautische Boulevard is de doorontwikkeling van de Prins Mauritshaven in Wessem naar een 'one stop shop' voor de watersport.

De gebiedsontwikkeling is in samenwerking met Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML) uitgewerkt in een businesscase en een grondexploitatie. De businesscase kent een onrendabele top van € 1,1 miljoen. Deze onrendabele top wordt voor maximaal 50% gesubsidieerd door de Provincie Limburg, onder de voorwaarde dat het plangebied nautisch verkleurd. Het resterende deel van de onrendabele top komt voor rekening van de gemeente Maasgouw.

In 2025 is het bestemmingsplan Voorterrein Nautische Boulevard en het bestemmingsplan Maasdijk 3 vastgesteld door de raad. Met het vaststellen van deze bestemmingsplannen is invulling gegeven aan de planologische transformatie om het gebied om te vormen naar nautische bedrijvigheid voor de pleziervaart waarmee een bijdrage wordt geleverd om te Maasplassen te laten uitgroeien tot topwaterrecreatiegebied. Er is geen beroep ingesteld tegen deze twee bestemmingsplannen waarmee deze onherroepelijk zijn.

In de eerste helft van 2024 is een uitgebreide selectieprocedure doorlopen om een partner te selecteren om samen de planvorming voor het voorterrein van de Nautische Boulevard uit te werken. Momenteel wordt gewerkt aan het vaststellen van de afspraken in een overeenkomst om zodoende te komen tot een ontwikkelovereenkomst. Mocht dit niet lukken dan zal een nieuwe selectieprocedure aan de orde zijn.

Eind 2025 is de grondexploitatie herzien. Volgens de geactualiseerde grondexploitatie sluit het project af met een tekort van € 960.000. Dit tekort wordt voor 50% gedekt door een provinciale subsidie (tot een maximum van € 550.000). Het gemeentelijk aandeel (€ 480.000) in het geraamde tekort is op grond van de verslaggevingsvoorschriften verantwoord in een voorziening.

Parkeerterrein Wessem

Op 2 juni 2026 heeft de raad ingestemd met de exploitatieopzet Parkeerterrein Wessem. Het voormalige parkeerterrein Maasdijk is eigendom van de gemeente Maasgouw. Het parkeerterrein ligt in de nabijheid van de Nautische Boulevard. Inmiddels is het nieuwe bestemmingsplan vastgesteld, de parkeerplaats onttrokken aan de openbaarheid en zijn de werkzaamheden voor het bouwrijp maken gestart (in 2026). De werkzaamheden worden grotendeels afgerond in 2026, waarna verkoop in 2027 wordt verwacht. De verkoop van de parkeerplaats is onderdeel van de verkoop van het Voorterrein van de GREX Nautische Boulevard en er gelden daarom dezelfde voorwaarden en uitgangspunten. De overeenkomsten met de ontwikkelaar zijn nog niet gesloten waardoor er nog geen contractuele zekerheid is ten aanzien van de geraamde grondopbrengsten.

Om financiële en juridische kaders helder te houden, is ervoor gekozen de ontwikkeling van dit terrein separaat te positioneren en hiervoor een afzonderlijke grondexploitatie te openen.

Strategische gronden

Er is een aantal strategische gronden in bezit om in de toekomst bijvoorbeeld woningbouw op te laten plaatsvinden of groene verbindingzones te creëren.

De volgende strategische gronden zijn in het bezit met op dit moment bestemming groen:

- Rector Driessenstraat Heel; Momenteel wordt samen met een woningbouwcorporatie onderzocht of de bouw van zeven grondgebonden huurwoningen voor de doelgroep senioren financieel haalbaar is.
- De Sleije Heel; Het perceel ligt binnen de begrenzing van het project 'Winkelhart Heel'. Als dat project tot uitvoering komt, zal de kavel in die planontwikkeling worden ingebracht.
- Reutsdael Heel, tweede fase; er wordt onderzocht of de bouw van een aantal huurwoningen hier financieel haalbaar is.

De volgende strategische gronden zijn in bezit en afgewaardeerd tot agrarische grondwaarde (van het moment van aankoop):

- Heuvelstraat Maasbracht; In het plan van aanpak 'Woonwagen- en standplaatsenbeleid' is dit gebied als zoekgebied opgenomen voor de realisatie van aantal nieuwe woonwagenstandplaatsen. De onderzoeken die moeten uitwijzen of dit haalbaar is, zijn opgestart. Zodra de businesscase is uitgewerkt wordt dit ter besluitvorming aan de Raad voorgelegd.
- Perceel Panheelderweg te Wessem; het perceel, met nu nog agrarische bestemming, is aangekocht ter uitbreiding en versterking van groen, natuur en landschap. Daarmee kan een groenverbinding wordt gerealiseerd tussen enerzijds de kern Wessem, het natuurgebied Meggelveld in Thorn en anderzijds de waterplassen rondom Panheel (St. Antoniusplas, Leerke Ven en Polderveld).

De volgende strategische gronden zijn in bezit met bestemming maatschappelijk:

- Thornerweg 2- 2a te Wessem; het perceel is in 2025 aangekocht door Gemeente Maasgouw. Er wordt gestart met het opstellen van een stedenbouwkundige visie voor het perceel en de omgeving. Het perceel biedt kansen voor onderwijs en woningbouw. In deze visie wordt beschreven hoe de toekomstige inrichting van het gebied eruit kan zien, met aandacht voor de combinatie van onderwijsvoorziening, woningbouw en groenbehoud in samenhang met het MultiFunctioneel Centrum (MFC).

Gebiedsontwikkelingen

De gemeente heeft een faciliterende rol bij de volgende gebiedsontwikkelingen:

- Linne Zuidoost (gemengd project);
- Krijtenberg Beegden;
- Sleydal Heel;
- Sint Anna terrein Heel.

Linne Zuidoost

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het onderdeel "Bouwgronden in exploitatie".

Krijtenberg Beegden

De gemeente ontvangt van elke verkochte m² grond door de projectontwikkelaar een bijdrage van € 7. Ontvangsten worden aan de reserve Ontwikkelbedrijf toegevoegd.

De ontwikkeling van het plangebied loopt gestaag door: in 2021 zijn er 5 projectwoningen opgeleverd en is het deel van de infrastructuur dat al gereed is door de projectontwikkelaar overgedragen aan de gemeente. Op 19 december 2023 is het bestemmingsplan dat de laatste vijf bouwtitels planologisch mogelijk moet maken door de gemeenteraad vastgesteld. Afronding van het totale project wordt verwacht rond 2027.

Sleydal Heel

De gemeente ontvangt van elke verkochte m² grond een bijdrage voor bovenwijkse voorzieningen. Ontvangsten worden aan de reserve Ontwikkelbedrijf toegevoegd. De oude exploitatie Sleydal Heel is in 2024 nagenoeg afgerond. Er is nog een aanvullende fase 5 in voorbereiding, waarvan het bestemmingsplan in 2026 is vastgesteld door de Raad.

Sint Anna terrein Heel

De gemeente ontvangt van elke verkochte m² grond door de projectontwikkelaar een bijdrage van € 7. Ontvangsten worden aan de Bestemmingsreserve ontwikkelbedrijf toegevoegd.

In 2027 worden in het Woon-zorgcluster Heel belangrijke stappen gezet: de woonwijk Kasteel dal zuid wordt afgerond met 15 nieuwe woningen, de openbare ruimte en wegen worden verbeterd en voorzien van nieuwe verlichting. Er is een provinciale KLC-subsidie toegekend en in 2027 volgt een eindrapportage en vaststellingsverzoek.

Risico's plannen en reservepositie

Risico's

Het volgende risico wordt bij de grondexploitatie onderkend:

- Netwerkgestieg;
- Stikstof;
- Spuitzones.

Deze risico's zijn uitgewerkt onder hoofdstuk 4.2 paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in deze begroting.

Bestemmingsreserve ontwikkelingsbedrijf

De reserve vormt het weerstandsvermogen voor financiële risico's die voortvloeien uit de grondexploitaties en ruimtelijk-fysieke projecten. De omvang van de Bestemmingsreserve ontwikkelingsbedrijf wordt afgezet tegen de risico's en te vormen buffers om te kunnen beoordelen of de aanwezige weerstandsbuifer voldoende van omvang is om niet voorziene tegenvallers op te vangen. De reserve wordt gevoed door voordelen op bouwgrondexploitaties en verkoop van onroerend goed.

Zoals vermeld in de Nota Reserves en voorzieningen 2025-2028 bedraagt het plafond van de Bestemmingsreserve ontwikkelingsbedrijf € 500.000. Overtoollige middelen worden overgeheveld naar de algemene reserve. Mocht door onvoorziene omstandigheden de omvang van de Reserve ontwikkelingsbedrijf op enig moment van onvoldoende omvang zijn om de onderkende risico's af te dekken, dan zal een gemotiveerd voorstel aan de raad worden voorgelegd om een deel van de algemene reserve terug te laten vloeien naar de Reserve ontwikkelingsbedrijf.

Per 1 januari 2026 bedraagt de omvang van de bestemmingsreserve ontwikkelingsbedrijf € 386.400. Op basis van een risicoanalyse is ingeschat dat de reserve Ontwikkelingsbedrijf per 1 januari 2026 van voldoende omvang is.

Bestemmingsreserve strategisch investeringsfonds

Doelstelling van de bestemmingsreserve is om waar mogelijk strategische aankopen te verrichten. De bestemmingsreserve kan worden ingezet voor kansen die zich voordoen (zoals de aankoop van vastgoed). De investeringen richten zich op het fysieke domein. Deze aankopen worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

De criteria waaraan de (nieuwe) investeringen, die in aanmerking komen voor dekking uit de bestemmingsreserve, moeten voldoen zijn vastgelegd in de Nota Reserves en voorzieningen 2025-2028.

Bij de vorming van het Bestemmingsreserve Strategisch investeringsfonds is deze bestemmingsreserve gevuld met € 1.500.000. Toevoegingen aan deze bestemmingsreserve kunnen komen uit een positief jaarrekening resultaat of boekwinsten bij de verkoop van onroerende grond (gronden of gebouwen).

De maximale omvang is € 2.500.000 en de minimale omvang € 1.000.000.

Per 1 januari 2026 bedraagt de omvang van de bestemmingsreserve strategisch investeringsfonds € 2.025.900.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat de financiële positie van de grondexploitatie in relatie tot de risico's als ruim voldoende kan worden aangemerkt. Voorwaarde hierbij is wel dat de toekomstige verkopen in de huidige exploitatie zijnde bestemmingsplannen gerealiseerd gaan worden.

4.8 Openbaarheid

Inleiding

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 gedeeltelijk in werking getreden voor passieve openbaarmaking, waarbij informatie op verzoek openbaar wordt gemaakt. Sinds 1 november 2024 geldt de Woo ook voor actieve openbaarmaking van een eerste tranche informatiecategorieën, waarbij overheden bepaalde informatie uit eigen beweging publiceren. In de komende jaren worden stapsgewijs aanvullende informatiecategorieën aangewezen die actief openbaar moeten worden gemaakt.

Implementatie

In 2026 is de implementatie van de Wet open overheid (Woo) afgerond. Hierbij ligt de focus op het inrichten van processen, systemen en werkwijzen die nodig zijn om aan de wettelijke verplichtingen te voldoen.

Vanaf 2027 wordt een vervolg gegeven aan de implementatie door het actief openbaar maken van informatie en het afhandelen van Woo-verzoeken volgens het nieuwe, uniforme proces. Daarnaast worden medewerkers getraind in de toepassing van de Woo, zodat zij verzoeken efficiënt kunnen behandelen en actief openbaar te maken informatie op een zorgvuldige en consistente wijze kunnen publiceren.

Ook treedt naar verwachting in 2027 de verplichting tot actieve openbaarmaking van de tweede tranche informatiecategorieën in werking. Het exacte moment waarop deze verplichting van kracht wordt, is op het moment van schrijven nog niet bekend.

Naast de verdere implementatie ligt in 2027 de nadruk op kwaliteitsborging. Daarbij wordt aandacht besteed aan het monitoren en verbeteren van de uitvoering van de Woo, zodat processen, publicaties en de afhandeling van verzoeken blijvend voldoen aan de wettelijke eisen en de gewenste kwaliteitsstandaarden.

5. Financiële (meerjaren-) planning

5.1 Programmaplan: baten en lasten per programma

(bedragen in €)						
Programma	Realisatie 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Baten (exclusief onttrekkingen aan reserves)						
1 Samenwerking en algemeen bestuur	98.947	87.692	127.692	87.692	87.692	87.692
2 Sociale kracht van gemeenschappen	2.203.273	1.824.943	1.754.599	1.753.259	1.753.699	1.752.799
3 Volkshuisvesting en wonen	1.125.588	286.528	227.575	119.139	88.276	87.240
4 Zorg en gezondheid	13.187.073	9.270.386	5.511.171	5.285.854	5.217.071	5.217.071
5 Ontwikkeling fysieke leefomgeving	1.592.011	815.460	721.260	734.120	747.070	747.070
6 Beheer openbare ruimte	10.067.742	9.071.472	9.040.236	9.220.267	9.630.354	9.679.989
7 Economische ontwikkeling	196.439	1.491.200	150.749	151.014	151.428	151.677
8 Dienstverlening	556.226	631.415	692.015	596.215	344.815	307.015
9 Financiën:						
Algemene dekkingsmiddelen	61.026.583	63.182.956	66.587.941	64.736.270	63.746.152	64.182.203
Overhead	952.448	389.550	219.300	219.300	219.300	219.300
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	21.107	-	-	-	-	-
Totaal baten	91.027.437	87.051.602	85.032.538	82.903.130	81.985.857	82.432.056
Lasten (exclusief toevoegingen aan reserves)						
1 Samenwerking en algemeen bestuur	4.994.775	5.302.016	5.257.539	4.773.213	4.679.213	4.656.072
2 Sociale kracht van gemeenschappen	10.443.369	11.189.611	10.469.996	9.843.474	10.223.953	10.235.470
3 Volkshuisvesting en wonen	1.958.022	1.219.084	1.015.701	832.026	801.892	801.632
4 Zorg en gezondheid	33.780.191	33.968.002	30.459.637	30.010.712	28.482.542	28.380.347
5 Ontwikkeling fysieke leefomgeving	6.636.519	7.386.069	8.261.208	7.863.696	7.922.725	7.940.334
6 Beheer openbare ruimte	13.549.811	13.852.107	13.540.410	13.673.899	14.120.451	14.216.707
7 Economische ontwikkeling	1.472.403	1.826.971	1.140.652	1.134.826	1.134.189	1.109.330
8 Dienstverlening	1.344.486	1.516.568	1.501.410	1.447.078	1.312.678	1.292.478
9 Financiën:						
Algemene dekkingsmiddelen	1.179.987	1.269.466	1.749.003	1.753.043	2.075.220	2.299.933
Overhead	12.491.931	11.741.484	12.359.796	12.433.400	12.349.533	12.354.597
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	1.209	-	25.000	25.000	25.000	25.000
Totaal lasten	87.852.702	89.271.377	85.780.351	83.790.368	83.127.396	83.311.899
Resultaat programma's	3.174.735	2.219.775	747.813	887.238	1.141.539	879.843

(bedragen in €)						
Programma	Realisatie 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Onttrekkingen aan reserves						
1 Samenwerking en algemeen bestuur	1.936.759	624.983	422.139	12.398	724	-
2 Sociale kracht van gemeenschappen	3.515.583	1.486.495	9.656.756	859.921	4.923.822	7.732.004
3 Volkshuisvesting en wonen	4.483.722	1.008.812	-27	-27	-27	222
4 Zorg en gezondheid	-	-	206.564	170.479	148.400	148.400
5 Ontwikkeling fysieke leefomgeving	376.931	66.663	-	-	-	-
6 Beheer openbare ruimte	953.748	597.337	82.170	81.426	79.528	79.528
7 Economische ontwikkeling	-	-	53.534	53.295	53.051	52.802
8 Dienstverlening	77.234	33.704	-	-	-	-
9 Financiën						
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-
Overhead	644.853	299.643	292.402	292.402	216.336	216.336
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-
Totaal onttrekking aan reserves	11.988.829	4.117.637	10.713.538	1.469.894	5.421.834	8.229.292
Toevoegingen aan reserves						
1 Samenwerking en algemeen bestuur	1.262.700	-	-	-	-	-
2 Sociale kracht van gemeenschappen	2.990.582	837.580	8.861.000	300.000	4.150.000	6.887.000
3 Volkshuisvesting en wonen	4.350.013	1.210.500	-	-	-	-
4 Zorg en gezondheid	-	-	485.563	-	-	-
5 Ontwikkeling fysieke leefomgeving	181.797	-	-	-	-	-
6 Beheer openbare ruimte	928.278	497.206	-	-	-	-
7 Economische ontwikkeling	-	-	-	-	-	-
8 Dienstverlening	64.365	-	-	-	-	-
9 Financiën						
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-
Overhead	232.140	-	-	-	-	-
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	2.905.600	-	-	-	-	-
Totaal toevoegingen aan reserves	12.915.475	2.545.286	9.346.563	300.000	4.150.000	6.887.000
Totaal mutaties reserves	-926.646	1.572.351	1.366.975	1.169.894	1.271.834	1.342.292
Totaal resultaat	2.248.089	-647.424	619.162	282.656	130.295	462.449

5.2 Overzicht incidentele baten en lasten

(bedragen in €)					
Programma	2027	2028	2029	2030	Pagina
Baten					
1 Samenwerking en algemeen bestuur					
• Regiodeal Midden-Limburg 3e termijn (dekking bestemmingsreserve claims)	201.200	-	-	-	N.v.t.
• Pilot Uitbreiding Handhavingscapaciteit (dekking algemene reserve)	99.200	-	-	-	N.v.t.
• Overige mutaties < € 100.000	40.000	-	-	-	N.v.t.
2 Sociale kracht van gemeenschappen					
• Integraal huisvestingsplan onderwijs	4.066.000	300.000	4.150.000	6.887.000	35
• MFC Stevensweert	5.000.000	-	-	-	35
6 Beheer openbare ruimte					
• Verkoop gronden	110.000	110.000	110.000	110.000	N.v.t.
Totaal incidentele baten	9.616.400	410.000	4.260.000	6.997.000	
Lasten					
1 Samenwerking en algemeen bestuur					
• Regiodeal Midden-Limburg 3e termijn (dekking bestemmingsreserve claims)	201.200	-	-	-	N.v.t.
• Pilot Uitbreiding Handhavingscapaciteit (dekking algemene reserve)	199.200	-	-	-	N.v.t.
• Overige mutaties < € 100.000	20.000	-	-	-	
2 Sociale kracht van gemeenschappen					
• Integraal huisvestingsplan onderwijs	4.066.000	300.000	4.150.000	6.887.000	35
• MFC Stevensweert	5.000.000	-	-	-	35
• BTW Menswel	333.000	-	-	-	N.v.t.
• Overige mutaties < € 100.000	90.000	-	-	-	N.v.t.
3 Volkshuisvesting en wonen					
• Overige mutaties < € 100.000	75.000	-	-	-	N.v.t.
4 Zorg en Gezondheid					
• Overige mutaties < € 100.000	65.000	-	-	-	N.v.t.
5 Ontwikkeling fysieke leefomgeving					
• Overige mutaties < € 100.000	135.000	-	-	-	N.v.t.
8 Dienstverlening					
• Overige mutaties < € 100.000	65.000	-	-	-	N.v.t.
9 Financiën					
• Overige mutaties < € 100.000	29.800	25.000	25.000	25.000	N.v.t.
Totaal incidentele lasten	10.279.200	325.000	4.175.000	6.912.000	
Totaal	-662.800	85.000	85.000	85.000	

Toelichting incidentele baten en lasten

Ter onderbouwing van structureel en reëel evenwicht van de meerjarenbegroting is het van belang om de incidentele baten en lasten uit te zuiveren. In onderstaand overzicht wordt het incidentele karakter van de opgenomen uitgaven en inkomsten nader gemotiveerd. De mutaties groter dan € 100.000 worden hieronder nader toegelicht.

Programma 1 samenwerking en algemeen bestuur

- Regiodeal Midden-Limburg 3e termijn: betreft de bijdrage voor de uitvoering van de regiodeal. De kosten worden gedekt uit de bestemmingsreserve claims;
- Pilot Uitbreiding Handhavingscapaciteit: betreft uitvoering van het raadsbesluit d.d. 24 februari 2026. Dekking van de kosten vindt plaats vanuit de algemene reserve.

Programma 2 sociale kracht van gemeenschappen

- Integraal huisvestingsplan onderwijs: zie toelichting hoofdstuk 3.2, pagina 31
- MFC Stevensweert: zie toelichting hoofdstuk 3.2, pagina 31
- BTW Menswel: Op basis van extern fiscaal advies van Fiscaliade wordt de subsidierelatie met Stichting Menswel Beheer Maasgouw met ingang van 1 januari 2026 fiscaal aangemerkt als btw-belaste dienstverlening. Dit houdt in dat Stichting Menswel Beheer Maasgouw over de ontvangen subsidiegelden btw in rekening brengt en deze afdraagt aan de Belastingdienst. De daarmee samenhangende btw vormt voor de gemeente Maasgouw een kostenpost. De extra btw-last als gevolg van deze herkwalificatie wordt voor 2026 en 2027 geraamd op ongeveer € 333.000. Momenteel wordt, in afstemming met de Belastingdienst, onderzocht of deze btw (volledig) kan worden gecompenseerd via het btw-compensatiefonds. Als dit niet (volledig) mogelijk is, leiden de btw-kosten tot een additionele gemeentelijke last boven op de inhoudelijke subsidie.

Programma 6 beheer openbare ruimte

- Verkoop gronden: betreft de incidentele verkoop van gronden, reststroken en overhoeken.

Recapitulatie begrotingsevenwicht	Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029			Begroting 2030		
(bedragen in €)	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel
Baten												
1.Samenwerking en Algemeen Bestuur	127.692	40.000	87.692	87.692	-	87.692	87.692	-	87.692	87.692	-	87.692
2.Sociale kracht van gemeenschappen	1.754.599	-	1.754.599	1.753.259	-	1.753.259	1.753.699	-	1.753.699	1.752.799	-	1.752.799
3.Volkshuisvesting en wonen	227.575	-	227.575	119.139	-	119.139	88.276	-	88.276	87.240	-	87.240
4. Zorg en gezondheid	5.511.171	300.000	5.211.171	5.285.854	-	5.285.854	5.217.071	-	5.217.071	5.217.071	-	5.217.071
5. Ontwikkeling Fysieke Leefomgeving	721.260	-	721.260	734.120	-	734.120	747.070	-	747.070	747.070	-	747.070
6. Beheer openbare ruimte	9.040.236	110.000	8.930.236	9.220.267	110.000	9.110.267	9.630.354	110.000	9.520.354	9.679.989	110.000	9.569.989
7. Economische ontwikkeling	150.749	-	150.749	151.014	-	151.014	151.428	-	151.428	151.677	-	151.677
8. Dienstverlening	692.015	-	692.015	596.215	-	596.215	344.815	-	344.815	307.015	-	307.015
9. Financiën												
- Algemene dekkingsmiddelen	66.587.941	-	66.587.941	64.736.270	-	64.736.270	63.746.152	-	63.746.152	64.182.203	-	64.182.203
- Overhead	219.300	-	219.300	219.300	-	219.300	219.300	-	219.300	219.300	-	219.300
- Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totale baten	85.032.538	450.000	84.582.538	82.903.130	110.000	82.793.130	81.985.857	110.000	81.875.857	82.432.056	110.000	82.322.056
Lasten												
1.Samenwerking en Algemeen Bestuur	5.257.539	420.400	4.837.139	4.773.213	-	4.773.213	4.679.213	-	4.679.213	4.656.072	-	4.656.072
2.Sociale kracht van gemeenschappen	10.469.996	9.489.000	980.996	9.843.474	300.000	9.543.474	10.223.953	4.150.000	6.073.953	10.235.470	6.887.000	3.348.470
3.Volkshuisvesting en wonen	1.015.701	75.000	940.701	832.026	-	832.026	801.892	-	801.892	801.632	-	801.632
4. Zorg en gezondheid	30.459.637	365.000	30.094.637	30.010.712	-	30.010.712	28.482.542	-	28.482.542	28.380.347	-	28.380.347
5. Ontwikkeling Fysieke Leefomgeving	8.261.208	135.000	8.126.208	7.863.696	-	7.863.696	7.922.725	-	7.922.725	7.940.334	-	7.940.334
6. Beheer openbare ruimte	13.540.410	-	13.540.410	13.673.899	-	13.673.899	14.120.451	-	14.120.451	14.216.707	-	14.216.707
7. Economische ontwikkeling	1.140.652	-	1.140.652	1.134.826	-	1.134.826	1.134.189	-	1.134.189	1.109.330	-	1.109.330
8. Dienstverlening	1.501.410	65.000	1.436.410	1.447.078	-	1.447.078	1.312.678	-	1.312.678	1.292.478	-	1.292.478
9. Financiën												
- Algemene dekkingsmiddelen	1.749.003	4.800	1.744.203	1.753.043	-	1.753.043	2.075.220	-	2.075.220	2.299.933	-	2.299.933
- Overhead	12.359.796	-	12.359.796	12.433.400	-	12.433.400	12.349.533	-	12.349.533	12.354.597	-	12.354.597
- Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Onvoorzien	25.000	25.000	-	25.000	25.000	-	25.000	25.000	-	25.000	25.000	-
Totale lasten	85.780.352	10.579.200	75.201.152	83.790.368	325.000	83.465.368	83.127.396	4.175.000	78.952.396	83.311.899	6.912.000	76.399.899
Resultaat programma's	-747.813	-10.129.200	9.381.386	-887.238	-215.000	-672.238	-1.141.539	-4.065.000	2.923.461	-879.843	-6.802.000	5.922.157
Reserves												
Onttrekking aan reserves	10.713.538	9.466.400	1.247.138	1.469.894	300.000	1.169.894	5.421.834	4.150.000	1.271.834	8.229.292	6.887.000	1.342.292
Stortingen in reserves	9.346.563	-	9.346.563	300.000		300.000	4.150.000	-	4.150.000	6.887.000	-	6.887.000
Totaal mutatie reserves	1.366.975	9.466.400	-8.099.425	1.169.894	300.000	869.894	1.271.834	4.150.000	-2.878.166	1.342.292	6.887.000	-5.544.708
Totaal resultaat	619.162	-662.800	1.281.961	282.656	85.000	197.656	130.295	85.000	45.295	462.449	85.000	377.449

Recapitulatie begrotingsevenwicht	Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029			Begroting 2030		
(bedragen in €)	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	structureel
Totaal baten	95.746.076	9.916.400	85.829.676	84.373.024	410.000	83.963.024	87.407.691	4.260.000	83.147.691	90.661.348	6.997.000	83.664.348
Totaal lasten	95.126.915	10.579.200	84.547.715	84.090.368	325.000	83.765.368	87.277.396	4.175.000	83.102.396	90.198.899	6.912.000	83.286.899
Saldo baten en lasten	619.162	-662.800	1.281.962	282.656	85.000	197.656	130.295	85.000	45.295	462.449	85.000	377.449

6. Bijlagen

6.1 Investeringsprogramma

(bedragen in €)	Jaarlijks Investerings Plan (JIP)		Meerjarig Investerings Programma (MIP)					
Omschrijving	2027		2028		2029		2030	
	Krediet	Afschrijvingen	Krediet	Afschrijvingen	Krediet	Afschrijvingen	Krediet	Afschrijvingen
Wegen								
Oud Maasbracht (fase 4)	1.017.500	29.071						
Vorbereidingskosten Oud Maasbracht (fase 5)	40.000	1.143						
Oud Maasbracht (fase 5)			638.300	18.237				
Vorbereidingskosten Oud Maasbracht (fase 6)			40.000	1.143				
Oud Maasbracht (fase 6)					591.500	16.900		
Vorbereidingskosten Oud Maasbracht (fase 7)					46.700	1.334		
Oud Maasbracht (fase 7)							891.900	25.483
Molenweg/van Horneplein Wessem	267.700	7.649						
Kruisweg Maasbracht / oversteekplaats school	100.000	2.857						
Uitbreiding parkeercapaciteit Kloosterhoek/PSW	80.200	2.291						
Vorbereidingskosten Blauwe Ader Beegden Fase 1	30.000	857						
Blauwe Ader Beegden Fase 1			426.300	12.180				
Vorbereidingskosten Blauwe Ader Beegden Fase 2			30.000	857				
Blauwe Ader Beegden Fase 2					340.000	9.714		
Vorbereidingskosten Blauwe Ader Beegden Fase 3					33.300	951		
Blauwe Ader Beegden Fase 3							435.300	12.437
Vorbereidingskosten Blauwe Ader Beegden Fase 4							50.000	1.429
Vorbereidingskosten Ronde De Lange Beemdens / Molenweg Wes			70.000	2.000				
Ronde De Lange Beemdens / Molenweg Wessem					777.000	22.200		

(bedragen in €)	Jaarlijks Investerings Plan (JIP)		Meerjarig Investerings Programma (MIP)					
Omschrijving	2027		2028		2029		2030	
	Krediet	Afschrijvingen	Krediet	Afschrijvingen	Krediet	Afschrijvingen	Krediet	Afschrijvingen
Wegen								
Vorbereidingskosten Panheelderweg			46.700	1.868				
Panheelderweg					553.300	22.132		
2 ^{de} aansluiting Waage Naak Wessem			1.476.000	42.171				
Vorbereidingskosten Praamstraat / Hernastraat Maasbracht							40.000	1.143
Vorbereidingskosten Paardenbeemd / Meers Thorn							30.000	857
Voltooien 60 km /u zone omgeving Thorn	80.000	5.333						
Inrichten toegankelijke bushaltes 2027	25.000	1.667						
Voltooien 30 km /u zone Stevensweert			150.000	10.000				
Inrichten toegankelijke bushaltes 2028			25.000	1.667				
Voltooien 30 km /u zone Ohé en Laak					60.000	4.000		
Inrichten toegankelijke bushaltes 2029					25.000	1.667		
Voltooien 30 km /u zone Maasbracht							150.000	10.000
Inrichten toegankelijke bushaltes 2030							25.000	1.667
Totaal Wegen	1.640.400	50.869	2.902.300	90.123	2.426.800	78.899	1.622.200	53.015

(bedragen in €)	Jaarlijks Investerings Plan (JIP)		Meerjarig Investerings Programma (MIP)					
Omschrijving	2027		2028		2029		2030	
	Krediet	Afschrijvingen	Krediet	Afschrijvingen	Krediet	Afschrijvingen	Krediet	Afschrijvingen
Riolering (GRP)								
Oud Maasbracht (fase 4)	2.020.900	89.497						
Vorbereidingskosten Oud Maasbracht (fase 5)	80.000	3.543						
Oud Maasbracht (fase 5)			1.276.700	56.540				
Vorbereidingskosten Oud Maasbracht (fase 6)			80.000	3.543				
Oud Maasbracht (fase 6)					1.182.900	52.386		
Vorbereidingskosten Oud Maasbracht (fase 7)					93.300	4.132		
Molenweg/van Horneplein Wesse	530.100	23.476					1.783.800	€ 78.997
Vorbereidingskosten Blauwe Ader Beegden Fase 1	60.000	2.657						
Blauwe Ader Beegden Fase 1			852.700	37.762				
Vorbereidingskosten Blauwe Ader Beegden Fase 2			60.000	2.657				
Blauwe Ader Beegden Fase 2					680.000	30.114		
Vorbereidingskosten Blauwe Ader Beegden Fase 3					66.700	2.954		
Blauwe Ader Beegden Fase 3							870.700	38.560
Vorbereidingskosten Blauwe Ader Beegden Fase 4							100.000	4.429
Vorbereidingskosten Rotonde De Lange Beemdens / Molenweg Wes			58.300	2.582				
Rotonde De Lange Beemdens / Molenweg Wesse					685.400	30.353		
Vorbereidingskosten Zonnedaauw afkoppelen	25.000	1.107						
Zonnedaauw afkoppelen			150.500	6.665				
Afkoppelen bemalingsgebied Thorn Zuid	404.000	17.891						
Vorbereidingskosten Praamstraat / Hernastraat Maasbracht							80.000	3.543

(bedragen in €)	Jaarlijks Investerings Plan (JIP)		Meerjarig Investerings Programma (MIP)					
Omschrijving	2027		2028		2029		2030	
	Krediet	Afschrijvingen	Krediet	Afschrijvingen	Krediet	Afschrijvingen	Krediet	Afschrijvingen
Riolering (GRP)								
Vervangen / Relinen riolering	515.000	22.807	515.000	22.807	515.000	22.807	515.000	22.807
Vervangen gemalen / pompen / electrisch en mechanisch	85.000	8.217	85.000	8.217	85.000	8.217	85.000	8.217
Vervangen persleidingen 2029					80.000	3.733		
Totaal riolering (GRP)	3.720.000	169.195	3.078.200	140.773	3.388.300	154.696	3.434.500	156.552

(bedragen in €)	Jaarlijks Investerings Plan (JIP)		Meerjarig Investerings Programma (MIP)					
Omschrijving	2027		2028		2029		2030	
	Krediet	Afschrijvingen	Krediet	Afschrijvingen	Krediet	Afschrijvingen	Krediet	Afschrijvingen
(Duurzaamheids)investerings gebouwen								
Sportzaal Linne – verv. gasketel/boiler/warmtepomp	65.100	4.340						
Tennis Wesseem – vervangen gasketel/boiler/warmtepomp	25.200	1.680						
Sporthal Reutsdael – isolatie spouwmuren			53.100	2.124				
Sporthal Reutsdael – vervangen dakafwerking/isolatie			487.200	19.488				
Sporthal Reutsdael – PV installatie zonnepanelen herplaatsen			22.200	888				
Sporthal Reutsdael – vervangen gasketels/warmtepomp			89.100	5.940				
Verenigingszaal Ohé en Laak – vervangen gasketels/warmtepomp			31.200	2.080				
CC Don Bosco – vervangen gasketels/boiler/circulatiepomp/koelinstallatie			490.700	32.713				
CC Don Bosco – zonnepanelen			87.900	3.516				
CC Don Bosco – vervangen dakafwerking en isolatie			86.400	3.456				
Tennis Linne – vervangen gasketel/warmtepomp					36.100	2.407		
Trefpunt 1711 - verduurzamen en renovatie	765.000	30.600	765.000	30.600				
D'n Dynamiek - verduurzamen en renovatie	822.500	32.900	822.500	32.900				
De Spil - verduurzamen en renovatie	400.750	16.030	400.750	16.030				
Andreashal - verduurzamen en renovatie	478.250	19.130	478.250	19.130				
MFC Stevensweert / nieuwbouw	4.795.000	119.875						
IHP scholen nieuwbouw Medardusschool Wesseem	3.766.000	94.150						
IHP scholen nieuwbouw 't Breerke Maasbracht	300.000	7.500			4.150.00	103.750		
IHP scholen nieuwbouw De Triangel Linne			300.000	7.500			6.887.000	172.175
Totaal (Duurzaamheids)investerings gebouwen	11.417.800	326.205	4.114.300	176.365	4.186.100	106.157	6.887.000	172.175

(bedragen in €)	Jaarlijks Investerings Plan (JIP)		Meerjarig Investerings Programma (MIP)					
Omschrijving	2027		2028		2029		2030	
	Krediet	Afschrijvingen	Krediet	Afschrijvingen	Krediet	Afschrijvingen	Krediet	Afschrijvingen
Tractieplan								
Vervangen bus opzichter (elektrisch)	40.000	4.000						
Vervangen Tractor John Deere 6010	130.000	13.000						
Vervangen natzoutstrooier vrachtwagen Panheel	65.000	6.500						
Rioned (rioolontstopper) aanhanger	25.000	2.500						
Vervangen Tractor John Deere 3045	65.000	6.500						
John Deere / vervangen maaier 1			92.000	13.143				
Onkruidbestrijding/Avant werktuigdrager incl. heteluchtbrander			97.500	13.929				
Natzoutstrooier pick-up Panheel			53.800	5.380				
Graafmachine			35.000	3.500				
Vervangen tractor John Deere 2036R			35.000	3.500				
Vervangen Volkswagen Transporter (2 stuks)					150.000	15.000		
Werktuigdrager onkruidbestrijding					92.000	13.143		
Vervangen diverse aanhangers + waterton					71.800	4.787		
Vervangen Volkswagen Transporter (2 stuks)							150.000	15.000
Vervangen Ford Transit (2 stuks)							150.000	15.000
Vervangen Fietspadstrooier tractor							31.000	4.429
Totaal Tractieplan	325.000	32.500	313.300	39.452	313.800	32.930	331.000	34.429

(bedragen in €)	Jaarlijks Investerings Plan (JIP)		Meerjarig Investerings Programma (MIP)					
Omschrijving	2027		2028		2029		2030	
	Krediet	Afschrijvingen	Krediet	Afschrijvingen	Krediet	Afschrijvingen	Krediet	Afschrijvingen
Openbare verlichting								
OV plan vervangen lichtmasten	154.700	3.867	154.700	3.867	163.000	4.075	163.000	4.075
Totaal Openbare verlichting	154.700	3.867	154.700	3.867	163.000	4.075	163.000	4.075
Overig								
Investeringsbijdrage provincie – vervangen VRI Napoleonsbaan (kruispunt Daelzicht)	125.000	6.250						
Aankoop Handhavingsboot	70.000	7.000						
Uitbreiding bomenbestand (Groenbeleidsplan)	50.000	1.667	50.000	1.667	50.000	1.667	50.000	1.667
Programma klimaatadaptatie / hittestress aanplant bomen 2	100.000	3.333	100.000	3.333	100.000	3.333	100.000	3.333
Vervangen speeltoestellen	83.900	5.593	63.100	4.207	51.500	3.433	50.500	3.367
Vervangen toplaag padelbanen Tennis Helios							p.m.	p.m.
Totaal Overig	428.900	23.843	213.100	9.207	201.500	8.433	200.500	8.367
TOTAAL INVESTERINGEN	17.686.800	606.480	10.775.900	459.788	10.679.500	385.189	12.638.200	428.612

*op grond van de verslaggevingsvoorschriften vindt afschrijving plaats zodra het actief 'gereed' is. Op basis van de financiële verordening 2026 vindt afschrijving plaats in het boekjaar volgend op de realisatie.

6.2 Staat van reserves en voorzieningen 2027-2030

2027

(bedragen in €)				
Omschrijving Reserve	Saldo 1-1-2027	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1-2028
Algemene reserve Maasgouw: weerstandsvermogen	29.198.146	-	2.041.200	27.156.946
Reserve ontwikkelingsbedrijf	309.697	-	-	309.697
Bestemmingsreserve claims	12.770.692	-	7.425.200	5.345.492
Reserve voormalig personeel	154.876	-	-	154.876
Reserve kwaliteitsfonds RO	94.295	-	-	94.295
Reserve lokale basis en preventie binnen SD	1.470.508	-	148.400	1.322.108
Reserve dekking kapitaallasten activa	17.386.556	8.861.000	1.098.738	25.148.818
Reserve maatwerkvoorzieningen SD	596.780	485.563	-	1.082.343
Reserve strategisch investeringsfonds	2.025.900	-	-	2.025.900
Totaal	64.007.450	9.346.563	10.713.538	62.640.475

(bedragen in €)				
Omschrijving voorziening	Saldo 1-1-2027	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1-2028
Voorziening dubieuze debiteuren*	284.038	-	-	284.038
Voorziening dubieuze debiteuren SOZA*	169.843	-	-	169.843
Voorziening dubieuze debiteuren BsGW*	257.900	77.000	-	334.900
Voorziening riolering (egalisatie)	613.290	-	481.199	132.091
Voorziening groot onderhoud gemeentelijke (school)gebouwen	346.377	649.000	328.100	667.277
Voorziening groot onderhoud kunstwerken (bruggen-duikers ed.)	179.960	144.500	132.575	191.885
Voorziening groot onderhoud wegen	-	1.415.500	1.413.600	1.900
Voorziening wachtgeldverplichtingen wethouders	11.071	-	-	11.071
Voorziening pensioen wethouders	3.323.941	-	92.000	3.231.941
Voorziening grondexploitatie*	480.000	-	-	480.000
Voorziening verlofsparen	274.383	-	-	274.383
Voorziening RVU-regeling	43.700	-	-	43.700
Voorziening afval	237.017	-	-	237.017
Voorziening personeel	211.000	-	-	211.000
Totaal	6.432.520	2.286.000	2.447.474	6.271.046

*deze voorzieningen worden op grond van de verslaggevingsvoorschriften als waardecorrectie op de activa gepresenteerd.

2028

(bedragen in €)				
Omschrijving Reserve	Saldo 1-1-2028	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1-2029
Algemene reserve Maasgouw: weerstandsvermogen	27.156.946	-	300.000	26.856.946
Reserve ontwikkelingsbedrijf	309.697	-	-	309.697
Bestemmingsreserve claims	5.345.492	-	-	5.345.492
Reserve voormalig personeel	154.876	-	-	154.876
Reserve kwaliteitsfonds RO	94.295	-	-	94.295
Reserve lokale basis en preventie binnen SD	1.322.108	-	148.400	1.173.708
Reserve dekking kapitaallasten activa	25.148.818	300.000	1.021.494	24.427.324
Reserve maatwerkvoorzieningen SD	1.082.343	-	-	1.082.343
Reserve strategisch investeringsfonds	2.025.900	-	-	2.025.900
Totaal	62.640.475	300.000	1.469.894	61.470.581

(bedragen in €)				
Omschrijving voorziening	Saldo 1-1-2028	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1-2029
Voorziening dubieuze debiteuren*	284.038	-	-	284.038
Voorziening dubieuze debiteuren SOZA*	169.843	-	-	169.843
Voorziening dubieuze debiteuren BsGW*	334.900	77.000	-	411.900
Voorziening riolering (egalisatie)	132.091	-	129.243	2.848
Voorziening groot onderhoud gemeentelijke (school)gebouwen	667.277	649.000	919.300	396.977
Voorziening groot onderhoud kunstwerken (bruggen-duikers ed.)	191.885	144.500	154.034	182.351
Voorziening groot onderhoud wegen	1.900	1.415.500	1.135.400	282.000
Voorziening wachtgeldverplichtingen wethouders	11.071	-	-	11.071
Voorziening pensioen wethouders	3.231.941	-	92.000	3.139.941
Voorziening grondexploitatie*	480.000	-	-	480.000
Voorziening verlofsparen	274.383	-	-	274.383
Voorziening RVU-regeling	43.700	-	-	43.700
Voorziening afval	237.017	-	-	237.017
Voorziening personeel	211.000	-	-	211.000
Totaal	6.271.046	2.286.000	2.429.977	6.127.069

*deze voorzieningen worden op grond van de verslaggevingsvoorschriften als waardecorrectie op de activa gepresenteerd.

2029

(bedragen in €)				
Omschrijving Reserve	Saldo 1-1-2029	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1-2030
Algemene reserve Maasgouw: weerstandsvermogen	26.856.946	-	4.150.000	22.706.946
Reserve ontwikkelingsbedrijf	309.697	-	-	309.697
Bestemmingsreserve claims	5.345.492	-	-	5.345.492
Reserve voormalig personeel	154.876	-	-	154.876
Reserve kwaliteitsfonds RO	94.295	-	-	94.295
Reserve lokale basis en preventie binnen SD	1.173.708	-	148.400	1.025.308
Reserve dekking kapitaallasten activa	24.427.324	4.150.000	1.123.434	27.453.890
Reserve maatwerkvoorzieningen SD	1.082.343	-	-	1.082.343
Reserve strategisch investeringsfonds	2.025.900	-	-	2.025.900
Totaal	61.470.581	4.150.000	5.421.834	60.198.747

(bedragen in €)				
Omschrijving voorziening	Saldo 1-1-2029	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1-2030
Voorziening dubieuze debiteuren*	284.038	-	-	284.038
Voorziening dubieuze debiteuren SOZA*	169.843	-	-	169.843
Voorziening dubieuze debiteuren BsGW*	411.900	77.000	-	488.900
Voorziening riolering (egalisatie)	2.848	266.683	-	269.531
Voorziening groot onderhoud gemeentelijke (school)gebouwen	396.977	649.000	522.100	523.877
Voorziening groot onderhoud kunstwerken (bruggen-duikers ed.)	182.351	144.500	301.745	25.106
Voorziening groot onderhoud wegen	282.000	1.415.500	1.677.700	19.800
Voorziening wachtgeldverplichtingen wethouders	11.071	-	-	11.071
Voorziening pensioen wethouders	3.139.941	-	92.000	3.047.941
Voorziening grondexploitatie*	480.000	-	-	480.000
Voorziening verlofsparen	274.383	-	-	274.383
Voorziening RVU-regeling	43.700	-	-	43.700
Voorziening afval	237.017	-	-	237.017
Voorziening personeel	211.000	-	-	211.000
Totaal	6.127.069	2.552.683	2.593.545	6.086.207

*deze voorzieningen worden op grond van de verslaggevingsvoorschriften als waardecorrectie op de activa gepresenteerd.

2030

(bedragen in €)				
Omschrijving Reserve	Saldo 1-1-2030	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1-2031
Algemene reserve Maasgouw: weerstandsvermogen	22.706.946	-	6.887.000	15.819.946
Reserve ontwikkelingsbedrijf	309.697	-	-	309.697
Bestemmingsreserve claims	5.345.492	-	-	5.345.492
Reserve voormalig personeel	154.876	-	-	154.876
Reserve kwaliteitsfonds RO	94.295	-	-	94.295
Reserve lokale basis en preventie binnen SD	1.025.308	-	148.400	876.908
Reserve dekking kapitaallasten activa	27.453.890	6.887.000	1.193.892	33.146.998
Reserve maatwerkvoorzieningen SD	1.082.343	-	-	1.082.343
Reserve strategisch investeringsfonds	2.025.900	-	-	2.025.900
Totaal	60.198.747	6.887.000	8.229.292	58.856.455

(bedragen in €)				
Omschrijving voorziening	Saldo 1-1-2030	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 1-1-2031
Voorziening dubieuze debiteuren*	284.038	-	-	284.038
Voorziening dubieuze debiteuren SOZA*	169.843	-	-	169.843
Voorziening dubieuze debiteuren BsGW*	488.900	77.000	-	565.900
Voorziening riolering (egalisatie)	269.531	140.099	-	409.630
Voorziening groot onderhoud gemeentelijke (school)gebouwen	523.877	649.000	641.200	531.677
Voorziening groot onderhoud kunstwerken (bruggen-duikers ed.)	25.106	144.500	144.500	25.106
Voorziening groot onderhoud wegen	19.800	1.415.500	1.431.200	4.100
Voorziening wachtgeldverplichtingen wethouders	11.071	-	-	11.071
Voorziening pensioen wethouders	3.047.941	-	92.000	2.955.941
Voorziening grondexploitatie*	480.000	-	-	480.000
Voorziening verlofsparen	274.383	-	-	274.383
Voorziening RVU-regeling	43.700	-	-	43.700
Voorziening afval	237.017	-	-	237.017
Voorziening personeel	211.000	-	-	211.000
Totaal	6.086.207	2.426.099	2.308.900	6.203.406

*deze voorzieningen worden op grond van de verslaggevingsvoorschriften als waardecorrectie op de activa gepresenteerd.

6.3 Begrotingssubsidies 2027

(bedragen in €)	
Naam subsidieontvanger	Maximaal subsidiebedrag 2027
Stichting SMBM Menswel	2.068.990
Stichting Algemeen Maatschappelijk Werk ML	442.077
Bibliotheek - Bibliocenter	405.000
PSW Werk (Mens in Ontwikkeling)	238.600
MEE de Meent Groep	212.558
Stichting Urgente Noden	96.500
BV Don Bosco	95.000
Stichting Sportzaal C.A. Linne	83.313
Stichting Zwembad Speeltuin Weerderhof	20.000
Stichting Halt	15.000
Stichting Wensbus	15.000
Slachtofferhulp	10.119
Stichting Kindermedia Midden-Limburg	5.046
Stichting Burgerkracht	2.678
Totaal	3.709.881

6.4 Beleidsindicatoren

Product	Naam indicator	Eenheid	Vorige periode	Waarde	Periode	Waarde	Toelichting
Programma 1 Samenwerking en algemeen bestuur							
Veiligheid	Verwijzingen Halt	aantal per 10.000 jongeren	2024	30	2025	90	Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar.
Veiligheid	Winkeldiefstallen	aantal per 1.000 inwoners	2024	0,6	2025	0,2	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Veiligheid	Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	2024	2,7	2025	2,9	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Veiligheid	Diefstallen uit woning	aantal per 1.000 inwoners	2024	0,6	2025	0,8	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	aantal per 1.000 inwoners	2024	2,9	2025	3,7	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde, per 1.000 inwoners.
Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	%	2022	1,0	2023	1,0	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
Programma 2 Sociale kracht en gemeenschappen							
Onderwijs	Absoluut verzuim	aantal per 1.000 leerlingen	2024	17,0	2025	5,3	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school of instelling. De periodeaanduiding "2025" staat voor schooljaar "2024/2025".
Onderwijs	Relatief verzuim	aantal per 1.000 leerlingen	2024	14	2025	14	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is. De periodeaanduiding "2025" staat voor schooljaar "2024/2025".

Product	Naam indicator	Eenheid	Vorige periode	Waarde	Periode	Waarde	Toelichting
Onderwijs	Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2024	1,3	2025	1,6	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding "2025" staat voor schooljaar "2025/2025".
Sport, cultuur en recreatie	Niet-sporters	%	2022	50,9	2024	50,3	Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder.
Programma 3 Volkshuisvesting en wonen							
Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	2023	5,1	2024	5,4	Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.
Vhrosv	Demografische druk	%	2025	83,7	2026	86,3	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
Programma 4 Zorg en gezondheid							
Sociaal domein	Banen	per 1.000 inw.15-65jr	2027	647,9	2025	647,1	Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 - 65 jaar.
Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2023	4,0	2024	4,0	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	%	2024	69,9	2025	70,4	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
Sociaal domein	Werkloze jongeren	%	2023	2,0	2024	2,0	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2024	149,7	2025	142,9	Het aantal per 10.000 inwoners.
Sociaal domein	Lopende re-integratie voorzieningen	per 10.000 inw.15-65jr	2024	242,0	2025	230,6	Het aantal per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

Product	Naam indicator	Eenheid	Vorige periode	Waarde	Periode	Waarde	Toelichting
Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% jongeren tot 18 jr	2024	14,3	2025	15,1	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% jongeren tot 18 jr	2024	1,2	2025	1,2	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen.
Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	%	2023	0,3	2024	0,4	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar).
Sociaal domein	Cliënten met een maatwerk arrangement Wmo	per 10.000 inwoners	2024	860	2025	870	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.
Programma 5 Ontwikkeling fysieke leefomgeving							
Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	2023	39,1	2024	39,0	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
Programma 6 Beheer openbare ruimte							
Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2022	88	2024	83	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
Programma 7 Economische ontwikkelingen							
Economie	Funcatiemenging	%	2024	45,3	2028	45,0	De funcatiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Economie	Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw.15-65jr	2024	197,7	2025	203,3	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

Product	Naam indicator	Eenheid	Vorige periode	Waarde	Periode	Waarde	Toelichting
Programma 9 Financiën							
Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2026	6,0	2027	6,1	De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van de organisatie voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari.
Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2026	5,9	2027	6,1	Het werkelijk aantal fte dat per 1 september 2026 werkzaam was voor de gemeente.
Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2026	647	2027	665	Apparaatskosten zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken.
Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten % van totale loonsom + totale kosten inhuur extern	2026	1,8	2027	2,3	Hieronder valt niet: -alle vormen waarin een product of opdracht compleet in de markt wordt gezet; -inhuur van deskundigheid voor de uitoefening van wettelijke taken zoals bijvoorbeeld tolken.
Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	2026	13,0	2027	12	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.
Vhrosv	Gemiddelde WOZ-waarde woningen	X € 1.000	2025	348	2026	390	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoons-huishouden	euro	2025	893	2026	971	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	euro	2025	985	2026	1.039	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

De beleidsindicatoren van het product Bestuur en ondersteuning zijn tot stand gekomen door eigen berekeningen. Bron overige beleidsindicatoren: Waarstaatjegemeente.nl.

De meest recent beschikbare waarden tot en met eind augustus 2026 zijn verwerkt.

6.5 Global Goals

De Global Goals zijn de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen die door de Verenigde Naties zijn vastgesteld. Deze worden ook wel Sustainable Development Goals (SDG) genoemd.

[Meer informatie over deze 17 doelen vindt u op de website van SDG Nederland.](#)

Toelichting Global Goals

Minder mensen onder de armoedegrens, zorgen voor gelijke toegang tot basisvoorzieningen en gelijke economische rechten. Vergroten van weerbaarheid en mensen in kwetsbare situaties.

Toegang voor iedereen tot veilig, voedzaam en voldoende voedsel en een einde aan ondervoeding.

Zorgen voor toegang tot goede basisgezondheidszorg, terugdringen van sterfte en ziekte als gevolg van verontreiniging, minder verkeersdoden en -gewonden.

Goed onderwijs voor iedereen, toegang tot kinderdagverblijven en een toename van jongeren en volwassenen met relevante technische en beroepsvaardigheden.

Het stoppen van alle vormen van discriminatie, het tegengaan van alle vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes, en het bereiken van volledige en effectieve participatie op alle niveaus van besluitvorming.

Veilig en betaalbaar drinkwater, vermindering van verontreiniging, verhogen efficiency waterverbruik, bewonersparticipatie.

Het vergroten van het aandeel hernieuwbare energie en het verhogen van energie-efficiëntie.

Economische productiviteit, ondernemerschap, creativiteit en innovatie ondersteunen, vooral voor MKB; productieve tewerkstelling; duurzaam toerisme.

Duurzame en inclusieve industrialisering, publieke infrastructuur en toegang tot ICT en internet.

Sociale, economische en politieke insluiting van iedereen; gelijke kansen scheppen, ordelijke, veilige en verantwoorde migratie en mobiliteit van mensen mogelijk maken.

Onder andere huisvesting voor iedereen, verkeersveiligheid en openbaar vervoer, integrale plannen voor duurzame verstedelijking, cultureel en natuurlijk erfgoed, rampenparaatheid, milieueffect steden, groene en openbare ruimtes.

Duurzaam beheer en efficiënt gebruik van natuurlijke hulpbronnen, duurzame praktijken bij overheidsopdrachten. Op het tegengaan van voedselafval en -verspilling, beperken van afvalproductie, verantwoord beheer van afvalstoffen en terugdringen van verontreiniging.

Het verhogen van de weerbaarheid en aanpassing aan klimaatrisico's, het verbeteren van menselijke en institutionele vaardigheden voor klimaatadaptie en mitigatie.

Het tegengaan van verontreiniging veroorzaakt op land, duurzaam beheer kustecosystemen, duurzaam gebruik van maritieme hulpbronnen, en het tegengaan van overbevissing.

Het versterken van duurzaam gebruik van bossen, droge gebieden, biodiversiteit en het integreren van waarden van ecosystemen en biodiversiteit.

Het verminderen van alle vormen van geweld, aanpak corruptie, zorgen voor effectieve, verantwoordelijke en transparante instellingen en voor responsieve, participatieve en representatieve besluitvorming, toegang tot informatie en bescherming van vrijheden.

Effectieve publieke, publiek private en maatschappelijke samenwerkingsverbanden en op mondiale samenwerkingsverbanden voor duurzame ontwikkeling.

Gemeente Maasgouw

Markt 36, 6051 DZ Maasbracht

E-mail: info@gemeentemaasgouw.nl

Telefoon: 0475-85 25 00

